PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 248 (8954)

TRST, sreda, 23. oktobra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ZAKLJUČEN DRUGI KROG POGAJANJ MED KD, PSI, PSDI IN PRI

Fanfani zahteva takojšen odgovor na svoje predloge za sestavo nove levosredinske vlade

Na včerajšnjem sestanku voditeljev štirih strank s pooblaščenim predsednikom ni prišlo do razbitja in vse kaže, da se bodo dogovorili

RIM, 22. — Z današnjim srečanjem z voditelji PSI, PSDI, PRI in krščanske demokracije je pooblaščeni predsednik Fanfani zaključil drugi krog pogajanj za sestavo nove levosredinske vlade. Ob zaključku pogovorov je Fanfani sporočil časnikarjem, da je poslal tajniku PSI De Martinu, tajniku PSDI Orlandiju, tajniku PRI La Malfi in namestniku tajnika krščanske demokracije Ruffiniju sledeče pismo: «V zvezi s pogovori, ki sem jih imel nocoj s posameznimi delagecijami in z namenom, da bom imel jasno sliko o položaju, brez napačnih tolmačenj, vas prosim, da mi sporočite, če sprejemate (tako politični kot gospodarsko-socialni del) predloge, ki sem jih dal v mojem včerajšnjem pismu in v poročilih, na katere se pismo skličuje».

To pomeni, da se je Fanfani po nocojšnjem pogovoru s predstavniki štirih levosredinskih strank odločil, da zahteva od njih v najkrajšem času točen odgovor na svoje predloge. Obenem je to tudi potrdilo, da na današnjih pogovorih novi mandatar ni naletel na izredne težave zlasti pri socialistih in da pričakuje, če ne bodo socialdemokrati, ki so tudi danes postavili v dvom morebitno sestavo nove vlade, še kaj spletkarili. To tudi pomeni, da lahko pričakujemo, da se bo položaj v prihodnjih 48 urah, ko se bodo sestala in sklepala osrednja vodstva posameznih strank, razčistil in da bo Fanfaniju odprta pot, da sestavi novo vlado.

Da so posamezne delegacije v glavnem sprejele Fanfanijeve predloge, ki jih je dal v svojem včerajšnjem pismu in na prejšnjih pogajanjih, pričajo tudi izjave, ki so jih dali predstavniki strankinih delegacij po pogovorih s pooblaščenim predsednikom.

Prve je Fanfani sprejel socialiste, ki jih je vodil tajnik stranke De Martino. Po srečanju, katerega so se udeležili tudi predsednik stranke Nenni, načelnik senatne skupine Zuccalà in načelnik poslanske skupine Mariotti, je De Martino izjavil časnikarjem:

«S pooblaščenim predsednikom smo razpravljali o dokumentu, ki nam ga je predložil. Ugotovili smo, da je del, ki se nanaša na sklepe našega osrednjega vodstva glede odnosov z opozicijo, zlasti še levo opozicijo, vseboval točno besede, ki jih je pooblaščeni predsednik izrazil na enem od prejšnjih srečanj in da niso bile sad našega subjektivnega tolmačenja. S temi besedami in s sklicevanjem na dogovore iz preteklega junija smo soglašali in še vedno soglašamo. Najtežja točka ostaja odnos s sindikati. Mi nismo zahtevali, naj bi vlada podredila katerokoli svojo odločitev odobritvi sindikatov, temveč smo zahtevali, da bi vlada s sindikati dosegla sporazum o osnovnih perečih vprašanjih, zlasti pa še o zahtevi po povišanju točke draginjske doklade za delavce z nižjimi plačami ter povišanju nizkih pokojnin. Menimo, da je ta sporazum potreben prav za trdnost katerekoli vlade in da se prepreči zaostritev socialnih sporov. Sedaj bomo dali v pretres našemu osrednjemu vodstvu tako Fanfanijevo pismo, kot obrazložitve, ki so nam bile dane tudi o vprašanju gospodarskih ukrepov, ki so bili navedeni v naših zahtevah».

Sporočili so, da se bo osrednje vodstvo PSI sestalo jutri.

Časnikarji so vprašali De Martina, ali je Fanfani dal pojasnila v zvezi z odnosom s sindikati. De Martino je izjavil, da so tudi o tem razpravljali. Predsednik socialističnih poslancev Mariotti, katerega so vprašali, kako je potekal pogovor, je dejal, «da obstajajo še vedno mnoge nejasnosti». Isto je izjavil tudi predsednik senatorjev Zuccalà.

Za socialisti je Fanfani sprejel delegacijo socialdemokratov, ki so jo sestavljali tajnik Orlandi, predsednik Tanassi in načelnika parlamentarnih skupin Ariosto in Cariglia. Ti so bili pri Fanfaniju zelo dolgo. Ob odhodu je tajnik Orlandi izjavil časnikarjem: «Pooblaščenemu predsedniku smo v bistvu ponovili, da socialdemokrati sprejemajo osnovne točke programa, ki ga je pooblaščeni predsednik predložil. Iz tega dokumenta izhaja jasna analiza vzrokov, ki so pripeljali do krize, obenem pa izhaja tudi konvergenca stališč med demokristjani, socialdemokrati in republikanci. Konvergenca stališč, je pojasnil Orlandi, tako v pogledu osnovnih političnih vprašanj, kot glede odnosa s komunisti in sindikati.

Iz dokumenta predsednika Fanfanija tudi izhaja različno gledanje o gospodarskih perspektivah, ali bolje rečeno, o gospodarskih potrebah, v katerih pa ni nepremostljivih razlik.

Časnikarji so Orlandija opozorili, da je De Martino izjavil, da odnosi s sindikati predstavljajo najtežje vprašanje. Orlandi je odgovoril, da so socialdemokrati izjavili, da sprejemajo stališče, ki ga je do tega vprašanja zavzel Fanfani.

Predsednik PSDI Tanassi pa je časnikarjem dejal, da je «danes položaj še bolj težak» in pojasnil, da so «okviri za nadaljevanje pogajanj izredno tesni». «Zaskrbljenost in nezaupanje» sta izrazila tudi predsednik poslanske skupine in predsednik senatne skupine PSDI.

Republikanci so po pogovoru s Fanfanijem izjavili, da so pooblaščenemu predsedniku sporočili, da njihova stranka sprejema njegove predloge, hkrati pa opozorili časnikarje, da imajo vtis, da niso bila še odpravljena nesoglasja, kar da jih izredno zaskrbljuje.

Zadnji so bili pri Fanfaniju demokristjani, ki jih je vodil namestnik tajnika Ruffini. Po sestanku je predsednik demokristjanskih poslancev Piccoli izjavil, da so potrdili pooblaščenemu predsedniku vso podporo programu, ki ga je že svoj čas obrazložil in dopolnilnim predlogom, ki jih je Fanfani dal v svojem včerajšnjem pismu.

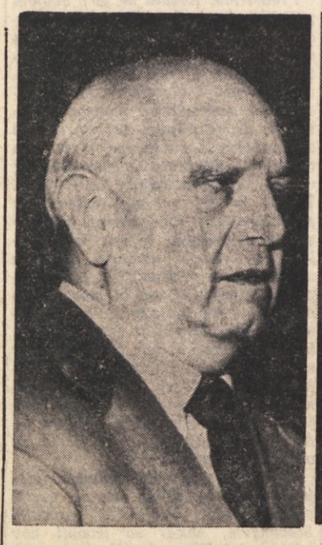

Tajnik PSI De Martino

Tajnik PRI La Malfa

Tajnik PSDI Orlandi

AMERIŠKI ZUNANJI MINISTER NA TRITEDENSKEM POTOVANJU PO EVROPI, AZIJI IN AFRIKI

Z moskovskimi razgovori se začenja Kissingerjev «diplomatski maraton»

Šef ameriške diplomacije naj bi odstranil vzroke ohladitve v odnosih med obema supersilama - Poleg SZ bo Kissinger obiskal še Indijo, Bangla deš, Pakistan, Afganistan, Romunijo, Jugoslavijo, Italijo, Turčijo in države na Bližnjem vzhodu - Morda tudi obisk v Grčiji

WASHINGTON, 22. — Ameriški zunanji minister Henry Kissinger se je odpravil na eno najbolj zahtevnih misij svoje kariere, ki ga bo ponesla v kak ducat držav Evrope, Azije in Afrike in bo trajala skupno tri tedne. Namen novega «diplomatskega maratona» je dati nov zagon ameriški zunanji politiki po zamenjavi v Beli hiši in po žgočih porazih, ki jih je ameriška diplomacija doživela v preteklih mesecih.

Prva etapa Kissingerjevega potovanja je Moskva: v skoraj štirih dneh pogovorov z Brežnjevom, Gromikom in drugimi sovjetskimi voditelji bo imel ameriški zunanji minister nalogo, da poišče stične točke s sovjetsko diplomacijo, da bi premaknil z mrtve točke vsa pogajanja, ki so trenutno v teku med obema velesilama. Najbolj važno je seveda vprašanje strateškega oboroževanja, glede katerega prinaša Kissinger konkretne predloge za razvoj pogajanj SALT: v bistvu naj bi šlo za «stabilizacijo» oboroževalne tekme med ZDA in SZ, ki naj bi po eni strani dovoljevala premoč ene ali druge države na posameznih sektorjih v okviru globalnega ravnotežja, po drugi strani pa naj bi omogočila brzdanje tehnološkega procesa, ki pomeni med drugim za obe državi ogromen finančni napor.

Perspektive za dosego takega dogovora so še dokaj nejasne, washingtonski opazovalci pa opozarjajo na nekatere pozitivne premike v sovjetsko - ameriških odnosih, do katerih je prišlo prav v zadnjih dneh in ki bi morali nemalo zgladiti pot šefu ameriške diplomacije: v prvi vrsti gre za tihi dogovor, po katerem je Moskva liberalizirala izselitev sovjetskih Židov v Izrael v zameno za znatne olajšave v ameriško - sovjetski trgovinski izmenjavi, po drugi strani pa so prav v teh dneh obnovili dobavo ameriškega žita Sovjetski zvezi. Toda to so le drobci: Sovjeti pričakujejo od Kissingerja mnogo tehtnejša jamstva o ameriški volji, da nadaljuje na poti pomiritve. Ford je sicer že takoj po prevzemu predsedniških poslov dal zagotovila v tej zvezi, ki pa se doslej še niso pretvorila v dejanja.

Med Kissingerjevim obiskom v Moskvi bodo tudi uradno napovedali datum in kraj nameravanega srečanja med Fordom in Brežnjevom, ki bi po sedanjih predvidevanjih moral biti okrog 23. ali 24. novembra v Vladivostoku. Srečanje bi moralo dati priložnost za prvi osebni kontakt med ameriškim in sovjetskim voditeljem, ki naj bi bil neformalnega značaja in naj bi služil za nekakšno «psihološko» pripravo ameriško - sovjetskega vrha, ko bo Bežnjev prihodnje poletje uradno obiskal Washington. Kaže, da se je predvsem Brežnjev zavzel za tako srečanje, ki naj bi pripomoglo k večji dinamičnosti odnosov med velesilama

Prvotni program Kissingerjevega potovanja je predvideval le obisk v Sovjetski zvezi in v Indiji, kjer bo imel ameriški zunanji minister pogovore z Indiro Gandi. Poznejši razvoj dogodkov v svetu pa je privedel do čedalje večje razširitve programa in do kopičenja problemov, ki se jih bo Kissinger lotil v prihodnjih dneh: to so — poleg ameriško - sovjetskih odnosov — vprašanje Bližnjega vzhoda, kriza na Cipru (in v tej zvezi izstop Grčije iz vojaške organizacije NATO) ter končno problem lakote na svetu, kateremu bo šef ameriške diplomacije posvetil svojo intervencijo na konferenci FAO 5. novembra v Rimu.

Po Sovjetski zvezi in Indiji bo torej Kissinger obiskal še Bangla deš, Pakistan, Afganistan, Romunijo, Jugoslavijo (predvideni so tudi razgovori s predsednikom Titom) in Italijo, kjer bodo na vrsti tudi razgovori z italijanskimi političnimi predstavniki. Vmes se bo Kissinger ustavil še v Ankari, da bi potipal teren za morebitno spravo med Turčijo in Grčijo glede Cipra. Če bo obisk v Turčiji uspešen, se bo Kissinger podal še v Atene.

Zadnji del Kissingerjeve turneje pa bo ponovno posvečen Bližnjemu vzhodu, kamor bo ameriški zunanji minister prispel kmalu po zaključku arabskega vrha 26. oktobra v Rabatu. Če je bila zadnja bližnjevzhodna turneja državnega sekretarja bolj informativnega in posvetovalnega značaja, bi moral tokrat Kissinger prinesti konkretne predloge, na osnovi katerih bi bilo mogoče uspešno izpeljati ženevsko mirovno konferenco.

RIM, 22. — Predsednik poslanske komisije za obrambo Guadalupi je sporočil, da bo v četrtek sestanek predsedniškega urada komisije, na katerem bodo razpravljali o prihodni seji komisije za obrambo poslanske zbornice, na kateri bo obrambni minister Andreotti poročal o fašističnem prevratniškem delovanju. Na sestanku bodo tudi sklepali o možnosti, da povabijo časnikarje, da bodo lahko sledili seji komisije po notranji televizijski mreži. V tej zvezi bo imel predsednik Guadalupi sestanek s predsednikom in tajnikom parlamentarnih časnikarjev. Zvedelo se je tudi, da je predsednik neodvisne poslanske skupine levice Anderlini zaprosil predsednika komisije za obrambo Guadalupija, naj stori vse, da bodo časnikarji in RAI-TV lahko navzoči na seji komisije, ko bo poročal Andreotti in da bo lahko RAI-TV neposredno oddajala potek seje.

MINIĆ SE BO RAZGOVARJAL S ČEŠKOSLOVAŠKIMI VODITELJI

Jugoslovanski zunanji minister danes na uradnem obisku v Pragi

Stane Dolanc odpotoval v Zambijo - Podpredsednik egiptovske vlade v Beogradu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić odhaja jutri s soprogo in sodelavci na uradni obisk na Češkoslovaško. Pričakuje se, da bosta Minić in češkoslovaški zunanji minister Chnoupek, katerega gost je jugoslovanski zvezni tajnik, že jutri pričela z izmenjavo misli o možnostih nadaljnjega razvoja jugoslovansko-češkoslovaških odnosov, ki posebno na gospodarskem področju beležijo zelo dobre rezultate, ter o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Med bivanjem na Češkoslovaškem bodo Miloša Minića sprejeli najvišji partijski in državni voditelji Češkoslovaške. Zvezni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije se bo seznanil tudi s kulturno-zgodovinskimi zanimivostmi glavnega mesta Češkoslovaške in z njegovim povojnim razvojem ter bo obiskal glavno mesto Slovaške Bratislavo.

Jugoslovansko-češkoslovaški odnosi se na vseh področjih razvijajo v skladu s pogoji in možnostmi ene in druge države. Razen kratkoročnega zastoja in kolebanj za časa neposredno po vojaški intervenciji sovjetskih oboroženih sil na Češkoslovaškem se je sodelovanje stalno razvijalo in doseglo posebno na gospodarskem področju zelo dobre rezultate. Češkoslovaška je danes z okrog pol milijarde dolarjev letne izmenjave že več let na četrtem mestu na lestvici zunanjetrgovinske izmenjave Jugoslavije. Posvetovanje na političnem področju s koristno izmenjavo mnenj med obema zunanjima ministroma se je posebno intenziviralo po lanskoletnem obisku glavnega tajnika CK KP Češkoslovaške Gustava Husaka v Jugoslaviji.

* * *

Sinoči je odpotovala v Zambijo državna in partijska delegacija Jugoslavije pod vodstvom tajnika izvršnega komiteja CK ZKJ Staneta Dolanca. Med večdnevnim bivanjem v tej prijateljski deželi se bo delegacija udeležila proslave 10-letnice proglasitve neodvisnosti te neuvrščene afriške dežele.

* * *

Zvezni tajnik za narodno obrambo armadni general Nikola Ljubičić je sprejel danes podpredsednika vlade in vojnega ministra Egipta podmaršala Ahmeda Ismaila Alija, ki je včeraj na čelu vojaške delegacije Egipta prispel na obisk oboroženim silam Jugoslovanske ljudske armade. Razgovori so se nanašali na nadaljnji razvoj odnosov in sodelovanja med oboroženimi silami dveh prijateljskih držav.

* * *

Član zveznega izvršnega sveta Ljubomir Marković in minister za razvoj in gospodarsko načrtovanje Siere Leone Pratte, ki je včeraj na čelu delegacije svoje dežele prispel na uradni obisk v Beograd, sta danes izmenjala misli o razvoju gospodarskih odnosov, posebno o trgovinski izmenjavi in razširitvi znanstveno-tehničnega sodelovanja.

Božo Božič

Castro za izboljšanje odnosov z ZDA

NEW YORK, 22. — Kubanski predsednik Fidel Castro je v intervjuju za ameriško televizijsko omrežje CBS izrazil upanje, da bo novi ameriški predsednik Ford začel novo politiko v odnosih med Kubo in ZDA. Castro je utemeljil svoje upanje z dejstvom, da novi šef Bele hiše nima tesnih stikov s kubanskimi «protirevolucionarnimi elementi».

V enournem intervjuju se je Castro pozitivno izrazil tako o Fordu kot o zunanjem ministru Kissingerju, ki ga je označil kot «realističnega politika». Kubanski voditelj je tudi dejal, da je postalo ameriško-kubansko zbližanje možno po odstopu Richarda Nixona. Bivši predsednik je bil namreč po njegovem mnenju na diametralno nasprotnih pozicijah kot Ford ter je vzdrževal zelo tesne, tudi osebne stike s kubanskimi protirevolucionarnimi elementi. V tej zvezi je Castro navedel vsa Nixonova spletkarjenja proti Kubi, začenši s poskusom invazije leta 1961.

Glede Kissingerja je Castro dejal, da je «človek miru», čeprav je po drugi strani omenil in obžaloval vlogo, ki jo je imel Kissinger v čilskem državnem udaru, s katerim je bil strmoglavljen predsednik Allende, in grožnje ameriškega državnega sekretarja proti državam proizvajalkam petroleja.

Kubanski predstavnik je postavil en sam pogoj za odprtje dialoga med Washingtonom in Havano za izboljšanje dvostranskih odnosov: odpravo trgovinske zapore, ki traja že deset let. Pač pa je po Castrovem mnenju vprašanje ameriške mornariške baze v Guantanamu na Kubi lahko rešljivo v širšem okviru ameriško-kubanskih odnosov ter bi nikakor ne smelo preprečevati odprtja pogovorov med obema državama.

Kot je znano, se že več časa govori o morebitnem zbližanju med ZDA in Kubo, vendar so današnje Castrove izjave prišle nekoliko nepričakovano, ker je še včeraj ameriški predsednik Ford na neki tiskovni konferenci po razgovoru z mehiškim predsednikom Echeverrijo izjavil, da ni pričakovati, da bi se ameriško stališče do Kube spremenilo in da bi prišlo do odprave trgovinske zapore. Opazovalci pa izražajo v tej zvezi prepričanje, da je Ford dal omenjeno izjavo zgolj iz predvolilnih vzrokov. Šele čez nekaj dni bodo namreč v ZDA volitve za obnovo predstavniškega doma in ene tretjine senata, v tem trenutku pa si Ford ne more dovoliti, da bi razočaral volivce lastne stranke s spremembo tradicionalnega stališča republikancev o vprašanju Kube.

Kanadski premier v Parizu

PARIZ, 22. — Z novim srečanjem s predsednikom Giscard D'Estaingom je kanadski premier Pierre Elliot Trudeau zaključil svoje pariške razgovore, v okviru katerih je imel tudi izčrpno izmenjavo mnenj s predsednikom francoske vlade Chiracom. Trudeau, ki bo jutri odpotoval v Bruselj na pogovore s predstavniki Evropske gospodarske skupnosti, se je zelo pozitivno izrazil o razgovorih, ki jih je imel v francoski prestolnici. Dejal je med drugim, da so ustanovili delovne skupine za pripravo programov gospodarskega sodelovanja in da so se dogovorili o občasnih posvetovanjih na ministrski ravni.

V odgovor na vprašanje časnikarjev je Trudeau omenil, da je bil govor tudi o študijah za zgraditev centrale za oplemenitenje urana iz kanadskih ležišč, dodal pa je, da se njegova vlada ni odrekla zahtevi po izvajanju nadzorstva nad uporabo kanadskega urana. V tej zvezi je kanadski premier omenil «naivno napako», ko je Kanada dobavila uran Indiji, ki ga je uporabila za izdelavo jedrskega orožja. S tem pa je Trudeau dal razumeti, da je sporazum o morebitni dobavi urana Franciji vse prej kot dosežen.

Predsednik kanadske vlade se je tudi zavzel za večje tuje investicije v Kanadi, seveda pod pogojem, da so koristne. Povedal je tudi, da je seznanil predsednika Giscard D'Estainga o pobudah, ki jih namerava predlagati v Bruslju za vzpostavitev tesnejših odnosov med Kanado in EGS.

(Na sliki: kanadski premier Trudeau polaga venec pred spomenik neznanemu vojaku v Parizu).

Pogovori za ovrednotenje točke draginjske doklade

Tudi državna industrijska podjetja se izogibajo jasnega odgovora na sindikalne zahteve

RIM, 22. — Na sedežu «Intersind» je bil danes drugi sestanek med predstavniki državnih industrijskih podjetij in voditelji federacije CGIL, CISL in UIL, na katerem so nadaljevali z razpravo o ovrednotenju točke draginjske doklade na najvišji ravni. Prejšnji sestanek je bil 14. oktobra, in na njem niso prišli do nobenega zaključka in so ga tedaj sindikati negativno ocenili. Zato so napovedali vsedržavno stavko v industriji in trgovini, ki je bila 17. oktobra.

Tudi na današnjem sestanku ni prišlo do konkretne obravnave načetega vprašanja. Zato so sindikalne organizacije izrazile svoje nezadovoljstvo. Pravijo, da so se delodajalci do sedaj izogibali kateremukoli odgovoru, da pa so predstavniki Intersinda danes le obljubili, da bodo na prihodnjem sestanku, ki bo v ponedeljek, dali točne odgovore na predloge sindikatov. Kljub temu predstavniki CGIL, CISL in UIL menijo, da je stališče, ki so ga zavzela državna industrijska podjetja zelo škodljivo in negativno vpliva na pogajanja, ki so prav tako v teku med sindikati in Confindustrio, ki združuje zasebne industrijce. V sporočilu, ki je bilo danes objavljeno, sindikalna federacija poudarja, da bodo delavci zaostrili sindikalni boj, če se to vprašanje ne bo v najkrajšem času premaknilo z mrtve točke.

ZAKLJUČENO ZASEDANJE KMETIJSKIH MINISTROV EGS

Določeno povečanje proizvodnje sladkorja do letine 1979-80

LUKSEMBURG, 22. — Po dvodnevnem zasedanju so kmetijski ministri gospodarske skupnosti nocoj dosegli sporazum o novi politiki EGS na področju proizvodnje sladkorja, ki bo začela veljati z julijem prihodnjega leta. Razprava gotovo ni bila lahka, saj se kmetijski ministri gospodarske skupnosti soočajo z veliko gospodarsko krizo, ki je zajela tudi kmetijstvo, zlasti pa še kmetijstvo nekaterih članic, kot so Italija in Francija.

Še včeraj je kazalo, da ne bodo dali pobude za povečanje proizvodnje sladkorja. Danes pa so se dogovorili, da bodo s prihodnjim letom proizvedli za skoraj 2 milijona ton več sladkorja, kot doslej, v okviru proizvodnje, ki ima po pravilih «zelene Evrope» zajamčeno prodajno ceno.

Kmetijski ministri so se tudi dogovorili o količini proizvodnje sladkorja v posameznih državah. Največ se bo povečala proizvodnja v Franciji, kjer bo od prihodnjega leta dalje lahko dosegla 2,996.000 ton. Italijanska proizvodnja bo ostala na sedanji ravni, in sicer na 1,230.000 ton. Nova razdelitev, kakor tudi povečanje proizvodnje, stopita v veljavo z letino 1975/76 in bosta veljali do letine 1979/80. Kmetijski ministri so se tudi sporazumeli, da bodo krili primanjkljaj pri proizvodnji sladkorja. Prav tako bo skupnost denarno podprla uvoz sladkorja v države, ki ga več porabijo kot predelajo s kritjem razlike med ceno na svetovnem trgu in ceno, ki velja v državah EGS.

Obenem so na zasedanju priporočili Italiji, naj preuredi svoja predelovalna podjetja, da bo sposobna lahko predelovati več sladkorja. Med tem časom pa Italiji dovoljujejo, da lahko podpira lastno sladkorno industrijo do letine 1979/80.

Predsednik FNSI pri predsedniku ustavnega sodišča

RIM, 22. — Predsednik ustavnega sodišča Bonifacio je danes sprejel novega predsednika vsedržavne časnikarske zveze Murialdija. Novi predsednik italijanskih časnikarjev je predsedniku ustavnega sodišča obrazložil zaključno resolucijo, ki jo je odobril nedavni kongres časnikarjev v Riminiju, zlasti pa še tisti del, ki se nanaša na predloge časnikarjev, kako naj bi parlament in politične stranke posredovali in sklepali za preureditev tiska in radio-televizije.

DANES

Po včerajšnjem sestanku, ki ga je imel pooblaščeni predsednik Fanfani s predstavniki štirih strank leve sredine, v naporih, da sestavi novo vlado, je sporočil tajništvom PSI, PSDI, PRI in KD, naj čimprej točno odgovorijo, ali sprejmejo ali ne njegove predloge o politiki nove vlade. S tem hoče Fanfani ugotoviti, ali obstaja ali ne dobra volja pri ostalih partnerjih za sestavo levosredinske vlade. Dejstvo je, da v prihodnjih dveh dneh bo položaj precej razčiščen in se bo gotovo vedelo, ali bo levosredinska koalicija ostala pri življenju, ali pa bo dejansko dokončno propadla. Po včerajšnjih izjavah voditeljev delegacij štirih levosredinskih strank pa se zdi, da se bodo le dogovorili, če ne bodo socialdemokrati ponovno zaostrili odnosov, kot so to storili s povzročitvijo vladne krize. Izjava tajnika PSI De Martina je precej jasna in je iz nje razvidno, da socialisti in demokristjani soglašajo v mnogih točkah, ki se nanašajo na reševanje gospodarskih in socialnih težav.

Ameriški zunanji minister Kissinger bo prispel danes v Moskvo na pogovore s sovjetskimi voditelji, da bi premaknil ameriško-sovjetske odnose z mrtve točke, na kateri so obtičali v zadnjih mesecih. Kissinger se bo moral tudi pomeniti o nameravanem neformalnem srečanju med Fordom in Brežnjevom, ki bi moralo biti v kratkem v Vladivostoku.

Moskva bo le prva etapa «diplomatskega maratona», med katerim bo državni sekretar obiskal še vrsto drugih držav Evrope, Afrike in Azije. Med drugim bo Kissinger v prvih dneh oktobra obiskal Jugoslavijo in nato še Italijo.

Izvolitev predsednika deželnega odbora in odbornikov, ki bi morala biti včeraj v deželnem svetu, so kljub ostrim protestom svetovalcev KPI, odložili na 8. november. Včeraj se je sestal tudi tržaški občinski svet, ki je v glavnem razpravljal o petrolejskem pristanišču. Uvodoma je župan Spaccini, sklicujoč se na zahtevo odbornika SS Dolharja po tolmaču, prečital izjavo, v kateri potrjuje, da je za mnenje o rabi slovenščine v občinskem svetu vprašal predsedstvo rimske vlade, ki naj bi bilo edino pristojno za vprašanja narodnostnih manjšin.

PRVA REAKCIJA NA ZAHTEVO ODBORNIKA SLOVENSKE SKUPNOSTI

Župan Spaccini je o rabi slovenščine vprašal za mnenje predsedstvo vlade

Izjava Dolharja - Svetovalec Spetič: ne gre za pravno tolmačenje, ker je pravica nesporna, temveč za politično voljo strank ustavnega loka - Costa (KPI) proti petrolejskemu pristanišču

Župan Spaccini je v začetku sinočnje seje tržaškega občinskega sveta prečital naslednjo izjavo: «V zvezi z zahtevo, ki jo je na prejšnji seji izrekel predstavnik Slovenske skupnosti Dolhar, želim sporočiti svetu, kot sem že obvestil zainteresiranega, da sem v tej zvezi vprašal za mnenje predsedstvo ministrskega sveta, ker ne obstajajo zakonska določila niti druge norme, na katere bi se lahko sklicevali glede tega vprašanja. Ministrski svet namreč neposredno obravnava vprašanja narodnostnih manjšin, ki žive v italijanski republiki in katerega smo prosili za hiter odgovor na zastavljeno vprašanje».

Odbornik Slovenske skupnosti Dolhar po pravilniku, ki obstaja v občinskem svetu, včeraj ni mogel govoriti, zaradi česar smo ga prosili za mnenje v zvezi z županovo izjavo. Odgovoril je, da predstavlja pismo župana nov element obravnavanja pravice slovenskih svetovalcev, da govorijo v izvoljenih organih v materinem jeziku. Županova izjava potrjuje trditve in stališča, da v italijanski zakonodaji ni nobenega določila, ki bi prepovedovalo uporabo materinega jezika neke manjšine na sejah izvoljenih organov. Dr. Dolhar je v tej zvezi tudi potrdil pravilnost stališč, ki izhajajo iz njegove petkove izjave, da je v celoti veljaven Londonski sporazum in da ni dvomov o pravici, ki izhaja glede uporabe slovenskega jezika iz člena pet posebnega statuta. Glede konkretnih posledic pa je dodal, da vljudnost do župana zahteva, da se upošteva njegovo pobudo, da pa to nikakor ne more pomeniti, da bi se lahko čakalo nedogleden čas, temveč, da gre očitno lahko samo za določen premor, po katerem pa vztraja na svoji pravici, da v svojstvu občinskega svetovalca govori v slovenščini.

Svetovalec KPI Spetič pa je izkoristil priložnost, ko je odgovarjal odbornici Bennijevi glede nekega šolskega vprašanja, da je obžaloval županov odgovor in ugotovil, da je v bistvu negativen, ker ne priznava slovenskim svetovalcem njihovih nespornih pravic, da uporabljajo slovenski jezik v občinskem svetu. Dejstvo pa je, da je tudi župan moral priznati, da ne obstaja noben zakon, ki bi to prepovedoval, obstaja pa člen 5 Memoranduma, ki to pravico točno določa in o tej pravici ne more biti več nobenih pogajanj ali razprave, ker je nesporna. Dejstvo je tudi, da se v vseh občinskih svetih tržaške pokrajine uporablja slovenščina, razen v tržaškem občinskem svetu in da se govori slovensko tudi v okoliških občinskih svetih goriške pokrajine, kjer Londonski sporazum sploh ni v veljavi.

Spetič je nato podčrtal, da torej ne gre za pravno tolmačenje pravnih norm in mednarodnih sporazumov, temveč za politično voljo, da se spoštujejo osnovne pravice slovenskega prebivalstva. Obžaloval je, da ta politična volja ne pride jasno do izraza, saj bi morale tudi stranke ustavnega loka resnično odražati razpoloženje mesta, ki je glede teh vprašanj povsem jasno.

V razpravo je posegel tudi načelnik misovske svetovalske skupine Giacomelli, ki je zahteval, da se takoj razpravlja o njihovi interpelaciji, ki zahteva, da «se ob dvajseti obletnici podpisa Londonskega sporazuma, ki je pomenil ponovno združitev Trsta k Italiji, v imenu mesta potrdi obstoj italijanske suverenosti nad cono «B», kot to izhaja iz parlamentarne razprave in trditev vlade leta 1954 in kar so kasneje stalno potrjevali». Glede uporabe slovenščine pa se je Giacomelli skliceval «na precizne norme», ki določajo, da ne smejo biti na sejah občinskega sveta pirsotni «tujci» in da torej — po njegovem mnenju — ne more biti prisoten tolmač. Za uvedbo «dvojezičnosti» bi bil po mnenju Giacomellija potreben ustavni zakon.

Drugi del seje je bil posvečen razpravi o pretvarjanju Trsta v petrolejsko pristanišče, za kar so posamezne skupine vložile resolucijo. Za svetovalsko skupino KPI je inž. Costa podčrtal, da se sedaj odloča nadaljnja usoda Trsta, ker razvoj petrolejskega prometa avtomatično omejuje in izključuje razvoj trgovinske dejavnosti. Sedaj se odpira Sueški prekop, arabske države s prodajo nafte prejemajo vedno večje vsote denarja, kar bo nujno privedlo do strmega naraščanja uvoza raznega blaga evropskega izvora ter končno se stalno krepi promet z vzhodnimi državami. To pa pomeni, da je Trst že sedaj v zelo resnem zaostanku izgradnje infrastruktur. Krepitev petrolejskega pristanišča pa bi pomenila podvojitev tovrstnih naprav, zasedbo celotnega Miljskega zaliva itd. Pri tej bilanci je treba upoštevati tudi ekološke in druge posledice. V zaključku izvajanja je Costa navedel konkretne zahteve skupine KPI.

Razprava o petrolejskem pristanišču, v katero so posegli svetovalci vseh skupin, se je zavlekla pozno v noč in bomo o njej še poročali.

Imenovani člani komisije za vodenje uradnega spiska kmetov

V uradnem vestniku dežele Furlanije - Julijske krajine je bil objavljen odlok predsednika deželnega odbora, s katerim so bili imenovani člani komisije za vodenje uradnega spiska kmetovalcev v tržaški pokrajini. Komisijo, ki bo delovala v okviru trgovinske zbornice, sestavljajo: Dušan Kodrič in Lucijan Volk za Kmečko zvezo, Paolo Larghi in Edvard Žerjal za pokrajinsko zvezo neposrednih obdelovalcev in ing. Giorgio Tombesi za pokrajinsko zvezo kmetov.

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

Danes ob 16.30 bo odborova seja. Na dnevnem redu bodo vprašanja iz prejšnje seje. Tajništvo vabi odbornike, da se zagotovo in točno seje udeležijo.

Razširjena Kraška gorska skupnost

Svetovalska komisija deželnega sveta, ki se ukvarja z vprašanjem bodočih gorskih skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini, je na včerajšnji seji izrekla pozitivno mnenje o tem, da se deli devinsko - nabrežinske in zgoniške občine, ki so bili pred kratkim s posebnim odlokom proglašeni za «gorska področja», vključijo v Kraško gorsko skupnost.

Danes v Šempolaju posvetovanje o urbanističnem načrtu

Danes bo ob 20. uri v prostorih osnovne šole v Šempolaju pogovor z vaščani o novem urbanističnem načrtu devinsko-nabrežinske občine. Posvetovanje prireja občinska uprava in so na njem poleg strokovnjakov prisotni tudi predstavniki opozicije. Današnje posvetovanje neposredno zanima prebivalce Šempolaja, Praprota, Trnovce, Prečnika in Slivnega.

S SINOČNJEGA OBČNEGA ZBORA

Slovenski klub v novo sezono z novim zagonom

Plodnim zasnovam kluba ni vselej odgovarjal odziv obiskovalcev

Dve sezoni plodnega dela, ki so ga označevala številna kakovostna in nadvse zanimiva predavanja, tako kulturno-zgodovinskega kot poljudnega značaja, ki pa žal ni imelo vselej tistega odziva občinstva, ki bi si ga takšno delo zaslužilo in kakršnega bi pričakovali v mestnem središču, kjer je prosvetna dejavnost skoraj popolnoma zaspala. To je osnovna ugotovitev, ki je izšla iz sinočnjega občnega zbora Slovenskega kluba v Gregorčičevi dvorani. To je ugotavljal v svojem uvodnem poročilu tudi predsednik Miroslav Košuta, ko je svojo analizo delovanja kluba v preteklih dveh sezonah uokviril v splošno stanje kulturno-prosvetnega življenja v mestu.

Če splošna slika kulturno-prosvetnega življenja v mestu ni najbolj spodbudna in razveseljiva, je dejal predsednik, sta zato delo in vloga, ki jo z njim izpolnjuje Slovenski klub, še veliko pomembnejša.

Predsednik je nato poročal o dejavnosti kluba v preteklih sezonah. V predlanski sezoni je klub priredil 28 torkovih večerov, lani pa 25. V primerjavi s prejšnjimi leti se je število večerov nekoliko skrčilo, kar pa je treba pripisati dejstvu, da je moral klub odstopiti več torkovih večerov prireditvam gledališča ali Glasbeni matici. Ob tem je poudaril željo, da bi bili bodoči torki res na razpolago samo Slovenskemu klubu, kar so na sinočnji razpravi izrazili tudi drugi člani.

Če so bila predavanja res na visoki kakovostni ravni, ni bilo nanje pravega in pričakovanega odziva. Poprečno se je predavanj udeleževalo od 45 do 50 obiskovalcev, čeprav šteje klub kar 140 članov.

Predsednik Košuta se je v svojem poročilu dotaknil tudi vprašanja ustanovitve osrednjega prosvetnega društva v mestu, po katerem je čutiti v zadnjem času veliko potrebo.

Po poročilih blagajničarke Jazbečeve in predsednika nadzorne komisije dr. Bitežnika ter razrešnici dosedanjemu odboru, se je razvila razprava, v katero je poseglo več članov. Podpredsednik kluba prof. Turina se je zahvalil odboru za požrtvovalnost ter prinesel pozdrave dr. Hlavatyja, ki se zaradi bolezni ni mogel udeležiti občnega zbora. Član predsedstva SPZ Kapelj je predlagal, da bi moral klub okrepiti svojo dejavnost z družabnimi večeri ter izleti (predlagal je izlet na Koroško, kar je občni zbor sprejel). Drago Pahor se je v svojem posegu zavzel za večjo koordinacijo med prosvetnimi organizacijami, Egon Kravs pa je opozoril na nekatere organizacijske prijeme za okrepitev kluba.

Občni zbor je nato soglasno sprejel Kapljev predlog, da se pošlje solidarnostno brzojavko koroškim Slovencem, nakar so izvolili nov odbor: dr. Tuta, dr. Turina, prof. Pirjavec, Jazbec, Košuta, Hlavaty, Alenka Malalan in Boris Udovič. Slednja dva sta nova odbornika. V nadzorni odbor pa so bili imenovani Bitežnik, prof. Tavčar in Magajna.

Zlikovci pred domom oropali branjevko: plena za milijon lir

Neznani zlikovci so sinoči oropali 70-letno branjevko Albino Umek, ki se je okrog 18. ure vračala na svoj dom v Ul. del Bosco 3. Ko je Umkova stopila skozi vhodna vrata v vežo, so se ji približali trije nepridipravi, ki so jo tam očitno že čakali. Eden izmed njih jo je mahnil po glavi, tako da je padla na tla, drugi pa ji iztrgal iz rok torbico. V njej je Umkova imela za približno milijon lir vrednosti in to v italijanskem in tujem denarju.

Umkovo so nato prepeljali v glavno bolnišnico, kjer so ji ugotovili več udarcev po glavi. Poškodbe pa niso hude, zato bi morala ozdraveti v petih dneh.

BREZ REZULTATA SEJA DEŽELNEGA SVETA

Do 8. novembra so odložili izvolitev novega predsednika in deželnega odbora

Komunisti zapustili sejno dvorano - Socialisti pripravljajo nov deželni program, v katerem je tudi zaščita Slovencev

Deželni svet je včeraj z glasovi strank leve sredine odložil volitve predsednika deželnega odbora in odbornikov na 8. november, proti čemur so zelo ostro iz pravnih in političnih razlogov protestirali komunisti, katere so podprli liberalci. Predlog o odložitvi je obrazložil načelnik demokristjanske skupine Del Gobbo, ki je dejal, da je odlog potreben, da pa lahko med tem časom redno dela deželni odbor, pa čeprav je v ostavki.

Načelnik komunistične svetovalske skupine Colli pa je bil mnenja, da je kakršen koli odlog v nasprotju s točnimi določili deželnega statuta, ki predvidevajo, da deželni svet v roku petnajstih dni po odstopu voli novega predsednika in to na prvih dveh glasovanjih z absolutno, na tretjem pa z relativno večino. Člen 34 deželnega statuta ne predvideva nobene odložitve.

Colli je nadalje podčrtal, da se ubira staro pot diskriminacije v odnosu do komunistov in zmanjševanja pomena deželnega sveta, v katerem si nihče ne bi smel lastiti vloge razsodnika nad vsemi. V bistvu gre za oblast in za grobe načine vladanja, ki odražajo zahtevo KD in njeno prepotenco glede oblasti. Primer podjetja Aulan dokazuje, kako resen je gospodarski položaj, kar izhaja tudi iz dejstva, da je naša dežela na prvem mestu pri naraščanju življenjskih stroškov.

Liberalec Trauner je nato ugotovil, da se v deželnem svetu v resnici odigrava farsa, saj je znano, da stranke leve sredine gledajo v Rim in čakajo, kaj se bo tam zgodilo.

Za odložitev se je izrekel socialist Zanfagnini, ki je ugotovil, da se ne krši pravilnik in da nikjer ni določen točen rok za izvolitev predsednika. Glede ostalih vprašanj pa je podčrtal, da so socialisti prav tako kot komunisti občutljivi za interese delovnih ljudi, kot je to primer podjetja Aulan.

Predsedujoči Berzanti je nato ponovil svoje stališče, da je pravno možno govoriti o odložitvi, na kar so ostro ponovno posegli komunisti, ki so podčrtali, da se ne krši pravilnik, temveč statut deželnega sveta in so zaradi tega v znak protesta zapustili dvorano. Sledilo je glasovanje, na katerem so se za odložitev izrekli svetovalci leve sredine, proti pa misovci, liberalci in Puppinijeva za Furlansko gibanje.

V drugem delu seje so ob prisotnosti številnih delavcev razpravljali o interpelacijah, ki so se nanašale na zaporo podjetja Aulan, ki ga je sklenila družba Marzotto, kljub temu da je prejela okrog 700 milijonov lir prispevkov iz javnih sredstev. V raznih interpelacijah se podčrtuje, da sta v nevarnosti dve podjetji, ki zaposlujeta skupno okrog 700 ljudi in da gre torej tudi za družbo Askin, ki je že prejela 300 milijonov lir iz javnih sredstev.

Svetovalska skupina PSI v deželnem svetu je sinoči s posebnim sporočilom precizirala, da so socialisti podprli predlog načelnika demokrščanske skupine po odložitvi volitev za novega predsednika deželnega odbora samo zato, da bi olajšali temeljito primerjanje stališč posameznih političnih sil do najbolj perečih vprašanj deželne skupnosti, kakor je bilo razvidno že med samo razpravo o obratu Aulan - Marzotto.

Socialisti pa ne morejo soglašati — pravi nadalje sporočilo — s poskusom, ki so ga včeraj izvedle nekatere politične stranke in med temi zlasti KPI, da bi z restriktivnim tolmačenjem pravilnika deželnega sveta in statuta forsirali rešitev sedanje politične krize. Ta je namreč takšne narave, ad zahteva predhodno temeljito osvetlitev ciljev deželne politike in načinov, kako naj se ta politika vodi v interes celotne deželne skupnosti.

V ponedeljek se je sestal deželni izvršni odbor socialistične stranke, ki je pričel razpravo o dveh dokumentih: o politični izjavi in o konkretnem programu. Dokumenta bodo dokončno izdelali danes, ko se bo sestanek nadaljeval, jutri pa ju bodo izročili deželnemu vodstvu KD. Šele na tej osnovi bo lahko prišlo do odgovora deželnega vodstva demokristjanov in nato morda do pogajanj.

V dokumentu o konkretnih vprašanjih, ki ga izdeluje deželno tajništvo PSI, je tudi poseben odstavek, ki se nanaša na konkretna vprašanja slovenske narodnostne skupnosti in na zaščito slovenske manjšine na deželni ravni.

SINOČI V TEMI

Neznanec zabodel Miljčana v trebuh

V Miljah je sinoči okrog 19. ure prišlo do nenavadnega zločinskega podviga. Ko je 53-letni Elio Bertocchi iz Ul. Piasò 2 stopil iz svoje hiše na dvorišče, se mu je iz teme nekdo približal ter ga z nožem zabodel v trebuh. Bertocchi se je zgrudil na tla, neznanec pa je v naglici, kot se je prikazal, tudi izginil.

Bertocchija so z rešilcem Rdečega križa nemudoma odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na kirurškem oddelku. Tam so mu ugotovili široko rano na trebuhu ter lažji psihični šok. Zato se bo moral zdraviti vsaj 20 dni.

O zločinskem primeru se sedaj ukvarjajo miljski policisti, ki pa še niso izsledili krivca. Bertocchijeva žena, ki je poklicala Rdeči križ ter policijo, in njegovi prijatelji sploh pojma nimijo, kdo bi lahko Bertocchiju storil kaj podobnega, saj ta ni imel sovražnikov.

NA SVOJI REDNI PONEDELJKOVI SEJI

Izvršni odbor SKGZ začel razpravo o šolskih «delegiranih dekretih»

Pri sprejemanju stališča je treba izhajati iz priznanja avtonomije slov. šolstva - Pohvala organizatorjem proslave 50-letnice športne zveze Obisk delegacije italijanske in madžarske manjšine iz Slovenije

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na svoji zadnji ponedeljkovi seji začel razpravo o tako imenovanih šolskih «delegiranih dekretih». Ti dekreti, ki jih je ministrski svet izdal 30. maja t.l., so izvršni akti k šolskemu zakonu štev. 477 z dne 30. julija 1973.

Gre za bistveno novost v življenju in ustroju osnovne in srednje šole v Italiji, saj predstavlja prve zakonske ukrepe za demokratizacijo šolstva, ki ga vse doslej v bistvu ureja še vedno zloglasna Gentilejeva zakonodaja iz leta 1923. Ti dekreti uvajajo v šolski ustroj izvoljene svete na več ravneh in sicer na ravni šolskih zavodov in didaktičnih okrožij, na ravni področij za večje skupnosti šol, na ravni pokrajin in na državni ravni tako, da bo poslej najvišji organ, ki bo urejal šolsko življenje in delovanje v državi, državni šolski svet. Te voljene svete bodo sestavljali zastopniki šolnikov, staršev in tudi dijakov, kar pomeni, da odločanje ne bo več prepuščeno — kot doslej — izključno šolnikom, temveč širši interesni skupnosti.

Ker bodo ti dekreti, potem ko bodo zanje izdali še izvršne norme, veljali tudi za slovenske osnovne in srednje šole na Tržaškem in Goriškem, je važno, da je slovenska javnost z njimi dobro seznanjena, predvsem pa, da slovenske politične sile zavzamejo do njih skupno stališče, ki bo v interesu nadaljnjega demokratičnega razvoja slovenskega šolstva.

Izvršni odbor SKGZ, kateremu je podal okvirno razlago «delegiranih dekretov» član glavnega odbora prof. dr. Franc Škerlj, je zato zaprosil profesorja Škerlja, da bi na posebnem predavanju, ki bo 29. t.m. ob 20. uri v dvorani PD «Ivan Cankar» v Ul. Montecchi 6/IV., podobneje obrazložil posamezne dekrete in njihovo važnost za slovensko šolo. Izvršni odbor pa je že na ponedeljkovi seji menil, da je treba pri sprejemanju stališča, zlasti kar zadeva širša področna okrožja in prisotnost slovenskega predstavnika v državnem svetu, izhajati iz priznanja avtonomije slovenskega šolstva.

Pri obravnavanju šolskih vprašanj se je izvršni odbor pridružil zahtevi slovenskih goriških dejavnikov, da se na slovenski trgovski šoli v Gorici odpre poleg petega tudi četrti razred, za katerega so se vpisali štirje dijaki. Prav tako je izvršni odbor obsodil nedopustno ravnanje v primeru slovenske strokovne šole v Trstu, ko so z veliko zamudo in ko je bilo šolsko leto že v teku, sporočili, da je na tej šoli namesto ukinjenega razreda za šivilje dovoljeno odprtje oddelka za kemijske analitike še to pod nevzdržnim pogojem glede števila vpisanih.

Izvršni odbor je nadalje razpravljal o raznih vprašanjih vsebinske in tehnične narave v zvezi z občnim zborom, ki bo 8. decembra t. l.

Posebej je izvršni odbor izrekel priznanje in pohvalo pobudnikom in organizatorjem proslave 50-letnice ustanovitve Zveze slovenskih športnih združenj v Italiji. Proslava je s štafetami zajela vsa primorska področja na obeh straneh meje od slovenske Istre do Rezije ter se zaključila z osrednjo svečanostjo v Sovodnjah. Izvedba proslave je predstavljala izreden organizacijski napor, izpričala pa je tudi, da je naša športna organizacija bila kos zadani si nalogi in da so jo mladinci izpeljali z velikim in hvalevrednim navdušenjem kljub neugodnim vremenskim pogojem. Prav tako je prišla ob tej priložnosti do izraza zavest naše mladine, da poganjajo korenike tudi našega današnjega športa v športnih organizacijah, ki so bile ustanovljene že pred 50 leti kot odraz narodnostnih teženj mladine.

Na koncu je predsednik Boris Race seznanil člane izvršnega odbora z obiskom delegacije skupnosti Italijanov iz Kopra, Izole in Pirana ter delegacije madžarske skupnosti iz Prekmurja v Trstu. Delegaciji bosta gost SKGZ v petek, 25. t. m. Med razgovori si bodo predstavniki obeh delegacij in SKGZ izmenjali informacije o stanju italijanske in madžarske manjšine v Sloveniji ter slovenske v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Zvečer bodo italijanski in madžarski gostje prisostvovali otvoritvenemu koncertu sezone GM v tržaškem Kulturnem domu.

Danes praznujeta
MARICA
in
SLAVKO STREKELJ
25. obletnico poroke

Ob tej priliki jima želijo obilo sreče, zdravja in še mnogo let skupnega življenja starši, sestra Mira z možem Francem, nečakinja Marina z možem Brunom in malima Sergijem in Klavdijem ter nečak Franko z ženo Mercedes.

TRŽAŠKA POKRAJINA
Razpis natečaja

Štev. prot. 27/944-74

V smislu člena 7 zakona štev. 14 od 2. 2. 1973

se opozarja

da je ta uprava sklenila po postopku, ki ga predvideva člen 1, odstavek a) istega zakona, razpisati natečaj za dokončno ureditev občinske ceste v Darselli in sicer v smislu odstotnega višanja na celotno ceno, ki se predvideva v znesku 14.022.500 lir, kolikor znaša izklicna vsota.

Prošnje za vabilo na natečaj morajo prispeti na naslov te uprave (Trg Vittorio Veneto 4 — Trst) do 12. ure 6. novembra 1974.

Predsednik
(dr. Michele Zanetti)

S SESTANKA VODILNEGA SVETA KATEGORIJE

Kreditne omejitve zavirajo razvoj industrijskih dejavnosti

Javne uprave naj bi sprotno poravnavale dolgove

Te dni se je sestal vodilni svet združenja industrijcev iz tržaške pokrajine. Na sestanku, ki ga je vodil predsednik M. Modiano, so predstavniki industrijcev vzeli v pretres najnovejši razvoj dogodkov na področju srednje in male industrije. V tej zvezi so ugotovili, da je ta proizvodna kategorija v zadnjem času zašla v hudo stisko, za katero so značilne zlasti pomanjkanje likvidnosti in težave pri preskrbovanju s surovinami in polizdelki.

Povpraševanje po industrijskih izdelkih, ki niso za sprotno porabo, se je začelo vidno krčiti. Naročil je manj kakor v preteklosti tudi zaradi tega, ker so najnovejši davčni ukrepi osrednje vlade občutno zmanjšali manevrski prostor naročnikov. Po drugi strani so omejitve v kreditnem poslovanju občutno zavrle možnosti industrijskih podjetij, da bi sama dovoljevala naročnikom običajne plačilne odloge. Za razliko od tega, kar se je dogajalo v preteklosti, morajo industrijci danes plačevati promptno surovine in energijo, naročniki pa so pogosto v škripcih, ko je treba poravnati fakture. V tej stiski bi bilo dobrodošlo, ko bi država izplačala okrog 700 milijard lir, ki jih dolguje industrijcem na račun povračila davkov. Prav tako bi industrijci lahko nekoliko bolje zadihali, ko bi javne uprave sprotno poravnavale svoje dolgove do te kategorije.

Industrijci so na sestanku izrekli vrsto kritik tudi na račun obveznega depozita 50% vrednosti uvoženega blaga. Blago iz uvoza sestavljajo namreč vsaj v razmerju 10% surovine, nadaljnjih 20% pa predstavljajo razni industrijski polizdelki in reprodukcijski material. Tako se dogaja, da ukrep, ki je bil naperjen proti prekomerni potrošnji blaga tujega izvora, dejansko prizadeva uvoz surovin in polizdelkov in torej posredno domačo proizvodnjo in obseg zaposlenosti.

Kar zadeva obseg industrijskih dejavnosti na našem področju, so na sestanku ugotovili, da se je v prvih osmih mesecih letošnjega leta povečala proizvodnja železarskih izdelkov, petrolejskih derivatov in cementa, skrčila pa se je proizvodnja tiskarskega in pisarniškega papirja.

Smrtne posledice prometne nesreče

Giuseppina Ota por. Godina iz Ul. Soncini 120, ki je v soboto postala žrtev prometne nesreče v Koronejski ulici, je sinoči ob 19.30 v oddelku za oživljanje v glavni bolnišnici podlegla poškodbam.

Ravnatelju srednje šole «Fran Levstik» Humbertu Mamolu je žena Tanja povila prvorojenko
MARIJO

Združenje staršev iz Sv. Križa in dijaki šole «Fran Levstik» z oddeljenimi razredi v Sv. Križu jima čestitajo, novorojenki pa želijo obilo zdravja in sreče v življenju.

Razstave

V galeriji «La Lanterna» v Ul. Sv. Nikolaja stev. 6 razstava del DeEs Schwertbergerja. Razstava bo trajala do 8. novembra.

V galeriji Tergeste, Ul. Battisti 23, Michele Skodnik razstavlja svoja dela. Razstava bo odprta do 31. t.m.

V galeriji Forum, Koronejska ulica 1, bodo danes, 23. t.m., ob 18.30 odprli razstavo del kiparja Dušana Džamonje.

V galeriji Tribbio so odprli razstavo del naslednjih umetnikov: Borra, Carmassi, Corneille, Guerricchio, Labisse, Saetti, Breddo, Chapelain Midy, Dova, Guidi, Lebenstein, Treccani, Borgonzoni, Chersicla, Fiume, Lilloni, Gribaudo in Zigaina.

V galeriji Endas, Ul. delle Zudecche 1, bo Giuseppe Ricci razstavljal svoja dela do 29. t.m. Ogled razstave: ob delavnikih od 18. do 20., ob nedeljah pa od 11. do 13. ure.

V občinski galeriji bo 25. t.m. Renzo Moreu odprl razstavo svojih del, ki bo trajala do 2. novembra.

V galeriji Cartesius bo Avgust Černigoj razstavljal svoja dela od 26. oktobra do 13. novembra.

Gledališča

KULTURNI DOM STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Otvoritvena predstava sezone 1974-1975: Ivan Cankar — ZA NARODOV BLAGOR, komedija v štirih dejanjih.

V nedeljo, 27. t.m. ob 16. uri — abonma red F okoliški.

Abonmaji in vstopnice so na razpolago pri blagajni Kulturnega doma vsak dan (razen nedelje) od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav.

KONCERTNA SEZONA GLASBENE MATICE

V pisarni Glasbene matice, telefon 41-86-05 in v Tržaški knjigarni od 15.30 do 19. ure sprejemajo abonente za koncertno sezono.

VERDI

Pri gledališki blagajni (tel. 31-948) sprejemajo nove abonmaje za operno sezono gledališča Verdi 1974-75. Lanski abonenti lahko svoja mesta potrdijo najkasneje do 24. t.m. Po tem roku bodo abonmaje oddali drugim.

Prva predstava bo 7. novembra, ko bo na sporedu «Il Tabarro», «Suor Angelica» in «Gianni Schicchi». Dirigent Giacomo Zani, režija Giancarla Menottija, scene Pierluigija Samaritanija.

POLITEAMA ROSSETTI

Premiera dela «Austria era un paese ordinato» je preložena na petek, 25. oktobra. Pojasnila in rezervacije pri osrednji blagajni, Pasaža Protti 2, tel. 36-272 — 38-547.

Teatro Stabile. Zaradi nenadne obolelosti Lina Savoranija so morali današnjo premiero komedije «Austria era un paese ordinato» odložiti na petek, 25. t.m. Vstopnice za današnjo premiero veljajo za petkovo predstavo, vstopnice za četrtkovo bodo veljale za predstavo, ki bo v četrtek, 31. t.m. Kdor ima vstopnice za petkovo predstavo, si lahko pri osrednji blagajni izbere drug datum.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO STROKOVNE ŠOLE obvešča, da se je začelo vpisovanje v 1. razred kemijskih analitikov. Po treh letih šolanja, s kvalifikacijo «kemijskega analitika», imajo vsi možnost takojšnje in zelo ugodne zaposlitve v laboratorijih, bolnišnicah in raziskovalnih ustanovah. Vpišite se v to sekcijo. Podrobnosti o učnem programu in o pogojih za vpis boste izvedeli v tajništvu šole v Ul. Matteotti 14 — tel. 76-52-76.

Razna obvestila

Kdor želi abonma za gledališče, se lahko oglasi pri Stanku Devetaku, predsedniku prosvetnega društva «Igo Gruden», Nabrežina, do vključno četrtka, 24. t.m.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 23. oktobra
SEVERIN

Sonce vzide ob 6.32 in zatone ob 17.07 — Dolžina dneva 10.35 — Luna vzide ob 13.26 in zatone ob 23.42

Jutri, ČETRTEK, 24. oktobra
RAFAEL, ELKO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 12,2 stopinje, najnižja 7,5, ob 19. uri 9,4 stopinje, zračni pritisk 1001,2 stanoviten, veter 8 km na uro vzhodni-severovzhodni, vlaga 80-odstotna, padavine 4 mm dežja, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 22. oktobra se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 79-letna Vittoria De Angeli, 71-letna Giovanna Sel, 64-letni Guglielmo Corti, 86-letna Maria Macorin vd. Fait, 49-letna Marija Guštin, 62-letni Vincenzo Paoletti, 64-letna Albina Bratina vd. Zambardi, 85-letni Giuseppe Budin, 72-letni Aldo Bonamico, 80-letni Giovanni Revere, 82-letna Maria Cannistraci vd. Prestigiovanni, 39-letni Gualtiero Vigini, 84-letni Giovanni Ban, 65-letni Giorgio Petronio, 65-letni Giordano Repponi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Borzni trg 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 33; Madonna del Mare, Largo Piave 2; Costalunga, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec).

GLASBENA MATICA — TRST

Sezona 1974-75
Prvi abonmajski koncert

V petek, 25. oktobra 1974, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

ORKESTER GLASBENE MATICE

Dirigent:
OSKAR KJUDER

Solist:
BRANIMIR SLOKAR — pozavna

SPORED:
B. Ipavec:
Serenada za godalni orkester
G. F. Haendel:
Koncert v f-molu za pozavno in godalni orkester
J. G. Albrechtsberger:
Koncert za pozavno in godala
W. A. Mozart:
Salzburška simfonija v D-duru št. 1 za godala (KV 136)

Rezervacija, prodaja vstopnic in abonmajskih izkaznic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 — tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Kino

Ariston I.N.C. 16.30 «Il potere», film v barvah, ki ga je režiral Tretti.
Nazionale 15.00 «L'esorcista». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. Igrajo Linda Blair, Elen Burstyn, Jason Miller, Max von Sydow.
Excelsior 15.30 «Arrivano Joe e Margherito». Barvni zabavni film. Igrata Keith Carradine in Tom Skerritt.
Grattacielo 16.00 «Il domestico». V glavni vlogi Lando Buzzanca. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 15.00 «L'esorcista». Film v barvah. Prepovedano mladini pod 14. letom. Igrajo Elen Burstyn, Linda Blair, Jason Miller, Max von Sydow.
Eden 16.00 «Le farò da padre...» Igrajo Luigi Proietti, Irene Papas in Teresa Ann Savoy. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 16.00 «Cittadino si ribella». Barvni film, v katerem igra Franco Nero. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16.00 «Il caso Drabble». Barvni film, v katerem igra Michael Caine. Detektivka.
Capitol 16.30 «Il bestione». Barvni film, v katerem igra glavno vlogo Giancarlo Giannini.
Cristallo 16.30 «Contratto marsigliese». Barvni film, v katerem igra Anthony Quinn. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «Silvestro gatto maldestro», barvni film.
Filodrammatico 16.30—22.00 «Bellissima superdotata cercasi per pose particolari», barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «All'onorevole piacciono le donne», barvni film. Igrata Lando Buzzanca in Laura Antonelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «Trappola per sette spie». Barvni film. Idone Bastian in Carlo Giuffrè.
Vittorio Veneto 16.00 «Valdez il mezzosangue». Barvni film, v katerem igra Charles Bronson.
Abbazia 16.00 «Un uomo senza scampo», barvni film. Igra Gregory Peck.
Astra 16.30 «Il Decameron». P. P. Pasolinija, barvni film. Ninetto Davoli in Vicenza Amato. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Mignon 16.00—22.00 «2001 Odissea nello spazio», barvni film.
Radio 16.00 «Quando gli uomini armarono la clava e con le donne fecero din—don». Igrajo Antonio Sabato, Aldo Giuffrè in Nadia Cassini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Volta - Milje 16.00 «Ultima neve di primavera», barvni film. Igrata Bekim Fehmiu in Agostina Belli.

Izleti

PD F. Prešeren — Boljunec priredi v nedeljo, 27. oktobra, avtobusni izlet po Furlaniji, z ogledom spomenika v Gonarsu, Ville Manin v Passarianu in izkopanin v Ogleju. Vpisovanje pri Lavri v mlekarni. Odhod ob 7.00.

SOŽALJA

Profesorski zbor nižje srednje šole na Opčinah izreka dijakinji Alenki Gustin ob smrti njene mame Marije svoje iskreno sožalje.

✚

Dne 22. oktobra je spokojno preminila naša draga

JOSIPINA TURK vd. PETROVIČ

Pogreb bo jutri, 24. oktobra, ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo: hči Štefanija, sin Miro, snaha, vnuki Ezio, Lia in Silvana ter drugi sorodniki

Po želji pokojnice družina ne bo nosila znakov žalovanja.

Trst, 23. oktobra 1974

Občinsko pogrebno podjetje, Ul. Zonta 7/C.

Zapustil nas je naš dragi oče

ALOJZ VATOVEC
iz Čežarjev 72 pri Kopru

Pogreb bo danes, v sredo, 23. t.m., ob 15.30 na pokopališču v Bertokih.

Žalujoči: žena Gizela, hči Narcisa z otroki, sin Stelio z ženo in otroki, sin Branko ter drugo sorodstvo

Čežarji, Koper, Ljubljana, Trst, Rim, 23. oktobra 1974

DRAMATIČEN DOGODEK PRED KOPRSKIM OKROŽNIM SODIŠČEM

Tragična smrt sojenega zapornika ki je z orožjem ustrahoval talce

Zaman vsa prepričevanja župana in kriminalističnih organov, da bi se predal
Pri umikanju iz sodne dvorane ga je podrl strel iz miličnikove brzostrelke

(Od našega dopisnika)

Koper je bil včeraj ves dan v napetosti zaradi dogodka, ki se je pripetil v prostorih okrožnega sodišča na glavnem mestnem trgu. Miličniki so v jutranjih urah odpeljali na zaslišanje 43-letnega Ivana Jakšića iz Sobočana zaradi suma vlomne tatvine v vrednosti tisoč novih dinarjev. Zaslišanje je opravil okrožni preiskovalni sodnik Dušan Lepej in je trajalo od pol osmih do devetih dopoldne. Prisotna je bila tudi strojepiska Darinka Terglav. Po končanem zaslišanju je Jakšić rekel sodniku, da bi rad še nekaj dodal v zapisnik, le ta pa mu je odgovoril, da to ni potrebno, ker bo lahko še vse povedal med nadaljnjo preiskavo v zaporu. V trenutku, ko je sodnik Lepej hotel poklicati miličnika, so se odprla vrata pisarne in na pragu se je pojavila administratorka Nevia Sigur. To pa je bil tudi začetek drame, ki je trajala ves dan do poznih popoldanskih ur.

Ko so se odprla vrata, je bil Jakšić najbrž prepričan, da bo stopil v sobo miličnik. Potegnil je samokres in izstrelil dva naboja v strop. Hkrati je rekel Lepeju in Terglavovi, da sta od slej njegova talca. Z naperjenim orožjem se je usedel na tla v kot sobe, da bi imel tako kar najboljši zaklon in da ne bi mogli od zunaj streljati nanj. Zatem je začel postavljati vsemogoče in tudi dokaj čudne zahteve, kar je dajalo videz, da gre za duševno močno neuravnovešenega človeka, ki tudi ni imel nobenega načrta, oziroma vsaj ne vnaprej pripravljenega načrta. Medtem ko se je zunaj na trgu začela zbirati množica in se spraševati, kaj se pravzaprav dogaja, je uprava javne varnosti v Kopru skrbno proučila položaj in začela pripravljati razne variante. Jakšića so skušali prepričati po telefonu, da vse skupaj nima smisla in naj položi orožje. Z njim je govoril po telefonu tudi predsednik občinske skupščine Mario Abram in drugi ljudje, vendar je bilo vse zaman.

V sobi, kjer je Jakšić držal pod orožjem talce, pa so se dogajale nenavadne stvari. Jakšić namreč ni zahteval ne odkupnine, niti prostega odhoda, ampak je naročeval sendviče, belo in črno vino ter srbski pasulj, vendar se ni dotaknil ne hrane ne pijače. Bržkone se je bal, da je v hrani ali pijači dodano uspavalno sredstvo. Bil je v glavnem tiho, le sem pa tja se je pritoževal, da so se mu z življenju zgodile velike krivice, omenil pa je tudi, da so mu pred letom dni vzeli osebno izkaznico. Po telefonu se je tudi pogovarjal s svojim odvetnikom Djurkovićem, vendar ga tudi ta razgovor ni omajal, da bi se predal organom javne varnosti.

Okrog 12. ure je prišlo do nove situacije v sobi. Jakšić je namreč zahteval, da mu omogočijo odhod na kosilo v restavracijo «Capris», kar mu pa seveda niso dovolili in so mu prinesli kosilo v sobo. Pristal pa je na zamenjavo talcev, kajti sodnik in strojepiska sta bila že povsem živčno izčrpana. Toda namesto uslužbencev sodišča, kakor je zahteval, sta prišla v sobo načelnik kriminalistične službe Vlado Pavlič in kriminalist Stane Požar, seveda po njegovi zahtevi neoborožena. Pozneje je dovolil vstop v sobo še nekemu «novinarju», ki pa je bil v resnici član varnostne službe v civilu. Vse do 16. ure je bil položaj napet kot zjutraj. Jakšić je medtem postavil še eno zahtevo, in sicer da mu vrnejo osebno izkaznico in zagotovijo zaposlitev, vendar je tudi od te zahteve odstopil.

Malo pred 16. uro je popil malo konjaka, videlo pa se je tudi, da je živčno povsem izčrpan. V tem trenutku se je odločil zapustiti sodišče. Najprej je mislil pobegniti skozi okno, ko pa je videl, da ta varianta ne pride v poštev, je ukazal kriminalistu Stanetu Požarju, da se usede na stol in da se ne sme premakniti. Z vanj naperjenim samokresom se je začel hrbtno pomikati proti vratom. Ko je vrata odprl, je eden izmed miličnikov sprožil vanj rafal in Jakšić se je zgrudil na mestu mrtev.

Na tiskovni konferenci so predstavniki koprske uprave javne varnosti sporočili vse podrobnosti v zvezi s to tragedijo. Povedali so, da so storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi preprečili smrtno žrtev. Zamenjali so talce — civiliste s pripadniki varnostne službe, sami — osebno in še vrsta drugih ljudi — pa so ga ure in ure prepričevali, da je vse skupaj nesmiselno. Pred seboj so pač imeli primer neuravnovešenega človeka, ki lahko v trenutku nerazsodnosti povzroči vrsto nepotrebnih žrtev. Do tega sklepa so prišli, ker je Jakšić že zjutraj izstrelil dva naboja v strop, popoldne pa je še enkrat ustrelil tik nad glavo kriminalista Požarja, ko se je le-ta samo premaknil. Iz enakega vzroka so se odrekli tudi solzilnemu plinu, ker so menili, da bi to utegnilo Jakšića razburjati in da bi utegnil uporabiti orožje. Varnostni organi so torej, da bi zavarovali življenje uslužbencev sodišča in ljudem, izbrali edino pot, ki jim je še preostala.

Pokojni Jakšić je bil v zakonu razvezan in ima 22-letnega sina. Po poklicu je bil priučeni zidar in brez stalne zaposlitve. Doslej je bil 15-krat obsojen zaradi vlomov in drugih kaznivih dejanj na skupaj 14 let zapora. Od tega je bil v zaporu 12 let.

L. O.

Uslužbenci ENEL ob 30-letnici odporništva

Deželna komisija za rekreacijske, kulturne in podporne dejavnosti za uslužbence ENEL bo v nedeljo, 27. oktobra, ob 9. uri v dvorani videnskega pokrajinskega sveta v okviru proslav 30-letnice odporništva podelila priznanja sinovom uslužbencev ENEL v naši deželi, ki so lani sodelovali na vsedržavnem natečaju na temo «Antifašizem in odporništvo». Priznanje bo v obliki diplome, na kateri so natisnjene besede članov častnega odbora za proslavitev 30-letnice odporništva Albertinija, Terracinija, Caleffija, Canestrarija, Boldrinija in Nittija. «Pridobitev svobode po dolgih letih tiranije,» je rečeno v poslanici častnega odbora, «je zahtevala visoko in grenko ceno, ki je pripomogla Italiji, da se je vrnila v vrste civiliziranih narodov. Zato je odporništvo odraz delavstva vseh slojev, kot nenehna želja po svobodi in človeškem dostojanstvu in je kot tako eno najbolj plemenitih izrazov osvobodilne borbe.»

Slovesnosti podeljevanja priznanj bodo prisostvovali starši in sorodniki otrok, predstavniki sindikalnih organizacij ter uslužbenci ENEL. V popoldanskih urah bo izlet v Cerkno, kjer si bodo udeleženci ogledali bolnico Franjo, simbol partizanske borbe ter narodni spomenik.

● **Deželni odbor socialistične stranke,** ki se je sestal v ponedeljek v Gorici, je odobril tudi resolucijo v prid 450 delavcem tovarne Aulan v San Giorgio di Nogaro, kjer je podjetnik Marzotto te delavce enostavno odpustil in zaprl tovarno. Socialisti zahtevajo poseg dežele v tem hudem primeru.

SEJA GORIŠKEGA OBČINSKEGA ODBORA

Zaradi znižanja občinskega primanjkljaja težave v izpolnjevanju obveznosti

Osrednja komisija za krajevne finance je proračunske izdatke znižala za 382 milijonov lir

Goriški občinski odbor, ki je po odstopu odbornikov SDZ in PSI sestavljen samo iz odbornikov KD in PSDI, je na svoji zadnji seji v ponedeljek zvečer posvetil pretežni del časa razpravi o odločitvi osrednje komisije za krajevne finance, da zmanjša občinski primanjkljaj za 382 milijonov lir in da bo torej znašal primanjkljaj za leto 1974 samo 965 milijonov. Občinski odborniki so ugotovili, da so se odnosi med občinsko upravo in osrednjo komisijo za krajevne finance v zadnjem času občutno spremenili. Poprej je osrednja komisija črtala izdatke iz proračunov občin, ki so izkazovali primanjkljaje, ter je bila pripravljena poslušati in tudi upoštevati utemeljitve prizadetih občinskih uprav, kadar niso bile pripravljene sprejeti črtanih postavk. Sedaj pa se dogaja, da osrednja komisija izdatke v takšnih proračunih enostavno črta na podlagi vsedržavnih sorazmerij ter niso proti njenim odločitvam možni nikakršni ugovori. Po sodbi občinskih odbornikov osrednja komisija v primeru Gorice ne bi smela uporabljati istega merila, ki velja za vso državo, pač pa bi morala upoštevati, da gre v primeru Gorice za obmejno mesto z neprimerno večjimi infrastrukturami kot so potrebne za njeno prebivalstvo.

Ker proti odloku osrednje komisije ni priziva in se bo morala občinska dejavnost nujno prilagoditi razpoložljivim sredstvom, so občinski odborniki — v pričakovanju uspešnega izida postopka za najem posojila — preučili proračunske dohodke in izdatke ter ugotovili, da jim bodo povečani dohodki omogočili sklenitev proračunskega leta brez ustvarjanja dodatnega primanjkljaja.

Občinski odborniki so se torej odločili za politiko varčevanja, vendar se ta usmeritev ne bi smela izvajati na družbenem in skrbstvenem področju, posebno pa ne na šolskem. Zaradi posebnih potreb so zato odborniki sklenili določiti za občinsko glasbeno šolo, ki je bila na tem, da zapre svoje učilnice, 18 milijonov in ne 12, kot je znašalo občinsko vodilo v prejšnjih letih. Pregledali so tudi, v kakšni fazi izgradnje so nekatera javna dela, ter si bili edini v tem, da se zaradi kreditnih omejitev ta dejavnost srečuje z velikimi težavami.

Župan je v uvodu opisal težave, v katerih so se znašli delavci nekateri goriških obratov, kjer se je poslabšalo zaposlitveno stanje.

Kakor smo že poročali, se bo po daljšem razdobju v petek sestal goriški občinski svet.

Napovedani shodi kemičnih delavcev

Na sestanku kemičnih delavcev Bustese (podgorske tekstilne tovarne), enotne federacije kemičnih delavcev ter sindikalnih predstavnikov najpomembnejših kemičnih tovarn v naši pokrajini, so razpravljali o položaju na tem področju ter ugotovili nevarnost za vpis v dopolnilno blagajno delavcev Fiocco, Tec Friuli in Nest Pack.

Tajništvo enotnega sindikata kemične stroke ter predstavniki tovarniških svetov kemičnih obratov so na sestanku izrazili pripravljenost spopasti se z gospodarji, da bi onemogočili poskus, da bi krizo prevrgli na delavstvo. Dogovorili so se za sprejem pobud, ki naj zavarujejo zaposlenost in zaščitijo delavske koristi. S tem namenom bodo po obratih priredili skupščine delavcev, na katerih bodo razložili vzroke, ki so privedli do kriznega položaja.

Dva nova «viteza dela» v naši deželi

V palači «Civiltà del Lavoro» v Rimu bo predsednik republike G. Leone v četrtek ob 11.30 podelil častna priznanja «viteza dela» 25 državljanom, ki so bili izbrani na praznik republike 2. junija. Med novimi vitezi dela sta tudi dva podjetnika iz naše dežele in sicer tovarnar Rino Snaidero (pohištvo) in tovarnar Carlo Wagner (Stock).

RAJONSKI SVETI

Podgorci zahtevajo priključitev Majnice

Celica KPI v Podgori je soglasno izbrala naslednje svoje predstavnike v rajonski svet: obrtnik 42-letni Luciano Gratton, delavec 47-letni Edi Maligoj in upokojenec 63-letni Stanislav Bastiančič. Na sestanku so ugotovili, da je vas zelo zapuščena in da je potrebno urediti šolo, promet, napeljati plinovod, poskrbeti za javno zeleno površino itd. Razpravljali so o razmejitvi ter nasprotovali priključitvi Majnice k Ločniku, ker sodi ta kraj po svoji tradiciji in naravnih težnjah k Podgori ter je bil k Podgori priključen, ko so imeli samostojno občino. Podgorski komunisti so sklenili odpreti vprašanje razmejitve, čim bodo ustanovili rajonski svet, ter ga rešiti kot predlaga prebivalstvo.

V Ljudskem domu razstava o starih mestih Češkoslovaške

Še vedno je v dvorani Ljudskega doma odprta razstava o sanacijskih delih v češkoslovaških mestih. V veliki dvorani je razstavljenih nad sto panojev s slikami in načrti.

Šolske vesti

Ravnateljstvo klasične gimnazije - liceja «Primož Trubar» sporoča, da bo jutri, 24. oktobra 1974, roditeljski sestanek. Ta bo v risalnici učiteljišča v Ul. Croce ob 18. uri. Starši in namestniki so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

Razstave

V galeriji «Pro Loco» v Pasaži razstavlja te dni tržaški slikar Mario Lo Bianco. Razstava bo odprta do konca meseca.

V Ronkah je te dni odprta razstava slik tržaškega rojaka Lojzeta Spacala.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici javlja, da bo tradicionalno martinovanje v nedeljo 10. novembra popoldne v hotelu «Soča» v Mostu na Soči. Število sedežev je letos omejeno, zato priporočamo, da se čimprej vpišete. Vpisovanje v pisarni SPD, Ul. Malta 2, vsak dan od 9.30 do 12.30 in od 16.30 do 18.30, v soboto pa samo predpoldne. Vpisovanje se zaključi 30. oktobra. Prevoz z avtobusom in z lastnimi sredstvi.

Športno društvo «Sovodnje» obvešča, da bo imelo letni občni zbor jutri, 24. oktobra 1974, ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah.

Društvo za zaščito živali sporoča, da so našli tri pse, in sicer: mladega slednega psa (brak), rjave barve z belimi pegami; 16 mesecev starega nemškega ovčjaka ter dve leti starega lassieja. Lastniki psov naj se oglasijo v Ul. degli Scogli 38, tel. 22-93.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «L'uccello dalle piume di cristallo». S. Kendall in T. Musabte. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

CORSO 16.45—22.00 «Un duro per la legge». J. Don Backer in E. Hartman. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.45—21.45 «Anatomia di un omicidio». J. Stewart in L. Remick. Barvni film. Prepovedano mladini pod 16. letom.

VITTORIA 17.00—22.00 «Vedo nudo». N. Manfredi in S. Koščina. Barvni film.

CENTRALE 17.00—21.30 «Vera Cruz». G. Cooper in B. Lancaster. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30—22.00 «La contessa ... e i suoi amanti». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00—22.00 «La gang, che non sapeva sparare». Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «Indovina chi viene a cena». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Vpliv gama žarkov», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Šaftov veliki podvig», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Dobra kupčija v Marseillu», francoski barvni film ob 19.30.

RENČE Prosto.

PRVAČINA «Človek v divjini», ameriški barvni film ob 20.00.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Matteo Palumbo, Maddalena Fonzari, Mauro Bertazzo, Moreno Furlan.

SMRTI: 88-letna upokojenka Giovanna Colenz, 60-letni upokojenec Tommaso Bellide.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

NA POBUDO DEŽELNE USTANOVE ERSA

Posvet o raziskovanju v kmetijstvu in živinoreji

Strokovno izobraževanje pomemben dejavnik za splošen napredek

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva ERSA je priredila v prostorih Središča za strokovno izobraževanje kmetovalcev v vili Chiozza (Scodovacca) študijsko srečanje o raziskovanju v kmetijstvu in živinoreji. Srečanja se je udeležilo okrog 150 izvedencev in raziskovalcev iz Furlanije - Julijske krajine. Predsednik ustanove ERSA Lucca je v uvodnem nagovoru naglasil pomen raziskovanja za razvoj sodobnega kmetijstva, nakar je glavni ravnatelj za kmetijsko proizvodnjo prof. Stupazzoni načel nekatera tehnična vprašanja s področja kmetijstva in živinoreje. V tej zvezi je govornik poudaril pomen združevanja kmetovalcev in živinorejcev v večje proizvodne in razpečevalne organizacije, ki bolje ustrezajo potrebam sodobnega tržišča in koristim samih združenih kmetov. Stupazzoni je nadalje omenil nujnost globljega strokovnega izobraževanja v kmetijstvu, in sicer na vseh ravneh, od preprostega pridelovalca in živinorejca do voditelja kmetijskih dejavnosti. Zlasti na tej ravni — je nadaljeval govornik — potrebujemo dobro podkovane ljudi, ki naj bi se znašli tako v tehničnih problemih kakor tudi v domači zakonodaji in zakonodaji Evropske gospodarske skupnosti, katera iz več vidikov pogojuje ustroj italijanske kmetijske normative.

Študijskega srečanja se je udeležil tudi deželni odbornik za kmetijstvo Tripani, ki je v zaključnem govoru zagotovil pripravljenost deželne uprave, da bo upoštevala rezultate posvetovanja in usmerjanja tudi po njih svoje nadaljnje ukrepe za razvoj kmetijstva in živinoreje v Furlaniji - Julijski krajini. V okvir teh prizadevanj spada tudi nedavni sestanek odbornika Tripanija s predstavniki deželnega središča za umetno oplojevanje, ki ga namerava deželna uprava v kratkem okrepiti in izpopolniti, tako da bo tudi z njegovo pomočjo živinoreja v naši deželi napredovala hitreje kakor se je dogajalo doslej oziroma vzporedno s splošnim napredkom, ki ga predvidevata petletni razvojni načrt in najnovejši deželni zakon za razvoj živinoreje v Furlaniji - Julijski krajini.

Načelniki svetovalskih skupin so se pozneje sestali s člani odposlanstva delavcev, zaposlenih v obratu Aulan - Marzotto in s predstavniki sindikalnih organizacij. Pregledali so položaj, ki je nastal ob odpustitvi 400 delavcev. Predstavniki političnih skupin v deželnem svetu so zagotovili delavcem in sindikalistom vsestransko podporo njihovi zahtevi, naj se to vprašanje reši v najkrajšem času ob skupnem nastopu pristojnih oblasti na deželni in državni ravni.

Kartografska razstava tudi v našem mestu

V soboto ob 18. uri bo v občinski galeriji v palači Costanzi predstavitev kartografske razstave, ki jo je pripravila videnska sekcija italijanskega planinskega kluba s pomočjo geografskega inštituta fakultete za tuje jezike in literature iz Trsta. Pobudo za namestitev razstave v našem mestu je dala občinska uprava, pri tem pa so sodelovale razne občinske kulturne ustanove.

Kartografska razstava, ki je že doživela zavidljiv uspeh v Vidnu, ko je bilo tam srečanje o tehničnih zemljevidih, bo odprta do 17. novembra.

Delovanje deželnih organov

Načelniki svetovalskih skupin v deželnem svetu so se včeraj sestali s predstavniki javnopravnih ustanov, ki se na našem področju ukvarjajo s problemi strokovnega izobraževanja. Slednji so predočili predstavnikom političnih skupin, prisotnih v deželnem svetu, zahteve osebja, zaposlenega pri omenjenih ustanovah. Osebje zahteva publicizacijo ustanov še pred koncem letošnjega leta, finančni prispevek iz deželnih skladov za nadaljevanje rednega dela do publicizacije ustanov in nastop deželne uprave v Rimu, da bi zagotovili nadaljnje delovanje na tem področju.

V ORGANIZACIJI TRŽAŠKE SEKCIJE

Pester spored koncertov Glasbene mladine Italije

Prvi nastop bo 6. novembra - V programu tudi koncert Tria Lorenz

Za novo sezono je tržaška sekcija Glasbene mladine Italije pripravila izredno pester koncertni program. Glasbeni večeri bodo, kot ponavadi, v glavni dvorani krožka za kulturo in umetnost v Ul. S. Carlo 2 od 20.45 do 22.30.

Prvi se bo tržaškemu občinstvu predstavil znani kitarist Enrico Tagliavini, ki se je izpopolnil pri Segovii (6. november). Sledil bo koncert odlične madžarske skupine «Ex Antiquis», ki jo vodi Tomas Hacki (20. november). Zatem bo nastop Maria Ricciutija, ki bo igral na kontrabas, kar predstavija redkost za podobne koncerte (3. december), 10. decembra pa se bo predstavil duo violinista Heimila Novele ter pianistke Giuliane Gulli.

Prvi bo v letu 1975 nastopil pianist Valerij Voskobojnicov (16. januar). Sledil bo koncert nekaterih članov Glasbene mladine (30. januar), 7. februarja pa bo na sporedu izredna predstava azijske glasbe iz Tibeta, Indije, Japonske in Vietnama. Nato bo imel svoj koncert kitarist Alfonso Borghese (26. februar). V marcu (21.) bo nastopil glasbeni ansambel «Voces novi mundi», v aprilu pa Trio Lorenz (3.) ter angleški harpist David Watkins. Gostja zadnjega koncerta bo znana pianistka Anna Maria Gigoli (6. maj).

Tržaška sekcija Glasbene mladine opozarja, da daje članska izkaznica pravico do prostega vstopa na koncerte vseh sekcij Glasbene mladine Italije ter da omogoča razne popuste za gledališča in muzeje. Za obnovitev izkaznic oziroma prijavo novih članov (2.000 lir za otroke pod 15. letom, 3.000 lir za odrasle do 30. let ter 5.000 za učno osebje) naj se zainteresirani javijo na sedežu Časnikarskega krožka na Korzu Italija 12 do sobote, 26. t.m., od 18. do 19. ure.

Študijske štipendije organizacije AFSAI

Združenje AFSAI, ki se ukvarja z mednarodno izmenjavo študentov, obvešča srednješolce, da je bil rok za vlaganje prošenj za študijske štipendije 1975-76 podaljšan do 5. novembra. Gre za štipendije, katerih vrednost se suka na višini 1.600.000 lir, od katerih pa prispeva prizadeti študent okrog 600.000 lir (1.100 dolarjev). Študent živi pri družini v mestu, kjer študira, in prejema po 10.000 lir mesečno za drobne stroške. Stanovanje, hrana, študij in zdravniška oskrba so zastonj. V poštev pridejo višješolci (rojeni v času od 1. aprila 1957 do 31. marca 1959), ki bi radi študirali v tujini (največ možnosti nudijo zaenkrat ZDA). Italijansko ministrstvo za javno šolstvo priznava veljavnost v tujini opravljenega šolskega leta. Za podrobnejše informacije naj se interesenti oglasijo pri tržaškem odboru AFSAI, Ul. Cancellieri 10-I, telef. 793-798.

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	669,—
Funt šterling	1562,—
Švicarski frank	232,50
Francoski frank	141,25
Nemška marka	258,50
Avstrijski šiling	36,25
Dinar: debeli	38,—
drobni	38,—

MENJALNICA
vseh tujih valut

ZARADI SUMA OČETOMORA V MEDEI

Odlok o podaljšanju pripora učiteljice Renate Godeasove

Obramba zahteva izpustitev Renate na svobodo zaradi pomanjkanja dokazov

Renata Godeas, 24-letna učiteljica, ki so jo v petek zvečer karabinerji priprli zaradi suma, da je umorila svojega očeta, 45-letnega Arriga Godeasa (pokopali so ga ob splošnem prepričanju vseh vaščanov, da je možak napravil samomor), je še vedno v sodnih zaporih v Gorici, kar potrjuje splošno prepričanje, da je državni pravdnik podaljšal odlok o njenem priporu. Po štiriurnem zaslišanju Renate Godeas v ponedeljek dopoldne, zaslišanju, ki ga je ob prisotnosti branilca, odvetnika Livia Bernota, vodil državni pravdnik dr. Bruno Pascoli, se stvari niso v ničemer spremenile. Včeraj Godeasovo niso zaslišali. Edina novost so zahteve, ki jih je vložil branilec Bernot, naj strokovnjaki pregledajo Renatino telo in ugotovijo, če ima kakšne praske, ki bi jih morebiti povzročil oče v medsebojnem spopadu, in zahteve, naj preiskovalni organi izpustijo pripro Renato na svobodo zaradi pomanjkanja dokazov za utemeljevanje suma o očetomoru. Ker je pristojna oblast podaljšala pripor, obstaja velika verjetnost, da bo pripornica vložila zahtevo za preklic o njegovem podaljšanju.

V Medei, kjer se je izvršil tragični dogodek, se je vas razdelila v dva tabora; velika večina zagovarja tezo o samomoru, medtem ko aretacija Renate spodbuja v nekaterih vaščanih sum, da so Arrigove telesne poškodbe takšnega značaja, da si jih mož ni mogel povzročiti sam.

Še do nedavna srečna družina, je sedaj povsem razbita. Družinski poglavar je že teden dni mrtev, Renata je v zaporu od petka, žena, 43-letna Rina, je hudo bolna v kriminski bolnišnici kjer se trudijo, da bi ji čimdlje prikrili strašno tragedijo, ki se je začela z njeno boleznijo. Tudi 10-letni Loredani, mlajši Renatini sestri, ki je pri noni po materini strani, prikrivajo, kar se je dogodilo.

PO SPREMEMBI ENOSMERNE VOŽNJE

Nad trideset trgovcev na Travniku protestira ker jim novi prometni režim odvrača odjemalce

Iz Raštela nič več proti škofiji - Prepočasno urejanje gredice okrog Pacassijevega vodnjaka

Številni prometni znaki opozarjajo, da je vožnja iz Raštela naravnost proti škofiji prepovedana in da je treba zaviti na levo

Šele pred tremi tedni so pričeli delovati semafori na goriškem Travniku in istočasno je pričel veljati nov prometni režim. Občinska uprava je spremenila dolgo vrsto let veljavni prometni režim z enosmerno vožnjo od Raštela proti škofiji, sedaj pa je treba, ko prideš iz enosmernega Raštela, zaviti na levo, proti prefekturi in šele od tu se lahko zavije proti škofiji in Ulici Carducci. Enosmerno pot so tako presekali v dvoje, kar ne zadovoljuje niti avtomobilistov niti trgovcev na Travniku.

Avtomobiliste je težko prepričati, da je treba po letih določene in logične enosmerne vožnje spremeniti smer. Že tri tedne je na tem mestu v službi najmanj en mestni redar, ki v določenih trenutkih usmerja promet, v drugih pa daje šoferjem, ki ne spoštujejo novega prometnega režima, tudi mastne globe. Trgovci na Travniku hudomušno pravijo, da je občina s temi globami že v nekaj tednih plačala strošek za namestitev semaforov pred prefekturo in pred cerkvijo. Včeraj zjutraj, ko smo posneli slike o novem prometnem režimu, smo v borih desetih minutah videli redarja, kako je zasolil dve globi. Ko pa je on ti globi pisal, so kar štirje avtomobilisti šli iz Raštela naravnost po sedaj prepovedani poti proti škofiji.

Avtomobilisti in tudi kolesarji, med obojimi je tudi veliko Jugoslovanov, ki prihajajo v mesto skozi prehod Rdeča hiša, se počasi uvajajo v nov režim. Da bi vse te ljudi bolje obvestili o novem prometnem režimu so po prvih dneh namestili še več prometnih tabel, tako da jih mora vsakdo videti, če količkaj pazi med vožnjo po mestnih ulicah. Ker pa, kot smo že omenili, vozijo tu predvsem Goričani in Jugoslovani s sosednega področja, ki so vajeni večletnega običaja je težko pripraviti ljudi na nove prometne predpise.

Govorili smo o avtomobilistih, ne smemo pa pozabiti trgovcev. Več kot trideset lastnikov trgovin, ki živijo predvsem od dotoka jugoslovanskih kupcev, je poslalo županu pismo, v katerem protestira proti nepričakovanemu prometnemu režimu na Travniku. «Nihče nas ni vprašal za mnenje», se pritožujejo trgovci, kar je proti običajni praksi, saj je občinska uprava v drugih mestnih predelih ravnala drugače. Posvetovala se je s prizadetimi in skušala uskladiti zahteve teh s prometnimi predpisi. Na Travniku pa so nov prometni režim uvedli, ne da bi koga vprašali kaj meni o morebitnih spremembah.

Trgovci se čutijo precej prizadeti, kar novi režim usmerja motorizirane jugoslovanske odjemalce v druge ulice, iskat nova parkirišča in v trgovinah na Travniku so nam tudi povedali, da so marsikaterega kupca zaradi tega izgubili. Seveda se je ta kupec zatekel v trgovino v drugem mestnem predelu. Prav toko se trgovci hudujejo zaradi počasnosti, s katero potekajo dela za razširitev parkirne ploščadi sredi Travnika in tudi počasnosti, s katero urejajo razširjeni pločnik okrog Pacassijevega vadnjaka. Želijo tudi, da bi lahko ob tem pločniku bilo moč parkirati avtomobile, kot je to sedaj, in da ne bi prišle vmes kakšne nove prepovedi.

Skratka, trgovci na Travniku, med temi je precej Slovencev, niso prav nič zadovoljni z ravnanjem goriške občinske uprave. Kaj se bo izcimilo iz njihovega protestnega pisma županu?

Seja vodstva PSDI

Na seji pokrajinskega odbora PSDI so proučili vprašanje upravnih svetov bolnišnic na Goriškem, ki zapadejo v kratkem. Znano je, da se socialdemokrati potegujejo za predsedniško mesto goriške ali tržiške bolnišnice. Odobrili so tudi stališče socialdemokratskih zastopnikov v pokrajinski upravi, ki so podprli stališče trgovinske zbornice o upravljanju pristanišča v Tržiču. Precej razprave je bilo tudi okrog vprašanja šolskih delegiranih dekretov in PSDI daje svojo podporo novoustanovljeni «Associazione nazionale per il progresso della scuola italiana», ki se bo zavzemala za laično upravljanje šol.

Pacassijev vodnjak bo v bodoče obkrožala cvetlična greda. Olepšala bo Travnik, bo pa odvzela precej parkirnih prostorov za avtomobile

Gradbinci se pripravljajo na deželni kongres

V Gorici se je sestalo pokrajinsko vodstvo sindikalne stroke FILLEA - CGIL (zidarji, mizarji in delavci sorodnih gradbenih strok), na katerem so preučili splošni gospodarsko-politični položaj v državi in se pripravili na deželni kongres, ki ga bo imela kategorija v Trstu 31. oktobra. Na seji so z zadovoljstvom ugotovili, da je vsedržavna stavka za ohranitev kupne moči mezd in plač ter pokojnin, za zaposlenost in za gospodarski napredek, ki naj odstrani krizo in inflacijo ,pokazala visoko stopnjo zavesti delovnih ljudi. Na sestanku so se dogovorili za sestanke po okoliških občinah, na katerih bodo izbrali 16 delegatov za deželni kongres.

Včeraj je v tržiški bolnišnici umrl 51-letni Zdravko Jelen. Pogreb bo danes popoldne ob 15. uri v Doberdobu.

PREJŠNJO SOBOTO V SOVODNJAH

Gostovanje glasbene šole Šiška - Bežigrad

V Kulturnem domu v Sovodnjah so v soboto pod pokroviteljstvom šole Glasbene matice v Gorici gostovali mladi glasbeniki glasbene šole Šiška - Bežigrad iz Ljubljane. Glasbeni večer je bil prijetno presenečenje za številno občinstvo, zlasti mladino saj so gosti iz Ljubljane pripravili zanimiv spored, ki so ga poleg nastopov solistov (Katjuša Košir in Sianko Pušenjak - violina, Mojka Žagar in Lidija Pezdirc - klavir, Miha Ramšak - kitara, Jurka Zoroja - flavta, David Križaj - blokflavta) sestavljali kitarski trio, kvartet blokflavt, kitarski ansambel pod vodstvom prof. Ludmila Rusa in otroški pevski zbor pod vodstvom Janeza Kuharja. Soliste sta pri klavirju spremljali prof. Jarmila Cipci in Silva Hrašovec.

Posebno je izstopal pevski zbor, ki je v 12 pesmih pokazal izredno čisto tehniko in muzikalnost. Pevski zbor redno nastopa na RTV Ljubljana in drugod v javnosti.

Poleg profesorjev šole Glasbene matice iz Gorice in številnih dijakov je prireditvi prisostvoval tudi sovodenjski župan Jožef Češčut, ki je skupaj z nekaterimi občinskimi odborniki goste iz Ljubljane sprejel na občini.

Ob zaključku koncerta je v imenu glasbene šole Šiška - Bežigrad pozdravil občinstvo njihov ravnatelj prof. Janez Bitenc ter ob tej priložnosti izročil note in gramofonske plošče, ki jih je Glasbeni matici darovala Državna založba Slovenije. Za darilo in za kvaliteten nastop mladih glasbenikov se mu je v imenu Glasbene matice zahvalil ravnatelj dr. G. Demšar in izročil ljubljanski glasbeni šoli umetniško darilo.

Prijetno srečanje z glasbeniki iz matične domovine se je zaključilo z željo, naj bi bili stiki med obema glasbenima ustanovama v bodoče tesnejši, vsekakor pa naj bi bila prihodnjič Glasbena matica gost v Ljubljani.

— š

● **Tajništvo centra ENALC** v Ulici Mazzini obvešča, da imajo na razpolago še nekaj mest v popoldanskih tečajih za uradnice in strojepiske. Šolsko leto se bo pričelo v kratkem. Pouk je brezplačen, ker ga financira deželna uprava.

IZ ZAHODNE NEMČIJE

SUMLJIVI POSLI TAJNIH SLUŽB

Preiskava o «aferi Guillaume» je pokazala, da zahodnonemška obveščevalna služba ni bila pod učinkovito kontrolo političnih teles - Zasledovala je in vohunila za vrsto socialdemokratskih politikov in že od davna nadzorovala Brandtovo stranko

«Obstajati bi moralo politično nadzorstvo nad obveščevalno službo, ne pa obveščevalna kontrola nad politiko», je zagrenjeno izjavil Horst Emke, nekdanji Brandtov minister, ki je kot načelnik kancelerjevega urada nekaj časa odgovarjal za delo zahodnonemške obveščevalne službe, katere sedež se nahaja v Pullachu pri Muenchnu.

S svojim pričevanjem pred posebnim odborom Bundestaga, kateremu je bila poverjena preiskava o «aferi Guillaume», je Horst Emke dal vsej debati docela nov ton in smer. Dokazal je, da se je obveščevalna služba ukvarjala tudi s sumljivimi posli, ki nikakor ne sodijo v njen delovni krog, skratka, da so njeni ljudje zasledovali, nadzorovali in prisluškovali vrsti vplivnih zahodnonemških politikov, v prvi vrsti socialdemokratov, in da je o vsakem vodila posebno evidenco glede njegovih navad, privatnega življenja in idej. Z drugimi besedami, Emke je dokazal, da se je obveščevalna služba ukvarjala z nedovoljenimi posli, katerih končni namen je zelo problematičen.

Emke je pred odborom Bundestaga za preučitev «afere Guillaume» pred presenečeno zahodnonemško javnostjo potrdil, kar se je že leta govorilo in šušljalo, česar pa nihče ni mogel dokazati: da je tajna služba ZR Nemčije nadzorovala Socialdemokratsko stranko še ko je ta bila v opoziciji, kakor tudi, da ja nadzorovala in zasledovala kakih petdeset vplivnih zahodnonemških politikov, pretežno socialdemokratov.

Ko je bil izvedel, da ima zahodnonemška obveščevalna služba okrog štiriinpetdeset takih fasciklov, kjer so zbrani vsi mogoči podatki o teh politikih, od «navad pri jedi do onih v postelji», je Horst Emke, da bi se prepričal, kaj se v njih nahaja, zahteval, da mu od teh dajo na vpogled štiri, nakar je ukazal, da vse uničijo.

Novi načelnik obveščevalne službe, general Wessel, ki je na to mesto prišel po veliki zamenjavi v Bonnu, torej po prihodu Willyja Brandta v palačo Schamburg na čelu social - liberalne koalicije, se je strinjal z Emkejevo odločitvijo in izpolnil njegov ukaz, zažgal je vseh štiriinpetdeset fasciklov. Zdaj pa zatrjujejo, da je nekdo iz obveščevalne službe napravil pred tem fotokopije vseh štiriinpetdesetih fasciklov, ki da nekje še vedno obstoje, čeprav nihče ne ve kje.

Toda to še ni vse! Poleg teh fasciklov, ki so bili napravljeni v času, ko je na čelu obveščevalne službe ZR Nemčije bil zloglasni general Gehlen (nekoč nacistični obveščevalni oficir, znan po tesnih zvezah z Adenauerjem in ameriško vohunsko službo), so obveščevalci iz Pullacha — po Gehlenovem ukazu — leta spremljali in nadzorovali delo Socialdemokratske stranke ter njenega vodstva. Ves ta material debel nekaj sto strani — pravi Emke — ni bil uničen, marveč se nahaja v blagajni predsedstva vlade, kot dokaz, s čim vse — in v kakšne namene — se je ukvarjala zahodnonemška obveščevalna služba.

Na robu «afere Guillaume», torej preiskave o okoliščinah glede tega, kako je obveščevalcu DR Nemčije uspelo vriniti se v Brandtov kabinet ter iz osrednje ustanove Bonna pošiljati čez Elbo podatke, po malem prihaja na površje tudi to, kako delujejo tri zahodnonemške obveščevalne službe — protiobveščevalna, imenovana tudi Urad za zaščito ustave, katere sedež je v Koelnu, zatem obveščevalna služba (BND) s sedežem v Pullachu in, nazadnje, Vojaška protiobveščevalna služba (MAD). Vse te so neodvisne druga od druge, zdi se, da pa so postale dokaj neodvisne od sleherne učinkovite politične kontrole. Vsaka odgovarja drugemu ministrstvu in ministru, tako da ni ne ustanove ne človeka, ki bi usklajeval njihovo delo.

Protiobveščevalna služba je vezana na notranje ministrstvo, obveščevalna na predsedstvo vlade, vojaška protiobveščevalna na vojno ministrstvo. Preiskava o «aferi Guillaume» je že odkrila vrsto napak, pomanjkljivosti, prestopkov in nerednosti protiobveščevalne službe. Guenther Guillaume se je prejeguljil skozi njene filtre, celo tedaj, ko je bil za osumljen vohunstva in pod nadzorstvom, tako da bo, verjetno, njegov šef, Guenther Nollau, moral podati ostavko. Zdaj so Emkejeva odkritja vrgla težko senco tudi na — Obveščevalno službo, na njene metode dela ter sumljivo prakso.

Ker je odbor Bundestaga, ki raziskuje «afero Guillaume», spričo volitev na Hessenskem in Bavarskem prekinil z delom, se je bil ustvaril vtis, kot da je spretni in zgovorni Emke končno le uspel potisniti opozicijo v defenzivo. Vse doslej so namreč krščanski demokrati mislili, da bodo prav Emkeju, kot bližnjemu Brandtovemu sodelavcu in šefu kancelerjevega urada, lahko pripisali poglavitno krivdo za «afero Guillaume», pokazalo pa se je, da bo težko.

Emke je namreč nekajkrat zahteval, naj Guillaumea preverijo, protiobveščevalna pa je vsakokrat odgovorila, da je Guillaume — «čist». Zdaj je, nasprotno, Emke napadel krščanske demokrate, da so odgovorni za nered in sumljive posle obveščevalnih služb, ker da so v teku dveh desetletij svoje vladavine vodili slabo kontrolo nad njimi, kakor so tudi pristajali na to, da Pullach dela zanje, vtem ko so generalu Gehlenu dovoljevali, da je obveščevalno malone spremenil v svojo zasebno organizacijo ter jo protizakonito izkoriščal.

Gehlen se še ni pojavil pred preiskovalnim odborom, brani se z intervjuji in skuša dokazati, da so v omenjenih fasciklih bili vsebovani samo podatki o vladnih in opozicijskih politikih ob priložnosti njihovih stikov v inozemstvu. Pokazalo pa se je, da so Gehlenovi agenti že pred desetimi leti prisluškovali in zasledovali Egona Bahra ob priložnosti njegovih razgovorov z nekim sovjetskim diplomatom, da so prisluškovali pogovorom delegacije zahodnonemških socialdemokratov z italijanskimi komunisti, v čimer ni bilo nič protizakonitega, vendar po to ni bilo po volji in okusu takratne bonske vlade.

«Ne smejo in ne morejo se nadzorovati vsi državljani, ki odhajajo v inozemstvo, naj bodo to politiki ali ne, ker nismo policijska država», pravi Horst Emke, poudarjajoč obenem, da so nemški obveščevalci, naravno, dosegli tudi velike uspehe in tako bili v oporo bonski vladi. Napačno in nevarno je bilo to, da se je Pullach politično osamosvojil in da je predvsem delal za interese krščansko-demokratske vlade in stranke oziroma — današnje opozicije. «Afera Guillaume» bo prinesla še mnoga presenečenja, odkritja in obrate. Delovanje tajnih služb bo manj tajno, nadzorstvo nad njimi pa bo vsekakor poostreno.

INGMAR BERGMAN NI SAMO ODLIČEN FILMSKI, AMPAK TUDI GLEDALIŠKI REŽISER

V njem so združeni resničen talent prizadevnost in svojskost ustvarjanja

Material dela najprej preuči in obdela sam - Nato začne z vajami - Ne zavrača dobrih nasvetov in idej sodelavcev - Kot ustvarjalcu mu je pri srcu človekova notranjost in sile, ki v njej delujejo

Med svetovno znanimi filmskimi režiserji pripada Švedu Ingmarju Bergmanu posebno mesto. Njegovo ustvarjanje označuje stil in metode dela, ki so povsem svojski. Vsako njegovo delo je doslej zbudilo med strokovnjaki in filmsko publiko posebno zanimanje. Bergman vedno prikaže in pove kaj, kar zbudi po eni strani soglasja in odobravanja, občudovanje, hkrati pa polemike in kritike. Zlasti je predmet njegovega umetniškega obdelovanja človek s svojimi navadami in strastmi, zanima ga neraziskana, iracionalna plat njegovega notranjega življenja, neznane sile, ki ga premikajo. Ingmar Bergman je istočasno nordijec, kar najbolj izpričujejo njegova dela, ki so v veliki meri posvečena prav obravnavanju tem in dilem nordijskega človeka. Toda malo je znanega o njegovem delu v teatru. Malo je tudi ljudi, ki sploh vedo, da se ukvarja s teatrom. Zunaj meja svoje domovine, v svetu, je znan bolj kot filmski režiser. Trenutno pa v domovini pripravlja prav neko Shakespearovo delo, ki ga bodo izvajali v Dramskem gledališču v Stockholmu.

Za Bergmana je značilno, da prihaja na gledališke vaje zelo dobro pripravljen. Delo, ki ga pripravlja, bi rekli, pozna do potankosti. In zahvaljujoč prav temu, da delo tako dobro pozna, mu pri ustvarjanju to omogoča izredno svobodno sodelovanje z igralci. Prvi dan skupnih vaj jim pojasni svojo koncepcijo, zatem takoj preide na delo v prostoru. Vsak dan ima pripravljen točno izdelan načrt dela in z izredno natančnostjo se drži časovnih rokov. Kar se tiče tega, je postal nekakšen vzornik generacijam mladih švedskih režiserjev.

Opazna je pri njem sposobnost, da upošteva in sprejema sugestije svojih sodelavcev, da ne zavrača dobrih idej in nasvetov, kar je dokaz velike inteligentnosti. Bržkone so njegova dela tako uspešna prav zaradi tega, saj nastajajo v nekakšnem prepletanju njegovega s tistim, kar k skupnemu delu posredujejo oziroma prispevajo njegovi sodelavci. Bergman se zavzema tudi za to, da bi na vajah bilo prisotno občinstvo, skladno z njegovim stališčem, da neko delo, da teater ustvarjajo igralci in publika. Zato prireja kake tri tedne pred premiero javen poskus in — glede na reakcije občinstva — ponekikrat v predstavo vnese tudi manjše spremembe.

Bergman ima tudi izredno sposobnost, da zna gledati in poslušati. Ko se igralec trudi, da bi našel pravi izraz, mu pri tem vedno pomaga, tako da ga postopoma privede do stopnje, na kateri on sam lahko dalje gradi. Nikoli ne poskuša prisiliti igralca, da nekaj napravi, če ni sam sposoben tega doseči, skuša pa mu pojasniti, kako bi do tega prišel, navajajoč mu primere iz svojega lastnega ali igralčevega življenja, priročivši mu ponekikrat, da si ogleda kako sliko v muzeju ali fotografijo v časopisu. Značilno je zanj, da govori zelo kratko in malo, hkrati pa je kot izredno senzibilen človek sposoben tudi z najbolj rahlimi odtenki izraziti zelo mnogo.

Mnogi se menda vprašujejo, ali je Bergman zares tako genialen režiser ali pa je samo pri svojem delu tako neumorno prizadeven, obenem pa obdarjen z izjemno srečo. Nedvomno je velik talent, vendar to dopolnjuje še z drugimi vrlinami. Sam talent, kot je znano, nikoli ne zadostuje za dosego uspeha. Bergman n.pr. pozna do potankosti vso tehniko pripravljanja predstave (scenografijo, osvetlitev, govorno tehniko), takisto tudi zgodovino in tradicijo švedskega gledališča. Pravzaprav je pretežni del njegovih predstav zasnovan prav na švedski gledališki tradiciji. V njegovem delu ima veliko vlogo, globoko izkustvo in poznavanje vsega, kar je v zvezi s človeškimi čustvi. Tudi on se, ko začne pripravljati neko delo, povsem odpre proti njemu tako intelektualno kot emocionalno.

Svoje igralce izbira v dramskem ansamblu, ne dela rad z začetniki. Najraje dela s starejšimi igralci, ki imajo več življenjskih in igralskih izkušenj. Tudi ne dela rad z zaprtimi in plašnimi ljudmi. Zato že leta sodeluje z vedno istimi igralci, s temi pa se počuti zelo dobro, ker zanje ve, kaj lahko od njih zahteva in koliko mu ti lahko dajo.

Ne vidi pa Bergman rad, da kak igralec ali igralka, ki z njim sodeluje pri nekem delu, obenem nastopa tudi na radiu ali televiziji, čeprav tega ne prepoveduje. On sam je človek, ki se stoodstotno preda svojemu delu, isto tudi zahteva od svojih sodelavcev. Sicer so igralci na Švedskem tako dobro plačani, da lahko imenitno žive s svojimi gledališkimi dohodki in zato prevelika angažiranost na vse strani samo zaradi denarja ne prihaja v poštev.

Kako Bergman neko književno delo spremeni v gledališko? Ure in ure, dolge dneve dela sam, dokler ni popolnoma pripravljen, da začne z vajami. Tako je med drugim pripravljal Strindbergovo dramo v treh dejanjih «Pot v Damask». Ko jo je preučil, je odvrgel tretje dejanje, ker je smatral, da je odvečno, prvi dve pa spremenil v logično emocionalno celoto in ves ta proces imenoval «Potovanje v Strindbergovo notranje življenje».

Razlika med njim kot gledališkim in filmskim režiserjem je ta, da se počuti pri filmskem ustvarjanju svobodnejšega, ker scenarije za filme piše sam, vtem ko njegovo delo v teatru temelji na delih drugih avtorjev. Jasno je, da to v dokajšnji meri vpliva na režiserja in njegov odnos do umetniške svobode v lastnem delu.

Ne da bi tega preočitno kazal, je vendar moč nekje naslutiti, da so nekatera dela, ki so Bergmanu bolj pri srcu, za katera je vedno tajno želel ali jih še želi režirati.

Niti igralci, ki z njim sodelujejo, ne bi mogli natančno povedati, kakšne razlike je pri Bergmanu opaziti, ko dela na gledališki predstavi ali kakem filmu. Kari Sylwan, ki je igrala v njegovem filmu «Kriki in šepetanja», pravi, da je bilo vse pristnejše, ko so delali na filmu. V gledališču — pojasnjuje — ste primorani ponavljati isto vlogo večer za večerom, najti emocionalno podlago ter biti te podlage zavedni. Na filmu ni tako. Ni mi potrebno, da bi bila zavedna vsega, kar se dogaja v meni. In ko Bergman reče, da je s filmskim prizorom zadovoljen, kot sem ga odigrala, se k njemu ne povrnemo več. Pri delu — pravi še Kari Sylwan — je Bergman izredno velikodušen. Prav tako kot je velikodušen v svojem umetniškem razdajanju.

Kari Sylwan v prizoru filma «Kriki in šepetanja». Spodaj v levem kotu Ingmar Bergman

Pokrajinski motiv iz Prekmurja. Idilična umirjenost tamkajšnje narave je docela nasprotna romantični vznemirjenosti naše kraške pokrajine. Človeka pa osvajata obe

Posrečen sistem stroge diete

Angležinja Shirly Turner si je, da bi shujšala, dala zacementirati usta, tako menda lahko uživa samo hrano, ki je ne debeli. Za istim sredstvom se je segel taksist Ralph Powers iz ZDA, ki tehta 150 kg. Čeljusti si je dal fiksirati tako, da lahko uživa samo mleko, surova jajca in sadne sokove. Tako bo, upa, shujšal za kakih 80 odvečnih kilogramov.

Po sklepu londonskega sodišča, je zbiralec umetnin dolžan plačati ceno, ki jo je bil ponudil na dražbi, čeprav kasneje podvomi v avtentičnost umetniškega proizvoda. Letos marca je nekdo za 90.000 funtov kupil Rembrandtov avtoportret, kasneje pa je podvomil v njegovo pristnost. Navzlic temu je moral plačati, kolikor je zanj ponudil.

Menda bodo psi, dresirani za lov na tihotapski hašiš, še dolgo najzanesljivejši pomočniki carinikov in policije, zakaj raziskovalcem doslej, kljub dolgotrajnemu trudu, še ni uspelo odkriti tiste snovi, vsebovane v hašišu, ki draži pasje nosove.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne dovolite, da bi vas prežel duh nasprotovanja. Svojih načrtov ne zaupajte vsakomur. Družinsko zadovoljstvo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dobro preračunajte, koliko lahko v svojem poslu tvegate. Morali se boste spopasti z določeno svojo pesimistično težnjo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Najbolje bo, če ostanete zvesti svoji prvotni zamisli. Sledite svoji intuiciji in ne ozirajte se na sklep drugih.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Nikar ne skušajte uveljaviti svojo voljo za vsako ceno. Dobro razumevanje s prijatelji in družinskimi člani.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ugoden trenutek za posle izrecno praktičnega značaja. Lahko računate na pomoč komaj spoznane osebe.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Bodite oprezni v zvezi z nekaterimi že storjenimi poslovnimi napakami. Gledajte v bodočnost z zaupanjem.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) V teku jutra boste prejeli spodbudno poslovno novico, ki vas bo spravila v dobro voljo. Ne delajte preceč obljub.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) V svojem delu se oprite na nekatere vplivne osebe. Če ne želite prepira, se ne spuščajte v nepotrebne razgovore.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Sledite svojim zamislim, ne glede na številne kritike. Z ljubljeno osebo več potrpežljivosti.

KOZOROG (od 23.12. do 20.1.) Prišlo bo do poslovnega spora med vami in vašimi sodelavci. Današnje težkoče ne bodo ogrozile vaših možnosti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Danes finančne špekulacije niso priporočljive. Prejeli boste dobre novice o daljnih znancih.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Z energičnimi ukrepi si boste povzročili nekatere nevšečnosti. V čustvenih odnosih boste sprejeli važno odločitev.

ŠPRIČO RESNE KRIZE NA ZAHODU

Zares presenetljiv razvoj gospodarstva v vzhodni Evropi

Medtem ko se zahodno gospodarstvo nahaja v hudi stiski in se nekatere vlade zatekajo celo k skrajno nepopularnim ukrepom za zaviranje inflacije, znaznamujejo v vzhodnoevropskih državah nenehno gospodarsko rast. Letu 1973, ki je bilo dokaj ugodno bodisi v pogledu industrijske proizvodnje bodisi kar zadeva gibanja zunanje trgovine, sledi ravno tako ugodno leto 1974; v 1. trimesečju letos se je namreč nadaljeval pozitivni razvoj iz lanskega leta.

Tudi cene so v državah vzhodne Evrope še kar ustaljene. Med osnovnimi smernicami sovjetske gospodarske politike zavzema na primer važno mesto ravno nadzorstvo nad cenami. Moskovski vladi je uspelo, da je v zadnjem desetletju ohranila ustaljene cene najnujnejših živilskih potrebščin, tako kruha, krompirja in mesa; hkrati je preprečila dvig najemnin in podražitev javnih prevozov.

Drugod, kot na pr. na Poljskem, so se cene živil sicer dvignile, toda obenem so se povišali tudi prejemki delavcev ter uslužbencev sploh, in sicer predvsem v trgovinski stroki, gradbeništvu, prevozništvu, rudarstvu, obrtništvu in ribolovu.

Analiza lanskega gospodarskega razvoja v državah — članicah Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV ali COMECON) kaže na izreden žitni pridelek v Sovjetski zvezi — 222,5 milijona ton. Sovjetska industrijska proizvodnja je bila za 7,4 odst. večja kot l. 1972 in je celo prekosila načrtovano stopnjo porasta (5,8 odst.). Proizvodnja plastičnih mas je napredovala za 14, naravnih vlaken za 11, kemijskih strojev ter opreme za 12, elektronskih aparatov in kompjuterjev za 19, avtomobilov in tovornjakov pa za 16 odstotkov. V I. trimesečju 1974 je industrijska proizvodnja narastla skupno za 8,3 odst. v primeri s časom januar - marec 1973 — presežek doseza vrednost 2 milijard rubljev. Zlasti se je povečala proizvodnja potrošnih dobrin, tako je na pr. mesna proizvodnja dosegla 2 milijona ton, proizvodnja živalskih maščob 207.000 ton, proizvodnja tkanin 2 milijardi 465 milijonov kvadratnih metrov, a proizvodnja motociklov in skuterjev 239 tisoč enot.

Lepo je napredovala tudi sovjetska zunanja trgovina, sicer tudi po zaslugi načrtov za tehnološko modernizacijo številnih proizvodnih sektorjev. V primeri z l. 1972 se je lani sovjetska zunanja trgovina povečala za 20,3 odst., in sicer je njena vrednost narastla za 5,3 milijarde na 15,8 milijarde rubljev izvoza oziroma 15,5 milijarde uvoza. Posebno živahna je bila izmenjava z industrijskimi državami zahodne Evrope: na trgovino z ZR Nemčijo je odpadlo 1,21 milijarde rubljev sovjetske zunanje trgovine, na Japonsko 994 milijonov rubljev, na Francijo 722 mil. rubljev; Italija je bila na 6. mestu s 621 mil. rubljev proti 464 mil. rubljev l. 1972. Vrednost izmenjave ZSSR-ZDA je lani dosegla 1,161 milijarde rubljev, to je 538 milijonov rubljev več kot l. 1972. Poglejmo, kako se je lani odvijalo gospodarstvo v drugih vzhodnoevropskih državah.

ČEŠKOSLOVAŠKA. Po podatkih agencije Relazioni Economiche se gospodarstvo razvija bolje, kot je bilo pričakovati. Industrijska proizvodnja je lani narastla za 6,3 odst., zunanja trgovina pa za 11,9 odst. (l. 1972 za 7,5 odst.). Izvoz se je povečal za 8,3, uvoz pa za 15,8 odstotka. Pri tem se je izvoz v zahodne industrializirane države dvignil za 20,4 odst., uvoz iz njih pa za 26,4 odstotka.

MADŽARSKA. Prebroditvi težav iz preteklih let je sledil ugoden gospodarski razmah, ki je zajel takorekoč vse proizvodne veje. Živilska industrija je sicer v zagati, v nadomestek pa naglo napreduje proizvodnja kemikalij, ki je lani precej narastla. Narodni dohodek se je l. 1973 povečal za 7 odst. v primerjavi z l. 1972, ugodno pa se je odvijala tudi zunanja trgovina. V prvih mesecih l. 1974 so prišle pozitivne težnje še bolj do izraza in izvoz živilskih potrebščin je bil na pr. za 923 milijonov florintov višji kot leto prej. V 1. letošnjem trimesečju je skupna vrednost zunanje trgovine Madžarske znašala 18,4 milijarde florintov proti 14,4 milijarde v enakem razdobju 1973; izvoz se je dvignil za 20, uvoz pa za 30 odstotkov.

POLJSKA. Lani je industrijska proizvodnja rekordno narastla, in sicer za 12 odst. namesto predvidenega porasta 7,9 odst., ki ga je označeval gospodarsko - razvojni plan. Takšnega razmaha industrijske proizvodnje niso na Poljskem zaznamovali že 20 let. Električna proizvodnja je dosegla lani 84,3 milijona kilovatnih ur, premoga so izkopali 156,6 milijona ton, jekla so proizvedli 14,1 milijona ton. Vrednost zunanje trgovine se je dvignila za 25,9 odst, na 47 milijard 502 milijona ton; izvoz je napredoval za 17,9, uvoz za 33,2 odstotka. Trgovina z zahodnimi državami se je povečala za 55,7 odst., z drugimi državami SEV za 12,9 odstotka. Najbolj so se pomnožile pošiljke v oziroma iz ZDA, in to za 92,5 odst.; sledile so v tem pogledu Švedska (64,7 odst. več), Francija (59,5 odst. več). Izmenjava med Poljsko in Italijo je porastla za 33,6 odst., na 1 milijardo 539 milijonov zlotov namesto 1 milijarde 152 mil. zlotov leta 1972.

ROMUNIJA. V teku je proces preustrojitve izvoza v smislu, da Romuni zdaj «forsirajo» predvsem izvoz visoko kvalitetnih izdelkov in ne več toliko surovin. L. 1973 je zunanja trgovina napredovala za 20,5 odst., kar je toliko bolj zanimivo, ako upoštevamo, da se je blagovna menjava s tujino v razdobju 1950-1972 dvigala letno za okrog 11,3 odstotka. Socialnogospodarski razvojni načrt za l. 1974 predvideva celo povečanje zunanjetrgovinske izmenjave za 41,3 odstotka; v tujino naj bi letos poslali kar petino vse romunske industrijske proizvodnje.

BOLGARIJA. Tudi v tej deželi se gospodarstvu obetajo lepi časi. V poslednjih mesecih, kakor tudi v lanskem letu, so se posebno ugodno odvijale proizvodnja svilenih tkanin (lani se je povečala za 6,1 odst.), proizvodnja volnenih tkanin (za 7,5 odst.), obutvena proizvodnja (za 4,9 odst.); mesna proizvodnja je lani narastla za 7,6 odst., sira pa so pridobili 21,6 odst. več kot predlanskim.

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA je lani lepo proslavila 25-letnico svoje ustanovitve: narodni dohodek se je povečal od 22 milijard 320 milijonov mark na 126 milijard mark lani, v tekočem letu 1974 pa naj bi se dvignil na 132 milijard 804 milijone mark. Proizvodnja takoimenovanih instrumentalnih dobrin se je dvignila v 25 letih na 207 milijard mark. Električne energije proizvede danes Vzh. Nemčija 76 milijard 900 milijonov kilovatnih ur letno, železa 2,303.842 ton (1973), jekla 6 milijonov ton. Pri oblikovanju narodnega dohodka odpade 76 odst. na industrijo.

—sg

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 23. OKTOBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
PRVI KANAL

12.30 POLJUDNA ZNANOST: *Dokumenti sodobne zgodovine* Drugo nadaljevanje (ponovitev)
12.55 *Anketa o poklicih* Drugi del
13.25 *Vremenska slika*
13.30 DNEVNIK
14.00 *Oddaja za strokovno usposabljanje učnih moči*
17.00 DNEVNIK
17.15 PROGRAM ZA NAJMLAJŠE *Baletna šola*
17.45 PROGRAM ZA MLADINO *Potovanja* Dežele, ljudje in navade DEŽELA SONCA
18.45 POLJUDNA ZNANOST *Moda in družba*
19.15 Italijanske kronike Kronike dela in ekonomije in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 PANE AL PANE *Prehrana v Italiji*
21.40 *Športna sreda*
22.45 DNEVNIK

DRUGI KANAL

18.45 ŠPORTNI DNEVNIK
19.00 *Glasbena oddaja* V današnji oddaji nastopajo Aldo Fabrizi, Ave Ninchi, Paolo Panelli in Bice Valori. Za režijo je poskrbel Antonello Falqui
20.00 *Večerni koncert* MAURICE RAVEL: *Le trombau de Couperin* Orkester A. Scarlatti iz Neaplja bo vodil Ferruccio Scaglia
20.30 DNEVNIK
21.00 TRINAJSTI ČLOVEK Film, ki je povzet po romanu Jeana Pierra Chabrola, je režiral Costa - Gavras, v njem pa nastopajo Jean - Claude Brialy, Bruno Cremer, Gerard Blain, Michel Piccoli, Jacques Perin, Pierre Clementi in drugi *V Franciji, zasedeni od nacistov, partizanska skupina napade neko trdnjavo, da bi rešila dvanajst na smrt obsojenih. Akcija uspe, obenem pa osvoboditelji odkrijejo, da osvobojencev ni dvanajst, temveč trinajst. Ugotoviti skušajo, kdo je trinajsti. Kmalu pride od poveljstva ukaz, naj ga ustrelijo. Vendar oni, ki mu je bila poverjena naloga, da ga likvidira, tega ne zmore, pusti ga pobegniti. Kmalu se mož spet vrne, da bi partizane obvestil o nemških pripravah na ofenzivo. To njegovo dejanje bi mu moralo zagotoviti zaupanje, a ni tako, ponovno se mora rešiti z begom. Z dvema partizanoma pade v roke Nemcev. Enemu uspe takoj pobegniti, drugega obesijo, on sam pa se tudi ponovno ogne svoji usodi, ki se je že zdelo, da je zapečatena.*

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 10.50, 15.25 TV ŠOLA Od Svilaje do Brača, Najlepši šal, Nove knjige, Pismo materi, Vzgojno - izobraževalni proces, Od sadeža do olja, Otroški vrtec, Glasbeni pouk
16.55 *Nogomet:* HAJDUK — ST. ETIENNE Prenos iz Splita
18.45 *Zgodba o deklici Margareti:* SOVRAŽIM JO Mladinski film *Zgodba se dogaja na Angleškem, proti koncu 19. stoletja, v viktorijanskem času. Deklica Margareta Četrtek, ki so jo nekega četrtka našli na cerkvenih stopnicah, pride v sirotišnico. Tu so otroci slabo hranjeni, večkrat tepeni in si morajo služiti kruh tako, da šivajo vreče. Ko dopolnijo štirinajsto leto, jih pošljejo v službo. Največkrat postanejo sluge ali služkinje pri bogatih plemičih* Zgodba je posneta po istoimenskem romanu Noela Straetfilda. Serija «Zgodba o deklici Margareti» ima šest nadaljevanj, ki so med seboj povezana
19.15 Risanka
19.30 DNEVNIK
20.05 TRIJE OBRAZI LJUBEZNI Japonski film, ki ga je režiral Naboru Nakamura Film «Trije obrazi ljubezni» je za evropskega in tudi ameriškega gledalca svojevrstno doživetje. Odkriva nam Japonsko, njene ljudi, celotna «družinska» zgodba pa temelji na izročilu značilno japonskih tradicionalnih, rahlo konservativnih običajev in modrosti. *Itoja Šindu je stara trgovina v Tokiu, ustanovljena je bila konec 17. stoletja. Več kot tristo let so se specializirali za izdelovanje na roko pletenih trakov. Sprva so izdelovali trakove za ženske kimone. Zadnji lastnik, osmi po vrsti, nenadoma umre in v oporoki zapusti trgovino, delavnico in polovico vsega premoženja tisti svojih hčera, ki se bo poročila z moškim, najbolj sposobnim, da bi bil novi lastnik trgovine. Film pripoveduje o življenju in ravnanju treh sestra od dne, ko so zvedele za očetovo zadnjo voljo.* Kljub umirjenem, celo počasnem ritmu pripovedi je v filmu toliko svojevrstne — značilno japonske lepote in simbolike, da ga uvrščamo med pomembnejša dela japonske kinematografije zadnjih let. Nobura Nakamura pa med najperspektivnejše režiserje mlajše generacije
21.45 DNEVNIK
22.00 *Svetovno prvenstvo v telovadbi* Posnetek iz Varne

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 *Otroški kotiček:* RISANKE
20.15 DNEVNIK
20.30 *Svetovno prvenstvo v telovadbi* Posnetek iz Varne
22.00 *Španska zabavno - glasbena oddaja*

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve 18.45 Priljubljeni pevci; 19.10 Avtor in knjiga; 19.30 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Simfonični koncert; 21.55 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

TRST

12.10 Plošče; 12.15 Deželne kronike; 14.40 Tretja stran; 15.10 «Il portolano», radijska priredba; 15.40 Gledališke novosti; 16.40 Tržaški motivi; 19.30 Deželne kronike dela in ekonomije.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Mala dela velikih mojstrov; 9.30 «20.000 za vaš program»; 10.10 Otroški kotiček; 10.45 Nasveti in glasba; 11.15 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.10 Plošče; 15.00 Poje Renato Parenti; 15.30 Valčki, polke in mazurke; 16.10 Plesna glasba; 16.40 Zabavna glasba; 18.30 Domači pevci; 21.00 Literarna oddaja; 21.15 Glasbeni program; 22.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 in 7.25 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Sodobna lahka glasba; 12.10 Četrti program; 13.20 Glasbeno-govorni program; 14.40 Nadaljevanka; 15.10 Glasbena oddaja za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Simfonična in komorna glasba; 19.15 Nabožna oddaja; 19.30 Glasbeni spored; 20.20 Ponovno na sporedu z Mino; 21.15 Radijska komedija.

II PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 9.35 Radijska nadaljevanka; 9.55 Pesmi za vsakogar; 10.35 Na vaši strani; 12.40 Opravljivci; 13.35 Program s Pinom Carusom; 14.00 Plošče; 15.00 Kulturna oddaja; 15.40 Glasbeno-govorni program; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 20.00 Sestanek petih; 20.50 Supersonic; 21.40 Program s Pinom Carusom; 21.50 Najnovejše plošče; 22.50 Človek v noči.

III PROGRAM

9.30 Koncert za začetek; 10.30 Dvorakove skladbe; 11.40 Dva glasa, dve dobi; 12.20 Sodobni italijanski glasbeniki; 13.00 Glasba skozi čas; 14.30 Rimsky - Korsakov, Manuel de Falla, Zoltan Kodaly; 15.15 Mendelssohnove simfonije; 17.10 Koncert sopranistke Nicolette Panni in pianista Giorgia Favaretta; 18.45 Mali planet; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Romantika v sodobnem času; 20.45 Strani iz albuma.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 12.00, 17.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Glasbena pravljica; 9.40 Temelji marksizma in socialistično samoupravljanje; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Naši operni pevci; 14.30 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.45 Orkester Norveškega radia; 17.20 Komorni zbor RTV Ljubljana; 18.05 Naš razgovor; 19.30 Obvestila; 19.40 Jazz ansambel; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Koncert; 21.30 Zabavni zvoki; 23.05 Literarni nokturno.

Odvetnik svetuje

V tej strokovni rubriki naš pravni svetovalec, goriški odvetnik dr. Peter Sanzin, seznanja čitatelje z vsakdanjo problematiko pravnega značaja, tako z lastnimi sestavki, kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na pisarno dr. Sanzina v Gorici (Ul. Duca d'Aosta 42).

Značilnosti hranilnih vlog

Novinar tržaškega uredništva mi je posredoval vprašanje starejšega naročnika PRIMORSKEGA DNEVNIKA. Čitatelj želi vedeti, kakšna je razlika med hranilnimi vlogami na prinositelja (al portatore) in poimenskimi (nominativi) ter če odgovarja resnici, «da ob smrti vlagatelja vzame finančna uprava od njegovega bančnega pologa 35 odstotkov, ter če ta odstotek ni točen, koliko v resnici vzame in če je sploh res, da kaj vzame». Zainteresirani pripominja «da ni to le njegov primeč, temveč pogost primer, ki zadeva zlasti starejše ljudi».

Hranilne vloge na ime vlagatelja (depositi a risparmio nominativi) imajo predvsem namen zagotoviti vlagatelju, da le on sam dviguje položeni denar iz bančnega zavoda. Taka bančna knjižica služi le za dokaz kredita ter za evidenco opravljenih operacij, nima pa sama ob sebi nikake veljave za drugo osebo, ki bi si jo na kakršen koli način prisvojila. Tako ne bo vlagatelj mogel dvigati denarja preko zaupne osebe, znanca, prijatelja ali sorodnika (razen če ga ne bo z določenimi formalnostmi za to izrecno pooblastil), kot se mu tudi ne bo treba bati nevarnosti, da bi kdo proti njegovi volji ali ne da bi sam vedel, samovoljno dvignil njegove prihranke.

Poimenske hranilne vloge zagotavljajo torej vlagatelju absolutno kontrolo in razpolaganje s svojim denarjem: varčevalci se odločijo za tovrstne pologe, kadar se hočejo zavarovati pred možnostjo kraje in samovoljne prilastitve hranilne knjižice, ali pa tudi pred nevarnostjo, da bi knjižico zgubili: banka bo namreč pristala na dvig denarja le ob predložitvi knjižice s strani vlagatelja.

Hranilne vloge na prinositelja so pa bistveno drugačne. Ob pologu denarja na banko dobi zainteresirani v «potrdilo» knjižico, na katero lahko da navesti katerokoli ime, vzdevek, številko ali simbol. Banka ne bo dolžna plačati vlagatelju, ampak tistemu, ki bo «prinesel» (od tod besede «na prinositelja» — al portatore) knjižico. To se pravi z drugimi besedami, da banka ne bo dolžna preveriti legitimnosti posesti knjižice, ampak bo kar izplačala zahtevane zneske (ki utegnejo biti sicer v primerih omejeni) katerikoli osebi, ki bo predložila knjižico.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da je poslovanje z vlogami na prinositelja veliko preprostejše, vlagatelj lahko da knjižico komurkoli in mu naroči, naj gre na banko za dvig (ali polog) denarja; obstaja pa seveda nevarnost, da dvigne denar tudi tretja oseba, ki ukrade, najde ali si drugače prisvoji knjižico, pri čemer ne bo mogel prizadeti ničesar očitati banki, ki je izvršila izplačilo.

Nikakor pa ni res, da bi država ob smrti vlagatelja obdavčila dediče s 35-odstotnim zapuščinskim davkom. Bančni prihranki spadajo v sklop zapuščine vlagatelja ter so podvrženi obdavčitvi — enako kot ostalo premoženje — v odstotkih, ki so po svoji višini različni z ozirom na višino zapuščine in na tesnost sorodstvenega razmerja z zapustnikom (ne bi bilo odveč, če bi prijatelj dr. S. OBLAK v svoji Davčni posvetovalnici ob priliki objasnil čitateljem način obdavčitve pri zapuščinah).

Hranilne poimenske vloge preidejo na dediče vlagatelja po precejšnjih formalnostih, ko dediči predložijo banki mrliški list vlagatelja, potrdilo o plačanem zapuščinskem davku, prepisu zapustnikove oporoke (ali javne izjave — atto notorio — da je vlagatelj umrl brez oporoke) itd. Enak postopek je potreben za vloge na prinositelja, če banka ugotovi ali zve, da je vlagatelj umrl. To zaradi posebnih bančnih fiskalnih odgovornosti — pri tem pride do tako imenovane «nominativizacije» vlog na prinositelja (je pa to še sporno in delikatno pravno vprašanje).

Tako v spiošnih obrisih. Problem je sicer precej obširen in priporočam prizadetim, da se obrnejo za podrobna pojasnila na naše bančne zavode, na Kmečko banko v Gorici, na Tržaško kreditno banko v Trstu, ter na hranilnice in posojilnice (Opčine, Sovodnje, Doberdob itd.).

Patronat KZ - INAC svetuje

V tej rubriki naš izvedenec Boris Simoneta seznanja čitatelje z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat KZ INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 17. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 12. ure.

Osebna knjižica INPS

Vpr.: *«Sem zaposlen pri gradbenem podjetju kot navaden delavec. Vendar zaradi slabega zdravja in sezonskega poklica v preteklih letih nisem bil stalno zaposlen. Ko sem zaprosil na INPS za osebno knjižico, sem ugotovil, da dve obdobji zaposlitve nista vključeni v skupnem šestevku tedenskih prispevkov (skupno 1 leto in približno 3 mesece). Kaj naj storim? Že vnaprej se vam zahvaljujem v upanju, da se boste zavzeli za mojo zadevo». Sledi podpis.*

Odg.: Netočnost registracije na vaši osebni knjižici, kjer zavarovalni urad INPS ni upošteval vseh vaših dozorelih in plačanih prispevkov, je lahko dvojnega izvora: ali gre za malomarnost oddelka za prispevke, ki je spregledal dve časovni obdobji, ko ste bil zavarovan kot podrejeni delavec in je delodajalec regularno plačal zavarovalnemu uradu ustrezne prispevke (ki gredo v pokojninski sklad), ali pa vaš delodajalec, kljub obljubam, ni opravil svoje dolžnosti in ni plačal za vas prispevkov za omenjeno obdobje. Svetujem vam sledečo rešitev: kljub temu, da nista potekli še dve leti, odkar je INPS zadnjič vpisal v vašo osebno knjižico skupno število plačanih tednov, ko ste bil v delovnem razmerju, se vam izplača, da takoj naslovite na zavarovalni urad pismeno prošnjo, da preverijo točnost prejšnje registracije in da izrecno pogledajo, če je delodajalec plačal prispevke za omenjeno obdobje. V primeru njihove napake vam bodo dodali še navedenih 15 mesecev prispevkov. Kolikor pa INPS ne bo «iztaknil» vaših prispevkov, pomeni, da delodajalec ni nakazal v pokojninski sklad podrejenih delavcev predpisanih prispevkov. V tem primeru bi se morali obrniti do delodajalca, da sicer z zamudo opravi svojo dolžnost (stvar dogovora), v nasprotnem primeru pa lahko s primernimi dokazili izpričate vašo zaposlitev in z legalnim postopkom dosežete svojo pravico. Za vaše bodoče zaposlitve pa vam svetujem sledeče (da se ne bi ponovila ta zadnja možnost): delodajalec vam mora po zakonu izkazati, poleg sindikalne plače, še pismeno izjavo, koliko znaša vaša čista plača in kolikšen znesek od «umazane» plače je bil nakazan v pokojninski sklad. Ta dokument je lahko primerno dokazilo za uveljavitev vaših delovnih pravic.

POPUSTI ZA UPOKOJENCE NA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNICAH

Naše bralce obveščamo, da so od 1. septembra 1974 dalje na vseh železniških progah v Jugoslaviji, v veljavi posebni popusti za jugoslovanske upokojence. Starostni, družinski in invalidski jugoslovanski upokojenci, oziroma upokojenci, ki prejemajo pokojnino potom konvencije med Italijo in Jugoslavijo, se lahko vozijo za polovično ceno na vseh železniških progah v Jugoslaviji, in to v obeh razredih potniških in brzih vlakov; to je posebna novost na področju popustov na železnici.

Vendar moramo opozoriti, da veljajo popusti samo za potniške in brze vlake, ne pa za ekspresne in tiste poslovne vlake, kjer morajo potniki plačevati dodatek za omenjeno vrsto vlaka. Razen tega popust na temelju nove tarife ne velja v juliju in avgustu.

Upokojenec mora tako na železniški blagajni kot na vlaku pokazati odrezek od pokojnine, ki jo je dobil v tekočem ali preteklem mesecu.

Upokojenec, ki potuje z vlakom do 100 km daleč, lahko kupi vozno karto za eno smer ali pa povratno vozovnico. Kadar potuje dlje kot 100 km, mora obvezno kupiti povratno vozovnico in to na temelju obrazca K-15, ki ga prejme na železniški blagajni.

Če potuje z upokojencem njegov zakonski tovariš - mož ali žena, velja popust tudi zanj. Zakonsko zvezo lahko dokaže z osebno izkaznico ali s poročnim listom.

Davčna posvetovalnica

V tej strokovni rubriki naš davčni izvedenec dr. Stanislav Oblak seznanja čitatelje z davčnimi novostmi in odgovarja na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo na novo davčno reformo in sploh na davčna vprašanja. Vprašanja lahko naslovite na uredništvo lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na strokovne in stanovske organizacije (Slovensko gospodarsko združenje in Kmečka zveza) v Trstu in Gorici.

Nove davčne olajšave in obremenitve

Po komaj 7 mesecih od uvedbe davčne reforme je davek na dohodke fizičnih oseb doživel že vrsto sprememb. V današnjem pogovoru se bomo omejili le na novosti, ki jih je v tem pogledu prinesel v parlamentu odobreni vladni osnutek z datumom preteklega 7. julija. Nekdaj kasneje bomo seveda ponovno povzeli vse glavne določbe, ki se nanašajo na davek, ki o njem govorimo, saj bo gotovo zanimal slehernega davkoplačevalca.

Nova pravila, ki zadevajo razbremenitve so naslednja:

1. Uvedli so dodatno olajšavo v znesku 36.000 lir, ki ga bodo priznali kot odbitek na dolgovane davke z učinkom od 1. januarja letos;

2. Za vsakega otroka bodo priznali še dodatni davčni popust v višini 4.000 lir letno, vendar bo olajšava začela veljati šele s 1. januarjem 1975. Na ta način bodo s prihodnjim letom davčni odtegljaji za otroke sledeči:

za 1 otroka	11.000 lir
„ 2 „	23.000 „
„ 3 otroke	37.000 „
„ 4 „	51.000 „
„ 5 otrok	85.000 „
„ 6 „	124.000 „

Olajšave, ki smo jih v zgornjih dveh točkah navedli, so omejene na:

— delojemalce in upokojence z izključnim letnim dohodkom od mezd, plač in pokojnin, če le-ta ne presega 4 milijone lir;

— delojemalce in upokojence, ki skupno z morebitnimi drugimi dohodki ne presegajo 5 milijonov lir letnega dohodka;

— zakonca delojemalca, ki ne presegata 5 milijonov lir skupnega letnega dohodka.

Kot znano odtegujejo delodajalci in dajalci pokojnin nameščencem in upokojencem vse predpisane davčne dajatve sproti v teku 12 normalnih prejemkov. V letošnjem letu ostane za enkrat vse pri starem: nov popust 36.000 lir bodo obračunali s 13. plačo, ki bi bila sicer polno obdavčeno.

Komplikacije bodo nastale za tiste davkoplačevalce, ki bodo med letom prekoračili navedene meje, preko katerih ni novih davčnih popustov. V teh primerih bodo morali na podlagi redne letne prijave vrniti znesek raznih olajšav, do katerih niso imeli pravice.

Kot smo videli se novi ukrepi vrtijo okoli olajšav za delojemalce in upokojence. Za vse druge kategorije obvezancev ostanejo v tem pogledu v veljavi stari, našim bralcem že znani predpisi. Tako ni nobenih sprememb za davkoplačevalce (vključeni so delojemalci in upokojenci) z več kakor 4 milij. lir letnega dohodka.

Na področju davčnih odstotkov na dohodke fizičnih oseb je stanje v teoriji nespremenjeno, saj se alikvote sorazmerno z dohodki postopno višajo od 10 do 72. Uvedli pa so v resnici dodatek na dolgovani davek, ki znaša 5 odst. za dohodke od 10 do 14 milijonov lir ter 10 odst. od 14 milij. lir dalje. Gre za enkratni odtegljaj («una tantum»), ki naj bi torej veljal le za dohodke, ki bodo dozoreli v tem letu. Finančna uprava računa namreč, da bo prišlo ob prihodnji prijavi do velikih utaj na poprišču višjih dohodkov. Opazovalci pa menijo, da se s tem finančna uprava že umika od načela, ki bi moralo veljati v odnosih do davkoplačevalcev; namesto recipročnega zaupanja uvajajo že v prvem letu reforme stare metode, ki težijo k višanju alikvot, namesto k strožjemu preverjanju prijavljenih dohodkov.

Slika v začetku precej razumljivega in preprostega davčnega sistema se na ta način zamegljuje. Med drugim so odtegljaji v obliki «una tantum» prave krpe v davčnem ustroju. Kot že v preteklosti (glej znameniti dodatek «pro Calabria) se bo po vsej verjetnosti začasnost raznih «una tantum» sprevrgla v trajnost. Sam poverjeni predsednik za sestavo nove vlade Fanfani je n. pr. pravkar napovedal nujnost ohranitve in ponovitve «una tantum», tokrat na vsa osebna motorna vozila.

DAVKI NA BANČNE VLOGE

VPRAŠANJE (J. S. — Kolonkovec): Iz odtujitve zemljišča za razširitev pokopališča sem vnovčil večji znesek, ki sem ga položil na bančni zavod. Prosim, da mi pojasnite, kako in koliko me bodo zaradi tega obdavčili in če sem dolžan prijaviti omenjeno vlogo.

ODGOVOR: Na vaše vprašanje, ki so nam ga zastavili še drugi, je odgovor dokaj preprost. Zaradi vaše bančne vloge nimate nobene dolžnosti, da karkoli prijavite. Po sedaj veljavnih predpisih vam bo banka avtomatično odtrgala znesek 15 odst. na vsakoletne obresti in ga sama vplačala davkariji. To pomeni n. pr. da vam bo na milijon lir vloge za dogovorjeno 8-odstotno obrestno mero, ki bi letno sicer prinašala 80.000 lir, bančni zavod odtegnil 15 odst. se pravi 12.000 lir in v vašo korist odobrila na hranilni knjižici preostanek 68.000 lir. Dejansko se na ta način obrestna mera zniža od 8 na 6,8. S tem bo, kakor rečeno, vaša dolžnost do davkarije dokončno ugasnila. Finančna uprava nima pravice pregledovati hranilnih knjižic, tekočih računov itd., razen v primerih velikih davčnih utaj, ali zaradi kazenskih postopkov. Omenjena pravila veljajo za vsakovrstne bančne zavode, hranilnice, kakor tudi za poštne vloge.

Davčna alikvota 15 odst. se pobira na letne dohodke okoli 3.700.000 lir. Vsi vlagatelji, ki takega letnega dohodka ne dosežejo, so potemtakem prikrajšani, hranilci z višjimi dohodki pa so očitno in legalno deležni znatnih olajšav, pač v sorazmerju s svojimi večjimi ali manjšimi ostalimi dohodninskimi osnovami.

PO PRVIH DVEH TV ODDAJAH POPULARNE «CANZONISSIME»

Gilda Giuliani: «Meni prinaša srečo»

Mlada pevka, ki se je prvič uveljavila na lanskem festivalu v Sanremu, si je prejšnjo nedeljo pridobila zavidljivo število glasov. Sedaj mnogo pričakuje od «Canzonissime»: upa, da bo letos njena odskočna deska za uspeh in popularnost. Tudi naš dopisnik je «za kulisami» sledil prvi oddaji tega najbolj priljubljenega in najbolj kritiziranega zabavnega programa italijanske RAI-TV, ki nima primera drugje v svetu. V današnjem članku poroča o svojem srečanju z nastopajočimi pevci (I Camaleonti, Gilda Giuliani, Romina Power, Franco Simone, Mino Reitano, Otello Profazio, Fausto Cigliano) in o svojih vtisih o tej «novi» «Canzonissimi». (Pošta nam je to pismo iz Rima dostavila z veliko zamudo, ker je medtem stekla že druga oddaja, op. ur.).

RIM, oktobra

«Popevka popevk» (jezikoslovci naj nam oprostijo ta svobodni prevod besede «Canzonissima), je pričela svojo devetnajsto sezono — dopolnila je torej osemnajst let. Zares zavidljiva obletnica! Škoda le, da «Canzonissima» ni osemnajstletno dekle, kateri smo obljubili večno zvestobo... Občutek imam, da se je «Canzonissima» sama predrzno polastila naše roke, še več, vrinila se je v našo eksistenco kot prava soproga, ki se je bo zelo težko otresti... Vdajmo se v usodo in upajmo, da nas letos ne bo tako dolgočasila in morila, kakor se je dogajalo v preteklosti; pridno kupujmo srečke loterije «Italia» (bivša Novoletna loterija): v tem kritičnem trenutku je državi vsak tisočak dobrodošel; glasujmo za našega pevskega idola in ga z «razgledniсami» pripeljimo do končne zmage; smejmo se, kadar nam bodo rekli, da se je treba smejati in uvajmo, da nas bo sreča nagradila za našo potrpežljivost: prva nagrada, 200 milijonov lir!

«ZA KULISAMI»

«Canzonissima», najbolj priljubljena, a tudi najbolj kritizirana oddaja italijanske televizije, se letos predstavlja «prenovljena». Tako so nam zagotovili odgovorni možje, ki prebivajo v četrtem nadstropju steklene palače RAI-TV, v Drevoredu Mazzini. Čeprav si za sedaj ne moremo zamišljati, kako je možno prenoviti tako zastarelo, standardno in neduhovito formulo TV varieteja, bomo vljudno počakali še nekaj nadaljevanj — potem bomo izrazili našo dokončno oceno. Prva «novost», ki človeka zbode v oči, ko vstopi v «Teatro delle Vittorie», je nova oprema (les in plutovina) TV studija, kjer se bo tri mesece odvijal popevkarski karneval. Takoj za tem, obiskovalca presuni «nova» Faffaella Carrà: bolj ženska in bolj «sexy», kot smo se je spominjali. Minula leta je brhka Raffaella kazala (v snemalno kamero) svoj privlačni trebušček, letos si je dovolila mnogo več: njene bele in prožne prsi naravnost silijo iz predrznega «dekolteja». A ne verjamem, da bo sled tega Raffa (kakor hoče sama biti imenovana) razburila povprečnega TV gledalca: njen šarm, pravijo strokovnjaki, je «domač» in nerazburljiv.

Raffaelli, ki bo letos edina napovedovalka oddaje, bo vsak teden določen nov «partner» (dva smo že videli): stalni gost oddaje bo Topo Gigio, za smeh pa bosta poskrbela komična igralca Cochi in Renato, ki sta baje zelo priljubljena med mladimi. Mnogo obeta tudi začetna sigla oddaje, ki jo poje in pleše živahna Raffaella (celo preveč živahna; najbrž bi pridobila na kvaliteti, če bi nekoliko manj skakala, se poklanjala in šobila), popevka se imenuje «Felicità tà tà». Pomen besede «felicità» (sreča) smo razumeli, nismo pa si znali razložiti, kaj pomeni «tà tà», a so nam avtorji popevke pojasnili, da se je «tà tà» znašel v naslovu zgolj zaradi rime. Skratka, enakozvočnost z drugim in resnejšim «tà-tà», ki ga imamo priložnost slišati po naših ulicah, bankah, zlatarnah..., je zgolj naključna...

Ko smo minuli teden sledili vajam prve oddaje, razumljivo, nismo bili prav nič ganjeni nad to novo «Canzonissimo». Celo nastopajoči pevci, njeni neposredni junaki, niso bili razburjeni; majhno tremo je imela morda samo Romina Power, nad katero je vestno čuval njen soprog Al Bano. «Jaz», mi je dejala Romina, «jemljem Canzonissimo zelo resno, ker mi je lansko leto prinesla veliko zadoščenje: prispela sem v polfinale, s pomočjo moje publike, se razume. Če k temu pristaviš, da nastopam na TV samo ob priliki «Canzonissime», boš razumel, zakaj sem nekoliko prestrašena...». «Prav to sem te hotel vprašati, Romina: kako to, da te tako malo vidimo na TV?» Romina se je nasmehnila (zelo je lepa, človek kar ne more verjeti, da je povila že dva otroka; iz dneva v dan je bolj podobna svojemu pokojnemu očetu: isti pogled, isti nasmeh) in si popravila dolge in črne lase, ki ji neprestano silijo na oči: «Tega si še sama ne znam razložiti: ali me na televiziji ne marajo ali pa se moja snemalna tvrdka premalo meni zame! Poglej moje kolegice, na primer; TV jim ponuja samostojne programe, vabi jih kot «častne goste», samo name pozabijo, vedno! Ljudje me radi gledajo in poslušajo, torej? Zakaj sem se tudi letos predstavila s popevko «Par cowboyskih hlač», me vprašuješ. Preprosto: publiko, ki me že leto dni ni videla na ekranu, moram spomniti, kdo sem in kako se imenujem... Ti pa, če si tako prijazen, opozori, tvoje bralce, da sem prav te dni posnela svojo prvo LP-ploščo, z naslovom: 'Poslušaj me, pojem ti o ljubezni'».

O ljubezni poje tudi mladi in privlačni fant Franco Simone, debutant na «Canzonissimi». Če hočem ravno biti iskren, za tega mladeniča ne vidim rožnate pevske prihodnosti, na filmskem platnu pa bi lahko doživel diskreten uspeh, dovolj je prikupen in fotogeničen. Veteran Mino Reitano pa ni prav nič zaskrbljen nad majhnim številom glasov, ki mu jih je dodelila strokovna žirija v studiu (razdeljena v tri grupe: mladi, gospe, gospodje), kajti njega vedno rešijo «cartoline», ki mu jih pošlje njegova ljubljena publika in njegovi številni sorodniki. Na prvem mestu začasne lestvice se je tako znašel priljubljeni ansambel «I Camaleonti», s popevko «Njiva jagod», ki se že nekaj tednov nahaja na prvih pozicijah radijske rubrike «Hit Parade».

Nastop pevcev, ki pojejo tako imenovane «folk» melodije (ljudske pesmi ali pesmi, ki najdejo svojo ispiracijo v narodnih motivih), je edina resnična novost letošnje «Canzonissime». Če je po eni strani pravilno in pohvale vredno, da skuša končno tudi televizija približati te pevce široki publiki («Canzonissimi» sledi najmanj 20 milijonov gledalcev!), se po drugi strani dogaja, da se predstavniki narodne glasbe naravnost izgubijo sredi morja popevk in popevkarjev. Sprašujemo se torej, če je «Canzonissima» primerna za tovrstne eksperimente. Odgovorili bomo lahko čez nekaj tednov, ko bo «Canzonissima 1974» našla svoj pravi tir, danes lahko samo pohvalimo oba prva «folk» pevca, ki sta nastopila na prvi oddaji: Otello Profazio in Fausto Cigliano.

Gilda Giuliani s svojim zaročencem

GILDA: «CANZONISSIMA» JI PRINAŠA SREČO

Ko sem minulo soboto (vsi naši bralci najbrž ne vedo, da vidijo novinarji «Canzonissimo» že dan poprej) v TV studiu «Delle Vittorie» govoril z nastopajočimi pevci in režiserjem Macchijem, mi je najboljši vtis zapustila pevka Gilda Giuliani. Gilda se mi je prikupila zaradi svoje izredne prisrčnosti, simpatije in preprostosti. Dvajsetletna, doma v bližini Foggie (Puglie), hčerka skromne, toda «zelo simpatične» družine, Gilda ima za seboj komaj leto pevske kariere, a si je že pridobila določeno popularnost v ambientu lahke glasbe. Pevski debut je doživela na lanskem festivalu v Sanremu, kjer je z velikim uspehom zapela popevko «Serena». Kritike je zelo presenetil njen značilen in potenten glas, tako malo «all'italiana», da so jo takoj krstili kot novo Mireille Mathieu, toda Gilda odločno in samozavestno odklanja kakršnokoli etiketo, hoče zasloveti izključno kakor «Gilda Giuliani».

«Gilda, kaj pričakuješ od 'Canzonissime'?», sem jo vprašal. «Meni 'Canzonissima' prinaša srečo!», je vzkliknila Gilda. «Zakaj se čudiš? Vem, da se morebiti neverjetno sliši, a je tako: ko sem lani prvič nastopila na 'Canzonissimi', me je malokdo poznal, toda ljudje so me kljub temu glasovali in me pripeljali v polfinale — upam, da se bo ta 'čudež' tudi letos ponovil». «Jaz ne bi govoril o 'čudežu', Gilda, marveč o nagradi, ki jo je občinstvo želelo pokloniti tvojemu talentu...». «Hvala, zelo si prijazen, a jaz si bom upala govoriti o talentu šele takrat, ko bodo moje plošče prišle v 'Hit Parade'. Veš, omenjena rubrika je za vsakega pevca, čeprav ti tega nihče ne bo priznal, velika ambicija, ker dokazuje, da mladi kupujejo tvoje plošče. Čutim, da se bliža tudi moj veliki trenutek, škoda le, da ne najdem primernega besedila in motiva: kako so dolgočasni in banalni avtorji tekstov!». «Gilda, kaj pa... ljubezen?»

Navajen sem že na reakcijo pevk in igralk, kadar jim postavim gornje vprašanje: vedno skušajo zanikati vsako čustveno navezanost, pa čeprav jih morda doma čaka mož in dva otroka, v hotelu pa «intimni» prijatelj... Zato sem bil močno presenečen, ko mi je Gilda v eni sapi in z ognjem v velikih kostanjevih očeh, odgovorila: «Ljubim fantastičnega fanta, najlepšega fanta pod soncem! Imenuje se Sabino Losciale, star je triintrideset let, visok, športen, po poklicu pilot, ne, ne, za sedaj še ne misliva na poroko, čeprav sva že nekaj mesecev «uradno» zaročena (oba sva pristna 'južnjaka', zato se drživa določenih tradicij našinega rojstnega kraja), kaj hočeš, jaz moram misliti na kariero, da, Sabino je zelo ljubosumen, toda jaz ga prekašam, gorje, pravim gorje, če bi kdaj izvedela, da je samo skušal dvoriti neki drugi ženski, ne, ne, ti me ne poznaš, v meni se pretaka vroča in hitro razburljiva južnjaška kri...».

Z intervjujem ni bilo mogoče nadaljevati: kadar Gilda govori o svoji ljubezni, celo «Canzonissima» postane postranska, nepomembna zadeva!

BRANKO VATOVEC

Goriška Furlanija pod Avstrijo

Camillo Medeot: Due Friulani internati (1915-1918. Ediz. La Nuova Base. Viden 1974)

O zgodovinskih knjigah goriškega zgodovinarja Camilla Medeota smo že poročali v našem dnevniku. Nova Medeotova knjiga prinaša z obširnima avtorjevima uvodoma še ponatisa rokopisov dveh Furlanov: prvi je bil katoliško usmerjen, drugi pa je bil socialist. Oba odstirata iredentistično zaveso, ki jo je preko goriške avstrijakantske Furlanije pogrnila italijansko - narodno liberalna stranka v Avstriji. Kot že prejšnje Medeotove knjige tudi ta prikazuje Furlanijo v objemu s habsburško dinastijo in z avstrijskim patriotizmom. V Furlaniji so bili zelo redki italijanski liberalci, zlasti v Tržiču in Krminu, ki so netili iskrico italijanskega iredentizma.

Tita Birchebner je bil po poklicu čevljar, a hkrati furlanski pevovodja, komponist in oskrbnik gradu italijanske plemiške družine Pace, ki je bila, kot vse avstrijsko plemstvo, globoko vdana Avstriji. Tita Birchebner je še 4. oktobra 1914 priredil prvo predstavo svoje nove cesarske pesmi, «Bog je z nami», ki jo je furlanska množica pozdravila z velikanskim ploskanjem. Ko so prišli 25. maja 1915 prvi italijanski bersaljeri, so kot v vseh vojnah vojaki vlomili v grofovske omare opuščenega gradu, ki ga je branil Tita Birchebner. Zato se ni čuditi, da so ga že prve tedne odpeljali karabinjerji v Palmanovo, nato v Viden in končno v Aleksandrijo v Piemontu, kjer je dočakal konec svoje internacije in se vrnil v rojstno furlansko vas Topogliano pri Romansu.

Drugega kronista vojne dobe med Avstrijo in Italijo, Remigia Blasona, furlanskega socialista in tajnika socialistične sekcije v Gradiški, so odpeljali v internacijo šele 3. septembra 1917 in sicer preko Firenc in Civitavecchie na Sardinijo. Sardinija leta 1917-1918 je bila res strašno uboga zemlja. Le redko je bilo videti krpo obdelane zemlje in je bila vsepovsod gola kamnita pokrajina, po kateri so se mučili nevedni in nepismeni Sardinci, ki so grmeli proti vojni. Sam Blason je uporabil sleherno priložnost, da je izražal v svoji kroniki pacifistične ideje. Navduševal se je nad Giolittijem, ki da je imel prav, ko se je l. 1915 upiral vojni proti strašni Avstriji. Opisoval je prepad, ki je ločil italijanske ministrske kroge, ki so pozivali na enotnost v vojnih nesrečah, od ljudstva, ki podtalno renči in terja mir. V samotnem premišljevanju se mu prikazujejo Furlanija in pobočja Krasa, Soča, ki buči ob povodnjih in šepeta poleti. Pobrala ga je španska

Medeot je s svojima izčrpnima uvodoma še bolj osvetlil pravo dejansko razpoloženje furlanskega ljudstva tik pred prvo svetovno vojno in znova potrdil sloves objektivnega krajevnega zgodovinarja.

A. R.

KOMPAS HOTELI

HOTEL KOMPAS Kranjska gora, novozgrajeni objekt visoke A kategorije, vam p...

VIKEND PAKET

Polni penzion po izredno ugodni ceni 270 din na osebo od petka (začetek z večerjo) do nedelje (po kosilu)

v dvoposteljnih sobah. Sobe so najsodobneje opremljene; imajo kopalnico (bide), WC, balkon, telefon in radijski sprejemnik.

V ceno paketa so še vključeni:
- kopanje v ogrevanem pokritem bazenu
- 4 žetoni za podvodno masažo v bazenu
- 4 žetoni za kegljanje na avtomatskem kegljišču
- 3-dnevno garažiranje avtomobilov v pokriti garaži

V družabnih prostorih se boste lahko razvedrili z biljardom in barvno televizijo ali pa se napotili v ice bar na okrepčilo. Na voljo so vam še savna, masaža in frizerski salon.

Kompasov hotel bo s svojimi storitvami ustregel še tako zahtevnemu gostu. Ljubitelji tišine in miru bodo po našem vikendu kot prerojeni! Hotel, ki ga je dnevni tisk krstil za GORSKEGA LEPOTCA, bo za vas doživetje.

- REZERVACIJE: vse poslovalnice KOMPAS ali direktno na HOTEL KOMPAS v Kranjski gori, telefon 88-480 ali telex 34-611 YU KOM KRG

V OKVIRU 75. ZASEDANJA MEDNARODNEGA OLIMPIJSKEGA ODBORA

Danes na Dunaju glasovanje za določitev sedeža OI 1980

Za letne igre kandidirata Moskva in Los Angeles, za zimske pa Lake Placid
Leta 1976 novost za Montreal: olimpijska bakla bo «šla» preko umetnega satelita

DUNAJ, 22. — Jutri bo na Dunaju, kjer je v teku 75. zasedanje mednarodnega olimpijskega odbora, padla odločitev o tem, kje se bodo odvijale letne in zimske olimpijske igre leta 1980.

Današnji dan so delegati posvetili v glavnem proučevanju dokumentacije, ki so jo predložili kandidati za organizacijo teh iger.

Kot je znano se za letne igre potegujeta Moskva (SZ) in Los Angeles (ZDA), za zimske pa je edini kandidat Lake Placid (ZDA).

Glasnica MOO gospa Berlioux je sporočila, da so predstavniki mest, ki se potegujejo za organizacijo iger leta 1980, odgovarjali na številna vprašanja članov MOO natančno, izčrpno, jasno in zadovoljujoče.

Poleg tega so olimpijski velemožje posvetili današnji dan tudi poslušanju poročil organizacijskih odborov letnih olimpijskih iger v Montrealu in zimskih v Innsbrucku, ki bodo na sporedu leta 1976.

Poročilo Montrealčanov o trenutni stopnji pripravljalnih del so odobrili z zadovoljstvom in celo z aplavzom. Tudi vprašanje namestitve časnikarjev, ki vedno predstavlja enega najtežjih preskusov za organizatorja, so tokrat rešili v splošno zadovoljstvo. Predstavniki Montreala so predložili odbornikom MOO tudi več sto strani debelo knjigo s stotinami podatkov, črtežev, diagramov in ilustracij doslej opravljenega dela.

Soglasno so tudi odobrili novost pri prevozu olimpijske bakle. Od Olimpije do Aten jo bodo prenesli na tradicionalen način, kot vedno doslej. V Atenah pa bo tekač, ki bo tja prinesel baklo, pritisnil na gumb in elektronski impulz bo šinil preko umetnega satelita do Ottawe, kjer bo posebna naprava pol sekunde kasneje prižgala novo baklo. Od tam jo bodo po 180 km dolgi poti prenesli do Montreala.

Tudi poročilo o poteku priprav na zimske igre v Innsbrucku so sprejeli delegati z zadovoljstvom. Ker so v tem mastu pred leti že gostili olimpijske igre, tam dejansko nimajo z novo izvedbo nobenih težav, vsaj večjih ne.

Tako je zdaj glavna pozornost obrnjena na jutrišnji dan. Določitev sedeža olimpijskih iger za leto 1980 je dogodek, kateremu ne bodo z radovednostjo prisluhnili le športniki, ampak ves svet, to pa tem bolj, ker se za te igre potegujeta v «olimpijskem dvoboju» prav ZDA in SZ.

TELOVADBA

NA SP V VARNI

JUGOSLOVANI NA 14. MESTU

VARNA, 22. — V Varni se nadaljuje svetovno telovadno prvenstvo. Danes je bil na sporedu drugi tekmovalni dan.

Glavni vtis, ki ga je pokazal dosedanji del tekmovanja je ta, da pri moških (močno) prevladujejo Japonci, pri ženskah pa Sovjetinje.

Da je temu res, potrjujejo tudi rezultati dosedanjih nastopov. Po obveznem programu so kar trije Japonci na prvih štirih mestih in izgleda ta del lestvice tako: 1. Kasamacu (Jap.), 2. Kenmocu (Jap.), 3. Thüne (NDR), 4. Cukahara (Jap.), 5. Andrijanov (SZ) in nato še drugi.

Izmed Jugoslovanov sta se najbolje odrezala Vratič in Kersnič, vendar njuna uvrstitev še ni znana.

Ekipno vodi Japonska, pred SZ in NDR. Jugoslovani so 14. Naskok Japoncev pred Sovjeti znaša 3,60 točke.

V ženskem delu prvenstva izstopajo izredne Sovjetinje. Zelo dober nastop, ki je povsem zadovoljil vodstvo, so opravile tudi Jugoslovanke, ki so pa, seveda, daleč zaostale za boljšimi reprezentancami. Jugoslovanke so trenutno na 18. mestu.

V okviru nogometnega tekmovanja za «Balkanski pokal» je bolgarska enajsterica Akademika odpravila Vardar iz Skopja z 2:1.

BERGAMO, 22. — Na 33. mednarodni kolesarski dirki za «Trofejo Baracchi» bo nastopilo samo šest dvojic. Prevoziti bodo morale 109 km dolgo progo od Bergama do Brescie. Rekordna poprečna hitrost na tej progi znaša 48,706 km na uro, postavila pa jo je leta 1971 dvojica Ocana (Šp.) — Mortensen (Dan.).

Tako danes v pokalnih tekmovanjih

Pokal prvakov

	povratno kolo
Anderlecht (Belgija) — Olympiakos (Grčija)	6. 11.
Ruch Chorzow (Poljska) — Fenerbache (Turčija)	6. 11.
Bayern München (ZRN) — Magdeburg (NDR)	6. 11.
Ujpest (Madžarska) — Leeds United (Anglija)	6. 11.
Helsinki (Finska) — Aatvidaberg (Švedska)	6. 11.
Hajduk Split (Jugoslavija) — St. Etienne (Francija)	6. 11.
Ararat Erevan (SZ) — Cork Celtic (Eire)	6. 11.

Prvak BAYERN MÜNCHEN (ZRN) — Finale 28.5.1975

Pokal pokalov

	povratno kolo
Gvardija Varšava (Poljska) — Eidnhoven (Nizozemska)	6. 11.
Dundee United (Škotska) — Bursapor (Turčija)	6. 11.
Carl Zeiss Jena (NDR) — Benfica (Portugalska)	6. 11.
Malmoe (Švedska) — Reipas Lahti (Finska)	6. 11.
Real Madrid (Španija) — Austria Dunaj (Avstrija)	6. 11.
Eintracht (ZRN) — Dinamo Kijev (SZ)	6. 11.
Liverpool (Anglija) — Ferencvaros (Madžarska)	6. 11.

Prvak: MAGDEBURG (NDR) — Finale 14. 5. 1975

Pokal UEFA

Inter (Italija) — Amsterdam (Nizozemska	6. 11.
Dinamo Bukarešta (Romunija) — Colonia (ZRN)	6. 11.
Nantes (Francija) — Banik Ostrava (ČSSR)	6. 11.
Dinamo Dresda (NDR) — Dinamo Moskva (SZ)	6. 11.
Raba Eto Gyoer (Madžarska) — Fortuna Dresda (NDR)	6. 11.
Djurgadens (Švedska) — Dukla Praga (ČSSR)	6. 11.
PARTIZAN BEOGRAD (Jug.) — Portadown (Irska)	6. 11.
Twente Eschende (Nizozemska) — Molenbeek (Belgija)	6. 11.
VELEŽ MOSTAR (Jug.) — Rapid Dunaj (Avstrija)	6. 11.
Derby County (Anglija) — Atletico Madrid (Španija)	6. 11.
Hamburg (ZRN) — Rdeča zvezda Brasov (Romunija)	6. 11.
Hiberniana Edinburg (Škotska) — **JUVENTUS (Italija)**	6. 11.
NAPOLI (Italija) — Porto (Portugalska)	6. 11.
Borussia (ZRN) — Olympique Lione (Francija)	6. 11.
Grasshoppers Zurich (Švica) — Real Saragoza (Španija)	6. 11.
Ajax Amsterdam (Nizozemska) — Anversa (Belgija)	6. 11.

Prvak: FEYENOORD Rotterdam (Niz.) — Finale 7. in 21. 5.1975

SMUČANJE

MED 12 KLUBI

SPDT še vedno brani četrto mesto v Trstu

Trenutno je v to našo organizacijo včlanjenih 109 tekmovalcev

Istočasno s pričetkom vpisovanja v FISI za sezono 1974-75, je revija «Sport Invernali» (uradno glasilo italijanske smučarske zveze), izdala dodatno publikacijo in sicer seznam v pretekli sezoni v zvezo včlanjenih društev (ki delujejo v Italiji). Knjižica, ki ima 150 strani, ima mnogo podatkov, ki nam nudijo vrsto zanimivih ugotovitev.

Letos je v FISI včlanjenih 123.537 članov. To je 1,22 odstotka več kot lani.

Število včlanjenih društev je 1.717, t. j. 4,18 odstotka več kot v minuli sezoni.

Čeprav je število članov in včlanjenih društev naraslo, je ta porast kljub temu nezadovoljiv, zlasti če upoštevamo velike napore propagandne kampanje, ki jih je vložil FISI v pridobivanje novih udov. Neugoden pa je tudi zato, ker večjega števila članstva niso pritegnile niti številne ugodnosti, ki jih nudi FISI (med drugim celo možnost odlične povezave z elektronskim centrom CONI v Rimu).

Eden izmed razlogov za to je povišanje članarine, poleg tega pa tudi razne omejitve, s katerimi so sedaj obremenjena conska in vsedržavna tekmovanja. Ugodnosti, ki jih nudi FISI torej očividno niso dovolj privlačne in bo morala federacija, verjetno, ukrepati drugače, če bo hotela pritegniti ne le novi rod, ampak tudi starejše smučarje, za katere je bila doslej stimulacija dokaj borna. Sedanje stanje (ob povišku članarine na 3.000 lir za vse kategorije) pač ni najboljša reklama za pridobivanje novih članov.

Tudi v Trstu se je število članov le malo zvišalo. SPDT, ki je v FISI (s 109 člani) včlanjeno s svojim uspešnim smučarskim odsekom, še vedno brani svoje 4. mesto med 12 tržaškimi klubi. V F-JK pa deli 16. mesto z ACLI-Ronke med 73 klubi.

Selma M.

DREVI NA OPČINAH

Polet-Bor

Drevi se bosta v prijateljski košarkarski trening tekmi na Općinah spoprijeli naraščajniški ekipi Poleta in Bora. Tekma se bo pričela ob 19. uri in bo za oba trenerja Sergija Tavčarja in Renata Štoklja dobra preizkušnja pred pričetkom naraščajniškega prvenstva.

LJUBLJANA, 22. —V okviru tekmovanja za pokal evropskih hokejskih prvakov je danes v Ljubljani domača Olimpija premagala bolgarsko ekipo CSK s 6:2 (3:2, 1:0, 2:0).

Povratno tekmo bodo odigrali prihodnjo sredo v Sofiji.

Nogometni navijači na zatožni klopi

Ni novost, da je nogometni navijač poglavje zase. Ni tudi novost, da politiki posvečajo veliko pozornost nogometu, ki (predvsem v državah z nizko kulturno in gospodarsko stopnjo) se često spremeni v pravo «zavajalno» sredstvo v rokah vladajočega razreda. Nogometni navijač pa je navadno preprost človek (delavec, uradnik itd.), ki je že itak v socialnem pogledu prizadet. Nogometna tekma pa je zanj idealna priložnost, da sprosti svojo inhibirano notranjost.

Mnoge vlade, čeprav to vedo, ne ukrepajo, kajti morale bi uvesti temeljite športne reforme, s katerimi bi morale dati današnjemu navijaču predvsem možnost aktivnega in ne kognitivnega udejstvovanja. To se pravi: treba bi bilo graditi telovadnice, skrbeti za športne kadre, ne pa v časopisih pisati o stalnih polemikah med nogometaši, o njihovem zasebnem življenju, o njihovih flirtih itd.

Nedeljska tekma italijanske B lige med Arezzom in Parmo je še enkrat kričeč primer, ko so nogometni navijači predvsem tožilci, potem ko so bili ves teden v tovarnah, uradih in tudi v družini na zatožni klopi. Disciplinska komisija bo jutri ostro ukrepala proti društvu Arezzo. Predsedniku tega kluba Montainiju se obeta težka kazen. Arezzo ne bo za vrsto nedelj igral pred lastnimi navijači.

Tudi v jugoslovanskih nogometnih ligah so pretepi na stadionih na dnevnem redu. V Djakovici je moral sodnik zaradi splošnega pretepa prekiniti tekmo 2. lige med Vlaznami in Borcem. Splošen pretep je bil tudi v Priboju med srečanjem FAP - Sloboda.

Je to res nogomet?

Mlade Borove odbojkarice, skupno s svojo trenerko (in bivšo italijansko državno reprezentantko) S. Pernarčičevo, ki posreduje svoje odbojkarsko znanje najmlajšemu Borovemu rodu

ODBOJKA

V pokrajinskem prvenstvu

Borove naraščajnice zapravile priložnost

V prvenstvu deklic dobra igra Jazbečeve in Mesesnelove

NARAŠČAJNICE

OMA — Bor 2:0 (15:13, 15:6)

BOR: Košuta, Kalc, Briščik, Pahor, Fičur, Jazbec, A. in R. Glavina, Kus, Zupančič.

OMA: Aquilante, Magnaldi, Magurano, Mauri, Marcocci, D'Angello, Sen, Di Biaggio, Giurini.

SODNIKA: Danielis in Russo.

Borovke so v tej tekmi zapravile enkratno priložnost, da bi v kategoriji naraščajnic osvojile naslov pokrajinskih prvakinj. V povratnem srečanju so namreč klonile ekipi OMA z 2:0, t. j. z enakim izidom, kot so pred tednom dni zmagale. O prvem mestu je tako odločala razlika v točkah, ki je ugodnejša za OMA v razmerju 51:49.

«Plave» so srečanje dobro začele, visoko vodstvo s 13:7 pa jim ni zadostovalo in nasprotnicam so morale prepustiti prvi set. To jih je tako demoraliziralo, da v nadaljevanju srečanja niso več nudile nobenega odpora in uvrstitev v nadaljevanje tekmovanja je splavalo po vodi.

DEKLICE

OMA — Bor 3:1
(15:10, 15:9, 9:15, 15:11)

BOR: Mesesnel, Lozar, Batič, Fičur, Jazbec, Briščik, Gec, Glavina, Meulja, Purič, Glavič.

OMA: Magnaldi, Schmid, Luchesi, Giurini, Basiaco, Amadei, Medizza, Amieli.

SODNIKA: Russo in Verona.

Prvenstvo deklic se je za borovke zaključilo. Prvo mesto je zasluženo pripadlo ekipi OMA. Slovenskim predstavnicam ostaja zadoščenje, da so močnim nasprotnicam iztrgale niz in jim nudile oster odpor. V igri «plavih» manjka konstantnost, ki je tako pomembna za končni uspeh. Ko bodo borovke znale zaigrati vseskozi na enaki ravni, tudi rezultati ne bodo izostali. Ekipa namreč razpolaga z nekaj nadarjenimi igralkami, kot sta Mesesnelova in Jazbečeva (če omenimo le tisti, ki sta se v tej tekmi najbolj izkazali).

Mig

KOŠARKA

Drevi bo na sporedu 4. kolo prve italijanske košarkarske lige. Tekme se bodo pričele ob 21. uri. Videnski Snaidero bo po nedeljskem porazu proti Forstu igral ponovno na domačih tleh, tokrat proti ekipi Brill Cagliari. Videnčani bodo morali nujno zmagati, saj so v treh kolih doživeli že dva poraza.

Spored drevišnjega kola:

Canon — Fag (sodnika: Florito in Rosi)

Ignis — Duco (Martolini in Teofili)

Innocenti — Brina (Compagnone in Montella)

Sapori — Mobilquattro (Cagnazzo in Filippone)

IBP — Sinudyne (Burcovich in Zanon)

Alco — Forst (Vitolo in Morelli)

Snaidero — Brill (Solenghi in Brianza)

MILAN, 22. —V petek se bosta v Milanu pomerila boksarja mušje teže Franco Udella (It.) in Pedro Molledo (Šp.). Borila se bosta za naslov evropskega prvaka te kategorije, katerega trenutno ne brani nihče.

Kot smo že poročali so se v soboto srečali «stari» in «mladi» nogometaši Kaste in enaki moštvi Trgovske akademije iz Trsta. Naš fotoreporter je posnel nogometna prizadevanja vseh štirih enajsteric: zgoraj so «trgovci», spodaj pa kastovci

OBVESTILA

SPDT obvešča člane svoje smučarske ekipe, da bo ta teden trening izjemoma tudi še v petek (25. oktobra) od 20.00 do 21.00 v dvorani PD Ivan Cankar v Trstu, Ul. Montecchi 6. Udeležba obvezna.

* * *

SPDT obvešča, da se je vpisovanje za zimovanje na Krvavcu že zaključilo. Obenem sporoča prijavljencem, da bodo prejeli navodilo za poravnavo prijavnine na dom.

* * *

SPDT priredi
1. CIKLUS SMUČARSKEGA TEČAJA 1974/75
ob naslednjih nedeljah: 1., 8. in 15. decembra v kraju, ki bo določen na podlagi snežnih razmer. Prijavijo se lahko samo člani SPDT, ki so poravnali članarino 1974. Prijave v Trstu, Ul. Geppa 9 do 6. novembra. Tam lahko člani položijo tudi kavcijo za vpis (3.000 lir), poravnajo članarino, vpišejo pa se lahko tudi novi člani.

* * *

SPDT sporoča prijavljencem za predsmučarski suhi trening, da se bo ta pričel v nedeljo, 27. novembra v kraju, ki bo določen kasneje, upoštevajoč kraj bivanja tečajnikov.

* * *

SPDT obvešča prijavljence za predsmučarsko telovadbo, da se bo ta pričela prihodnji teden po razporedu, ki bo objavljen v tej rubriki. V Ul. Geppa 9, v Trstu, še vedno sprejemajo prijave za mesto.

* * *

SPDT obvešča, da bo v torek, 8. novembra sejem rabljene smučarske opreme v Trstu, Ul. Geppa 9. Vsi zainteresirani naj se pripravijo pravočasno.

KOŠARKA

TEDENSKI KOMENTAR

Po nedeljski visoki zmagi borovci v drugem kolu počivajo

S. Tavčar: «Dober ritem in dobra telesna priprava, a zmeda v napadu»

V nedeljo je bil start v promocijskem prvenstvu. V tem prvenstvu nastopa le ena slovenska ekipa: Bor. Ne gre pa pozabiti, da je letošnje Borovo moštvo sestavljeno tudi iz igralcev Poleta in Kontovela, tako da se je ekipa bistveno spremenila in seveda močno ojačila.

V prvem kolu so borovci povsem nepričakovano z visoko razliko premagali moštvo iz Vileš s kar 55 točkami razlike (117:62).

Srečanje v Dolini si je ogledalo lepo število gledalcev (za naše «košarkarske razmere»), med temi je bil tudi Sergij Tavčar, trener Poleta, košarkarski ljubitelj in Tv-komentator.

Vprašali smo Tavčarja za oceno nedeljske tekme. Dejal nam je: «Ostal sem presenečen zaradi močnega človeškega potenciala ekipe. To se pravi, da razpolaga Bor z desetimi enakovrednimi igralci. Presenetil me je tudi hiter ritem moštva in dobra telesna priprava. Pri tem pa bi omenil, da je moštvo slabše igralo v napadu, saj so borovci zgrešili več podaj, in to tudi v protinapadu. Po mojem, bo nujno treba odpraviti to napako, potem pa bo ekipa zares dobra. Sicer pa je že zdaj ekipa dosegla tisto raven, ki jo je pred leti dosegla najboljša Borova ekipa v D ligi.»

Francia v nedeljo ni igral zaradi poškodbe na gležnju. Tekmi je sledil torej kot gledalec. Njegova ocena: «Mislim, da je ekipa ogromno pridobila z Adrijanom Sosičem, ki je dal moštvu hiter ritem. V napadu pa je Klobas izredno nevaren.»

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

IZIDI 1. KOLA

Bor - Villesse	117:62
Lib. Barkovlje - Grado	71:67
Radici Arte - Umanità	84:44

Počitek: Libertas Trst.

LESTVICA

Bor	1	1	0	117:62	2
Radici Arte GO	1	1	0	84:44	2
Lib. Barkovlje	1	1	0	71:67	2
Grado	1	0	1	67:71	0
Umanità Gorica	1	0	1	44:84	0
Villesse	1	0	1	62:117	0
Libertas Ts	0	0	0	0:0	0

PRIHODNJE KOLO (27.10.)

Villesse - Umanità, Radici Arte Gorica - Libertas Barkovlje, Grado - Libertas Trst. Počitek: Bor.

Janko Perat

UMIRAJOČI ČAS

7.

Približali smo se vili. Pričakovali smo, da bo zastražena, zato smo Sahirja poslali, naj ugotovi stražarska mesta. Mi pa smo se stisnili k zidu v ozki, slepi uličici, v neposredni bližini vrtnega zidu, s katerim je bila vila obdana.

Sahir, ki se je znal premikati tiho kot mačka, je izginil v noč. Nekje je zajokal otrok, sicer pa je bilo vse tiho. V kosti se nam je spet priplazil mraz in le s težavo smo se premagovali, da bi ne šklepetali z zobmi.

Sahirja dolgo ni bilo nazaj. A nismo se vznemirjali, kajti poznali smo ga in vedeli, da dela temeljito in previdno. Minila je dobra ura, ko se je iznenada spet prikazal pred nami, ne da bi zaznali, da prihaja, čeprav smo bili nanj skrajno pozorni.

«Samo ena straža je, in to ob glavnem vhodu,» je poročal.

To se nam je zazdelo sumljivo. Le kako morejo biti Nemci tako neprevidni! Pri vsej stvari je nekaj narobe.

Imeli smo kratek posvet. Poročnik Stanislawski je menil, da Nemci najbrž dobro obvladajo položaj okrog vile ali iz sosednjih zgradb. Možno je, da straže bedijo za okni. Če bi nas Nemci odkrili in z raketami razsvetlili prostor, bi se lahko mi znašli v kaj neprijetnem položaju. Zaščitnica mora zato še posebej paziti na okna in jih držati pod ognjem, kadar bo treba. Tisti, ki smo bili določeni za napad, bomo udarili kar se da hitro. Če se nam posreči dobiti oficirje štaba skupaj in prodreti do radijskih oddajnikov, ne bomo vile minirali, marveč se znebili samo ročnih granat. Nato se umaknemo. Vsak naj si natanko zapomni smer umika.

Sahir je spet dobil ukaz, naj se odplazi do stražnika. Likvidirati pa ga ne sme pred peto uro in petnajst minut. Sicer ima na razpolago četrt ure časa, kajti ob pol šestih se bomo tudi ostali priplazili za obzidje. Vsakdo vé, kaj mu je storiti: Jegorov bo s strojnico varoval hrbet napadalni skupini, zato se mora postaviti za vzhodni vogal vrtnega zidu, tako da bo držal pod ognjem vhod v vilo. Seržant Mac Cane in Kanadčana naj se postavijo k zunanjemu zidu, ob prepadu, da bodo krili umik. Tam je najbolj gosto zaraščeni predel vrta. Dva morata splezati na zid, da bi ga pri umiku pomagala preplezati napadalni skupini. Načrt je namreč predvideval glavno smer umika v tej smeri, ki je bila najugodnejša. Tretji, in sicer seržant, naj bi skrbel za varovanje.

Ostali bi izvršili napad na vilo, in sicer v dveh skupinah: Indijca in Jirszyn bodo vdrli skozi glavni vhod vile, poročnik Stanislawski, Lambert in jaz pa skozi stranski vhod, ter skušali čimprej vdreti v klet in jo po potrebi minirati. Sahir in tovariša bodo planili v prvo nadstropje. Če bi notranje zveze v vili velevale drugačna dejanja, naj bi se vloge zamenjale. Vsi morajo prekiniti telefonske žice, kjerkoli naletijo nanje.

Sahir je hitro izginil v noč, kajti bližala se je peta ura. Takoj za njim so šli v svojo smer seržant in oba Kanadčana. Mi pa smo še malo počakali. Zeblo nas ni več. Vročina neposredne nevarnosti nam je poganjala kri po žilah hitreje in to nas je grelo. Siser pa je čas hitro mineval.

Nekaj minut čez peto smo se premaknili. Priplazili smo se do vogala zidu, v smeri zastraženega glavnega vhoda. S poročnikom sva pogledala izza vogala proti vhodu. Dobrih deset metrov stran sva pri vratih opazila temno senco stražarja, ki se je nemirno prestopal. Ob vsakem koraku, ki ga je napravil, je z nogo udaril ob tla, kot bi poplesaval po taktu muzike. Najbrž ga je zeblo v noge, ali pa je sanjaril, da pleše s svojim dekletom. Gre nam vse po maslu, sem pomislil. Takemu stražarju bi se približal celo Jegorov s svojimi sto kilogrami, kaj šele Sahir!

Nisem še končal misliti, ko se je stražarjeva senca zamajala in se za trenutek razširila. Potem smo slišali samo še piskajoč glas, kot bi popustil ventil na kolesu, in že se je stražar sesedel.

Ne da bi izgubljali en sam trenutek, smo se hitro odplazili naprej, mimo mrtvega stražarja in v vrt. Pridružil se nam je tudi Sahir, medtem ko je Jegorov ostal zunaj in odšel na svoj položaj ob spodnjem vogalu zidu.

Sahir, Idriz in Jirszyn so kot sence prodirali k glavnim vratom. Poročnik, Lambert in jaz pa smo se pognali k stranskemu vhodu na zahodni strani zidu. Računali smo, da bo vhod v klet prav skozi stranski vhod, za glavnim vhodom pa stopnišče v prvo nadstropje. Izkazalo se je, da smo imeli prav. To smo ugotovili, brž ko smo se približali stranskemu vhodu. Ta se je namreč razširil v široka vrata z rampo in je peljal v klet. Tod so najbrž vozili v klet grozdje in sode.

Ko smo se hitro in tiho približali vratom, smo v notranjosti zaslišali pogovor. Poročnik me je porinil naprej, da bi prisluhnil. Čul sem govorico. Bila je nemška.

«Nemci so,» sem šepetaje pojasnil.

Poročnik je spet stopil predme in brez obotavljanja poskusil, ali se vrata odpirajo. Pod pritiskom so se vdala in skoznje je udarila svetloba. Kot bi bili tu domači, smo vsi trije, drug za drugim, stopili v notranjost.

Ravnali smo natančno tako, kot so nas učili: «Nikoli ne odpirajte vrat previdno in prepočasi! Nikoli sunkovito! S tem nehote opozorite nase. Vrata odpirajte tako, kot bi doma šli iz sobe v kopalnico. Kadar morate po stopnicah ali skozi hodnike, ne tekajte, marveč hodite tako, kot bi ženi ali materi nesli čaj na posteljo.»

In res. Stopili smo v hodnik tako, kot bi to počeli vsak dan, kot bi bila naša povsem običajna pot. Nemška vojaka v hodniku se sprva sploh nista vznemirila. Potlej sta najbrž mislila, da sanjata hude, a neresnične sanje. Njun obraz, ki je bil sprva tak, kot bi vstopajočemu Fritzu hotela voščiti dobro jutro, se je v naslednjem trenutku spremenil v začudenje, nato pa v nepopisno grozo. V obraz sta kar posivela.

Eden od Nemcev je stal na stopnicah, ki so vodila v klet. V rokah je držal pladenj, na katerem sta bili ročka, iz katere se je kadil čaj, in sladkornica. Čez laket je imel pregrnjen prtiček, kot ga nosijo hotelski strežaji. Drugi pa je očitno bil na straži, kajti oborožen je bil z brzostrelko, prepasano čez prsi. Vendar na glavi ni imel čelade.

Prav gotovo bi skupina, ki bi ne bila tako izvežbana kakor mi, ne mogla tako brezhibno izvršiti dejanj, ki so sledila. Jaz, ki sem bil strežaju najbližji, sem mu pladenj vzel iz rok, naslednji trenutek pa ga je Stanislawski z udarcem kolta položil na tla. Z eno roko ga je pridržal, da se ni zvrnil po stopnicah. Na isti način je Lambert česnil po butici stražarja, še preden se je ta zavedel, da ima čez prsi brzostrelko.

Nekaj ur bosta dobra. Morda se bosta zbudila v ujetništvu, sem pomislil. Zadovoljen sem bil, da ju ni bilo treba ubiti. Ubijanje mi je vselej pognalo grenko slino v usta.

Potem smo šli po stopnicah navzdol. Prvi sem šel jaz. V roki sem še vedno nesel pladenj s čajem. Brzostrelka mi je visela čez prsi, v roko pa sem vzel kolt. Za mano sta šla moja tovariša, s pripravljeno brzostrelko. Pred vrati, za katerimi je bilo slišati glasove, smo se molče spogledali. Potem mi je Stanislawski namignil. Malo nerodno sem odprl vrata, pomolil pred seboj pladenj, nato sem jih, ne preveč hitro, odprl na stežaj.

(Nadaljevanje sledi)

43 MRTVIH IN STO RANJENIH V SPOPADIH PO ULICAH LOURENCA MARQUESA

V Mozambiku zadušen nov poskus upora fašističnih komandosov

Krvave nerede je zanetilo kakih 50 pripadnikov zloglasnih protigverilskih enot, ki so jih odpravljali v Lizbono - Portugalska vojska in enote Frelimo nadzorujejo položaj - Spletke imperialistov

LOURENCO MARQUES, 22. — Najmanj 43 mrtvih (27 belopoltih kolonov in 16 Afričanov) ter sto ranjenih je obračun krvavih spopadov v mozambiški prestolnici, kjer se je skupina fašistično usmerjenih portugalskih vojakov, v glavnem častnikov in komandosov «protigverilskih enot», uprla zakonitim oblastem začasne mozambiške vlade, ki jo vodita portugalski visoki komisar admiral Vitorio Crespo in premier Joaquim Chissano, pristaš osvobodilne fronte FRELIMO.

Upor komandosov, ki so jih očitno manevrirali elementi razpuščene «salazaristične» politične policije DGS (prej PIDE), je bil v prvih jutranjih urah — po skoraj dveh dneh neredov — zatrt, le redke strele je slišati v nekaterih predmestnih četrtih in na cesti med prestolnico in nekaj desetin kilometrov oddaljenim letališčem.

Neredi so se pričeli v ponedeljek, ko je skupina nahujskanih vojakov in častnikov, pripadnikov zloglasnih «protigverilskih komandosov», ki so se med kolonialno vojno žalostno «proslavili» z množičnimi pokoli afriškega prebivalstva in racijami nacističnega kova, napadla pristaše osvobodilne vojske FRELIMO v centru mesta. Približali so se jim, saj niso afriški miličniki slutili nič hudega, vedoč, da vlada med portugalsko vojsko in vodstvom FRELIMO sporazum o skupnem patruljiranju ulic prestolnice. Komandos je tedaj odvrgel proti Afričanom ročno bombo in odprl ogenj iz brzostrelke. Nekaj članov FRELIMO se je zgrudilo na tla, medtem ko so drugi takoj odgovorili na ogenj. Pri tem so bili ubiti trije «komandosi» portugalske vojske. Neredi, ki so bili očitno koordinirani so se nemudoma raztegnili na druga mestna področja, predvsem pa v center, kjer se del belopoltega prebivalstva še ni sprijaznil s podelitvijo neodvisnosti Mozambiku ter v predmestne «bidonvilles», kjer živijo afriški delavci. Semkaj je vdrlo več skupin provokatorjev, ki so streljali na afriško prebivalstvo ter tako izzvali njihov trd odgovor. Afričani so nemudoma postavili na skoraj vse ceste, ki vodijo v center mesta, barikade in začeli nadzorovati avtomobile. Pri tem je prišlo do večjega števila manjših incidentov, pretepov ali požiga avtomobilov kolonov.

Skupina upornih diverzantov je skušala vdreti tudi v prostore električne centrale, ki prestolnici Mozambika dovaja električno energijo, a je bila odbita.

Medtem so portugalske vojaške oblasti, skupaj z vodstvom FRELIMO in začasno mozambiško vlado premiera Chissana, ukazale svojim enotam, naj v skupnih akcijah zatrejo upor in obnovijo nadzorstvo nad mestom. Res so enote, v katerih so bili Portugalci in afriški vojaki FRELIMO, prevzele nadzorstvo nad glavnimi cestnimi križišči, zastražile radijsko postajo, letališče in pristanišče. Zatem so se z uporniki spopadli v centralni «Avenida da republica». V boj so posegle tudi enote portugalskih padalcev, ki so zveste admiralu Crespu.

Upor je bil v noči med torkom in sredo popolnoma zatrt, le redka žarišča napetosti se pojavljajo občasno v nekaterih manj važnih četrtih mesta. Del upornih komandosov enot za boj z gverilo, ki so do 25. aprila najtesneje sodelovale s politično policijo fašističnega režima, so zajeli in jih z letali odpravili v Lizbono, kjer bodo verjetno pozaprti in zaslišani. Del komandosov pa se je verjetno razbežal in poskril. Pri tem ne gre izključiti, da bodo ti komandosi čakali na možen poseg kolonialističnih plačancev, katere na švedskem zbira neki milijarder z denarjem južnoafriških rasistov. Govori se, da skuša omenjeni bogataš zbrati najemniško vojsko kakih 500 ljudi, ki bi — po kongovskem primeru — vdrla na ozemlje Mozambika in zasedla, po odhodu portugalskega vojaškega garnizona, prestolnico in strateške centre. To naj bi belim kolonom, ki so pred enim mesecem brezupno poskusili organizirati secesijo po rodezijskem vzorcu, vrnilo moč in zaupanje.

Vsekakor je sedaj tudi drugi poskus fašističnih izzivačev, ki za seboj gotovo čutijo oporo mednarodnih imperialističnih krogov in, v prvi vrsti, pomoč bližnjih sosedov, južnoafriških rasistov ter ostankov zrušenega salazarističnega režima, popolnoma spodletel. Portugalska vojska in enote FRELIMO so dokazali, da spoštujejo podpisane sporazume za ustanovitev demokratičnega režima v neodvisnem Mozambiku.

Angola: dogovor o prekinitvi ognja

LUANDA, 22. — Portugalska in osvobodilno gibanje (MPLA) sta podpisala sporazum o ustavitvi sovražnosti, ki odpira stvarne perspektive za pogajanja o priznanju neodvisnosti tej zadnji portugalski koloniji v Afriki. Dogovor so podpisali v mestecu, približno 170 kilometrov od zambijske meje. Portugalsko delegacijo je vodil admiral Leonel Cardoso, medtem ko je MPLA vodil sam predsednik Agostinho Neto.

Kot znak dobre volje so v Lizboni dovolili predvajanja filma «Sambizanga», ki so ga izdelali na osvobojenem ozemlju Angole. Film je bil posnet po knjigi angolskega pisatelja Lualdina Vieira.

Ves svet v teh dneh zelo pozorno sledi razpravi o boju proti raku, ki se razvija na mednarodnem simpoziju kancerologov v Firencah. Na sliki (od leve proti desni) trije udeleženci simpozija: Antonio Carlos Junqueira (Brazilija), William Kilpatrick (Avstralija) in A. Caputo (Italija)

ZARADI LAŽNEGA PRIČEVANJA

Dr. Ambrosio odredil aretacijo časnikarja Landa Dell'Amica

Dell'Amico naj bi namreč poudaril, da je podpis pod pismom, s katerim je sporočal, da bo plačal Rautiju 18 milijonov lir, ponarejen

MILAN, 22. — Milanski preiskovalni sodnik dr. Gerardo D'Ambrosio, ki vodi dodatno preiskavo o pokolu v kmečki banki na Trgu Fontana, je danes odredil aretacijo časnikarja Landa Dell'Amica, odgovornega urednika časopisne agencije «Montecitorio». Dell'Amico je bil obtožen hlinjenja prestopka.

Milanski sodnik, ki je že obtožil časnikarja lažnega pričevanja, je zahteval od Dell'Amica pojasnila o pismu, ki ga je poslal Montijevemu zetu Brunu Rifeseru. Kot je znano je časnikar v tem pismu sporočal,

Sodnik Gerardo D'Ambrosio

da bo izročil časnikarju rimskega lista «Il Tempo» in sedanjemu poslancu MSI-DN Pinu Rautiju osemnajst milijonov in pol lir ter je prosil za povračilo vsote. Dell'Amico naj bi med zaslišavanjem poudaril, da je njegov podpis na pismu ponarejen, sodni izvedenec pa naj bi ugotovil, da je podpis avtentičen.

Pismo, ki ima datum 18. septembra 1969, je bilo poslano sodniku iz Trevisa Stizu, ki je prvi začel preiskavo o delovanju Frede in Venture. Treviški sodnik je pismo izročil milanskemu kolegu, kateremu je bila poverjena preiskava o pokolu na Trgu Fontana.

Kot je znano, je milanski tednik «Panorama» v svoji zadnji številki priobčil intervju z Dell'Amicom, v katerem naj bi časnikar priznal, da je pismo avtentično in da je res izročil Rautiju osemnajst milijonov lir. Poudaril je tudi, da je za svojo časopisno agencijo dobival podpore od znanega petrolejskega industrijca Attilia Montija. Dan po objavi intervjuja je časnikar, ki je bil večkrat vpleten v nejasne spletke, poudaril, da ni nikoli izjavil kaj takega uredniku milanskega tednika, na kar so uredniki «Panorame» odgovorili, da imajo magnetofonski posnetek pogovora. Danes je Dell'Amico spet spremenil verzijo in dejal, da je intervju dal v trenutku, ko je bil «psihično potrt».

Popoldne je dr. D'Ambrosio zaslišal ravnatelja rimske podružnice Montijevega podjetja SAROM Maria Urbinatija. Ta naj bi dajal Dell'Amicu denar za tiskovno agencijo.

V okviru preiskave o «črni mreži» in raznih poskusih državnih udarov v Italiji se je danes v Rimu razširila govorica, da je obrambno ministrstvo izročilo sodnikom del dosjeja obveščevalne službe, ki ga je pridržalo, češ da obtožbe in poročila niso bila dovolj dokumentirana. Načelnik državnega pravdništva je demantiral govorico in prav tako so jo demantirali v drugih krogih, ki so med drugim poudarili, da so povsem neosnovane govorice o domnevnem sporu o pristojnosti.

Spor o pristojnosti bi v tem primeru lahko načelo vojaško sodstvo, kateremu naj bi po vojaškem zakoniku šla pristojnost za preiskavo. Po tem zakoniku naj bi poleg dejanskih vojakov imeli za vojake in torej podvržene sodnemu postopku pred vojaškim sodiščem v primeru poskusa oboroženе vstaje tudi vsi tisti, ki so služili vojaški rok. Na tej podlagi bi preiskavo o poskusih državnih udarov prevzeli vojaški sodniki.

V Lamezii Terme pri Catanzaru so danes pokopali mladega levičarskega delavca Adelchija Sergia Argada, katerega je v nedeljo ubil misovski aktivist De Fazio. V zvezi s preiskavo o umoru se je znatno poslabšal sodni položaj De Faziovega prijatelja in desničarskega aktivista Porchie, ki je bil doslej osumljen le nedovoljene posesti strelnega orožja, lahko pa bi bil tudi obtožen sodelovanja pri poskusu umora. Kaže namreč, da Porchia ni imel v žepu zračnega samokresa, kot trdi, pač pa resnični samokres, s katerim naj bi izstrelil pet strelov.

Poplave v SFRJ

BEOGRAD, 22. — Prebivalci Bosanskega Broda, ki so preteklo noč malo mirnejše spali, ker je Sava včeraj pričela upadati, so danes opazili, da Sava ponovno raste, ter da je opoldne dosegla najvišji nivo 8,36 cm. Na tem področju je pod vodo 3.500 ha zemlje, večinoma njiv z neobrano koruzo. Na področju Siska Sava in Kolpa stalno naraščata v mestu je večina hiš pod vodo, tako da so se morali prebivalci izseliti. Na področju Jasenovca je poplavljenih 30.000 ha zemlje.

B. B.

PRESUNLJIVA DRUŽINSKA TRAGEDIJA V BOLOGNI

ZDRAVNICA UBILA HUDO BOLNEGA OČETA IN SLABOUMNO SESTRO

Vbrizgala jima je mirilno sredstvo in ko sta zaspala, jima je prerezala žile na zapestju, da sta izkrvavela - Hotela si je vzeti življenje a v zadnjem trenutku ji je zmanjkalo poguma in je poklicala pomoč

BOLOGNA, 22. — Zdravnica iz Bologne, 44-letna Giacomina Allocca, je danes ponoči ubila sestro in očeta in si hotela vzeti življenje. V zadnjem trenutku pa ji je zmanjkalo poguma in je začela klicati na pomoč. Žrtvi sta policijski podčastnik v pokoju Antonio Allocca, star 78 let in njegova 42-letna hči Amedea. Zdravnica jima je vbrizgnila pomirjevalno sredstvo in ko sta zaspala, jima je prerezala žile na zapestju, da sta izkrvavela.

Policijo je poklical Giancarlo Negroni, 36-letni delavec, ki stanuje v istem bloku kot zdravnica in ki se je ob 6.30 odpravljal na delo. «Odpravil sem se v garažo po avto — je povedal časnikarjem — ko sem slišal neki glas. Obrnil sem se in videl zdravnico, ki se je krčevito oklepala okna svojega stanovanja, noge pa so ji bingljale v prazno.» Moški je takoj poklical 113 in nekaj minut pozneje so prihiteli agenti in gasilci, ki so rešili žensko iz kočljivega položaja. Policisti pa, ki so vdrli v stanovanje, so odkrili dvojni umor: podčastnik in hčerka sta ležala vsak v svoji sobi, mrtva. Umrla sta v snu, ne da bi se sploh zavedla, kaj se jima dogaja.

«Lahko pišete — je rekla zdravnica časnikarjem preden so jo odvedli v umobolnico za kriminalce — da gre za primer evtanazije. Umreti bi pa morala tudi jaz.»

Ženska, ki je bila videti še mirna, je pripravila umor hladnokrvno. Ko je vbrizgnila očetu in sestri pomirjevalno sredstvo (žrtvi nista mogli slutiti ničesar, saj sta bili v zadnjih časih vajeni injekcij: pred tremi meseci so podčastniku odstranili obolelo ledvico, Amedea Allocca pa je bila psihično neuravnovešena), je počakala, da sta zaspala. Nato jima je prerezala žile. Roke jima je podložila z brisačami, da kri ne bi kapljala na tla in umazala poda.

Ko je ugotovila, da sta sorodnika mrtva, je Giuseppina Allocca — ki je zaposlena pri otroški bolnišnici «Gozzardini» in je zato precej znana v Bologni — sklenila, da si vzame življenje. Najprej si je tudi sama prerezala z britvico žile na zapestju, nato pa se je povzpela na okno, da bi skočila v smrt, a v zadnjem trenutku se je zbala: oklenila se je okna, naslonila noge na neko vzbokline in čakala na pomoč. Tako jo je videl Giancarlo Negroni.

Zdravnica je počakala preiskovalnega sodnika v svojem stanovanju in mu hladnokrvno, mirno razložila, kaj je naredila. Kronisti, ki so čakali na stopnicah, so slišali več odlomkov pripovedovanja, ki osvetljujejo osebnost zdravnice: «Dobro, če rabite dokumente, so na tisti polici, a ne dotaknite se mojih osebnih stvari, ne delajte nereda.»

Življenje družine Allocca je teklo na videz mirno, v resnici pa je Giacomina živela v stalni živčni napetosti. Odkar ji je umrla mati pred dvema letoma, je morala osebno urejevati vse družinske zadeve. Sestri, ki je morala zaradi psihične neuravnovešenosti prekini študij, je po materini smrti povsem otemnel um, oče pa je začel bolehati in je potreboval stalno zdravniško nego. Amedea Allocca je bila zelo lepa in postavna temnolasa ženska, ki pa je polagoma postajala nevarna zase in za druge. Pred nedavnim so jo zalotili v četrtem nadstropju, ko je z izvijačem v roki hotela obračunati s sosedi, češ da so prehrupni, ko hodijo. Nato je zbolel še policijski podčastnik («Bil je vedno nasmejan in prijazen z vsemi,» pravijo sosedje o njem), kar je spravilo Giacomino v obup. Odločila se je, da umori sestro in očeta in si vzame življenje.

Sinoči ob 22.30 je zdravnica vbrizgala sorodnikoma pomirjevalno sredstvo in jima prerezala žile na zapestju. Nato se je zaprla v delovno sobo in napisala dve pismi: eno naslovljeno notarju iz Dovadole, od koder je družina Allocca doma, in drugo sorodnikom. Obe pismi so policisti zaplenili na zahtevo državnega pravdnika dr. Coste, ki vodi preiskavo.

Zaradi umora 4 študentov univerze v Kentu

Začetek procesa proti 8 pripadnikom ameriške državne garde

CLEVELAND, 22. — Po včerajšnji predhodni razpravi se je danes začel pred porotnim sodiščem v Clevelandu proces proti osmim pripadnikom državne garde, obtoženim umora štirih študentov iz univerze v Kentu. Policija je tedaj napadla z zverinsko surovostjo študente, ki so protestirali proti posegu ameriških čet v Kambodži.

Proces se je začel štiri leta in pol po tragičnih dogodkih na univerzi v Kentu, ko Američani vsaj formalno niso več vpleteni v vietnamsko vojno in ko je predsednik Nixon že izginil s političnega prizorišča. Na zatožni klopi sedi osem pripadnikov državne garde: od teh se bo pet moralo zagovarjati hudih zločinov kot je nameren oboroženi napad na študente, trije pa so obtoženi nenamernih prestopkov.

Kljub pozitivnemu dejstvu, da se je končno začel proces, pa gre pripomniti, da so se preiskovalci omejili le na «majhne ribe». Nihče od obtožencev ni imel leta 1970 visjega čina od narednika, napad na študente pa so takrat odredili častniki. Po surovi represiji je eden od poveljnikov državne garde izjavil, da so bili vojaki prisiljeni streljati, saj bi jih razjarjeni študentje linčali.

Zamuda s katero se je začel proces, je posledica pritiskov vplivnih krogov na preiskovalce. Takoj po dogodkih je preiskovalna porota obtožila vse obtožence, proti čemur je javni tožilec vložil priziv. Temu pa se je uprl tedanji pravosodni minister Mitchell (eden od glavnih obtožencev za Watergate) in šele po njegovem odhodu je bila sestavljena nova porota, ki je zaključila preiskavo s formalno obtožbo osmih pripadnikov državne garde.

Prvi dnevi procesa bodo posvečeni izbiri porotnikov, ki bodo morali soditi obtožencem. Ker je kandidatov veliko, se bo izbiranje ljudskih sodnikov zavleklo za ves teden in šele prihodnji teden bo proces prešel v ključno fazo.

Širite PRIMORSKI DNEVNIK

S SPREJEMOM PRI JORDANSKEM KRALJU HUSEINU

Zaključen obisk francoskega zunanjega ministra v Jordaniji

Arabski zunanji ministri pripravljajo v Rabatu dnevni red konference arabskih držav na vrhu - Huseinove grožnje

AMAN, 22. — Francoski zunanji minister Sauvarnagues, ki je prišel včeraj na 24-urni obisk v Jordanijo, je bil danes sprejet pri jordanskem kralju Huseinu. Skopo uradno sporočilo pravi, da je pogovor, ki je trajal dobro uro, zajel vse plati vzajemnih odnosov med državama. Husein je nadalje orisal francoskemu ministru stališče Jordanije do krize na Bližnjem vzhodu, vprašanja Cisjordanije in Palestincev. V tej zvezi je zagrozil, da bo povsem prezrl vprašanje Cisjordanije, če bodo na arabskem vrhu, ki bo konec meseca v Rabatu, proglasili Organizacijo Palestincev, ki živijo v Cisjordaniji.

Sauvarnagues pa je s svoje strani poudaril, da Francija soglaša z Jordanijo, ko trdi, da mora Izrael vrniti vsa ozemlja, ki jih je zasedel z vojno leta 1967, istočasno podpira pravico Palestincev do samoodločbe in zahtevo Izraela po varnih in priznanih mejah.

Državnika sta nadalje razpravljala o pogovoru, ki ga je francoski minister (v tem je bil prvi zahodnoevropski državnik) imel včeraj v Bejrutu s predsednikom palestinske organizacije Arafatom. Dejstvo, da sta se Sauvarnagues in Arafat sestala je sprovocíralo hudo reakcijo Izraela, a tudi komentarji nekaterih francoskih proizraelskih krogov niso bili mili. Izraelski tisk, ki ostro napada Francoze tako zaradi včerajšnjega srečanja Sauvarnagues - Arafat kot zaradi dejstva, da so glasovali za sprejem Palestincev v OZN, poudarja, da so se zaradi takega političnega nastopa odnosi med Parizom in Tel Avivom znatno ohladili in da jih obisk francoskega zunanjega ministra v Izraelu ne bo rešil.

V Rabatu se je danes začela z nekajurno zamudo konferenca arabskih zunanjih ministrov, ki imajo nalogo pripraviti dnevni red za konferenco arabskih držav na vrhu, ki se bo začela 26. tega meseca v marograški prestolnici. Po vesteh iz arabskih diplomatskih krogov, naj bi maroška obveščevalna služba pred nedavnim odkrila in onesposobila teroristični načrt za umor jordanskega kralja Huseina. V tej zvezi naj bi aretirali 14 palestinskih gverilcev, članov «Al Fataha», ki naj bi pripravili zaroto. Husein, ki je bil obveščen o zaroti, naj bi sklenil, da pride kljub temu v Rabat, seveda pa bodo zanj podeseterili varnostne ukrepe.

Predsednik Organizacije za osvoboditev Palestine Arafat pa je prispel danes v Ridjah, kjer se bo sestal s saudskim kraljem Feisalom, s katerim bo razpravljal predvsem o arabski konferenci na vrhu, ki se bo začela v soboto v Rabatu.

Pred sodniki poveljnik varšavskega gestapa

HAMBURG, 22. — Pred okrajnim sodiščem se je predstavil bivši poveljnik gestapa v Varšavi (od 1941 do 1944) Ludwig Hahn. Nacistični zločinec, ki je — med drugim — odgovoren za deportacijo in smrt nad 300 tisoč poljskih Židov v zloglasnem uničevalnem taborišču v Treblinki, je sedaj star 66 let. Pred dobrim letom dni je bil zaradi soodgovornosti v pokolu jetnikov v nacističnem zaporu Paviak (v Varšavi) obsojen na dvanajst let ječe, a ni odsedel niti enega dne. Zdravnik je namreč dokazal, da je stari zločinec «rahlega zdravja» in dobrodušni sodniki so mu dovolili, da kazen prebije... doma. Določili so mu samo, da se mora nekajkrat tedensko javiti na bližnji policijski postaji.

Z Hahnom bodo sojeni še drugi visoki funkcionarji gestapa v Varšavi — Hans Becker, Helmudt Ort in Herbert Hundt. Vpleteni so v množični pokol poljskih Židov v Treblinki. Računajo, da bo sodna razprava trajala nekaj mesecev.

NEUKROTLJIV UBEŽNIK

Agenti policije v Chicagu so v velikem številu obkolili severozahodne četrti v upanju, da bodo ujeli ubežnika, ki se jim že štiri dni premeteno umika. Poveljstvo mestne policije ne skriva svoje zadrege, saj lov na kenguruja ni opravek, ki bi se ga policija lotila vsak dan. Prebivalstvo sledi poročilom o lovu z zanimanjem in z zaskrbljenostjo. In strah je upravičen, kajti žival ne štedi z brcami in krošnji, če se čuti v nevarnosti prav kot tradicionalni kenguruji risank: edina razlika je, da nima boksarskih rokavic.

Zadnjič so «Avstralca» videli v nedeljo zvečer v Mango Avenue, kako se je hitro oddaljil z velikimi skoki. Od takrat se je nekam skril in ni ga bilo več na spregled «Če ne bo nikogar ogrožal — je prepričeval časnikarje neki agent — ga bomu ulovili, ne da bi mu storili kaj hudega.» Vprašanje pa je, kako ga bodo lahko ujeli. Policist Michael Byrne ni stoodstotno prepričan, da se bo kolegom kaj takega posrečilo. Byrne je po naključku srečal kenguruja v petek. Ne bodi ga len je izvlekel lisice in se približal živali, da bi jih ji nataknil, a kenguru ga je s tako silo brcnil v piščal, da je še dobro uro piskal na tleh, kako ga boli.

Lastnica pobeglega kenguruja je neka ženska, ki je pred nekaj dnevi telefonirala na policijsko poveljstvo: «Moj kenguru je ušel. Prosim vas, poiščite ga.» V naglici je pozabila povedati kdo je in kje stanuje.

«Avstralec» vsekakor še ne misli na spravo s policijo. «Če ga bomo našli — pravi neki agent — bomo takoj obvestili krotilce zoološkega vrta, naj pridejo ponj.» «Jaz bi ga peljal na poveljstvo — pravi neki drugi — kar z «marico.» Tretji pa zagotavlja: « V ten primeru ne bi bil rad jaz tisti, ki bo moral odpreti vrata »

Japonska uvaža kitajsko nafto

TOKIO, 22. — Iz energetske krize si vsak pomaga, kot more, neglede na mednarodna zavezništva ali ideološke predsodke. Tako utemeljuje večina japonskih časopisov sklep japonske vlade, da bo odslej uvažala iz LR Kitajske osem milijonov ton surove nafte letno, začenši s prihodnjih letom. Plačali bodo ceno 12.80 dolarja za sod.

Vzhodnonemški predsednik Stoph v Helsinkih

HELSINKI, 22. — Predsednik državnega sveta Nemške demokratične republike Stoph je prispel danes na 4-dnevni uradni obisk na Finsko, prvi Stophov obisk v neki nekomunistični državi, odkar je postal predsednik NDR.

Vzhodnonemški državnik se bo med obiskom na Finskem dvakrat sestal s finskim predsednikom Kekkonenom, s katerim se bo razgovarjal o dvostranskih odnosih (predvsem o trgovski in kulturni izmenjavi). Govori se tudi, da naj bi Stoph razpravljal o finski zahtevi za povračilo za vojno škodo, ki jo je nacistična vojska povzročila med zasedbo Laponske. Kot je znano je doslej NDR vedno zavračala vsakršno odgovornost za vojne zločine nacistične Nemčije.

(Na sliki: Stoph in Kekkonen na letališču v Helsinkih.)

MISLILI SO, DA GRE ZA UGRABITEV OTROKA

Šala med «judoisti» mobilizirala celo noč policijo v Frascatiju

V resnici so prijatelji med seboj hlinili pretep, nato pa šli na «pizzo»

FRASCATI, 22. — Neslana šala med gojenci neke telovadnice, kjer trenirajo judo, je povzročila veliko zmedo med policijo in karabinjerji v Frascatiju, blizu Rima. Več kot 24 ur je nad sto policistov in karabinjerjev, katere sta vodila načelnik letečega oddelka policije dr. Masone in načelnik kriminalističnega oddelka dr. Iovinella, prebrskala vse gričevje med Frascatijem in Rocca di Papa, misleč, da gre za resno ugrabitev nekega otroka.

V torek zvečer je namreč skupina meščanov iz Frascatija bila priča nenavadnemu dogodku. Opazili so «otroka» (v resnici je to bil osemnajstletni fant zelo nizke postave) domnevne starosti 10 ali 12 let, kateremu se je približal motofurgon. S furgona je skočilo nekaj mladeničev, ki so se vrgli nanj. Po nekaj minutah pretepanja so «otroka» naložili na furgon in z njim odbrzeli v noč.

Tedaj se je nekaj prič odpravilo na policijo, kjer so prijavili «ugrabitev». Ena izmed prič si je zabeležila tudi evidenčno tablico vozila: «Rim BO 7007». Kratka preiskava je v policijskih krogih utemeljila sum, da gre za ugrabitev. Evidenčna tablica je namreč bila v seznamu ukradenih vozil iz leta 1969. Po Frascatiju se je razširila tudi vest, da je ugrabljeni otrok eden izmed štirih sinov ravnatelja krajevnega vodovoda, inženirja Luigija Grazianija, ki je pa pozno zvečer vest demantiral.

Policisti so bili tembolj prepričani, da gre za pravo in resno ugrabitev, ker ni do torka opoldne nihče prijavil ugrabitve in je torej ime «otroka» bilo neznano. Prepričani so bili torej, da so ugrabitelji že navezali stik z otrokovo družino in ji zabičali, naj tega ne naznani policiji.

Tako se je pričela koordinirana akcija, v kateri je sodelovalo nad sto agentov, ki so vso noč brskali po borovih gozdičkih nad Frascatijem in zapuščenih zidanicah v prostranih vinogradih tega vinorodnega področja.

Vsa akcija ni obrodila najmanjšega rezultata. Policija je imela samo na razpolago štiri priče, ki so verodostojno opisale dogodek v središču Frascatija in vztrajala v iskanju, dokler se ni rešitev ponudila sama.

V jutranjih urah so namreč krajevni časopisi zabeležili vest o ugrabitvi, o kateri je vedelo že vse prebivalstvo. Opoldne pa se je v krajevni komisariat javne varnosti javil osemnajstletni mladenič, Roberto Gabrielli iz Rocca di Papa, trga nekaj kilometrov južno od Frascatija. Povedal je, da se je vračal iz telovadnice, ko se mu je približal furgon. Na njem so bili njegovi prijatelji, prav tako judoisti. Četverica mladeničev je uprizorila na ulici kratko vajo v judu z napadom na tovariša, ki se je branil s par «prijemi», nato pa «klonil» njihovi premoči. Naložili so ga na furgon, ki je odbrzel — ob splošnem smehu in veselju — do neke bližnje gostilne, kjer so skupaj pojedli «pizzo» in zalili prijateljsko srečanje z več litri prijetne kapljice iz Frascatija. Domov so se vrnili v noč ter nič hudega sluteč spali, medtem ko so agenti brezupno iskali «ugrabljenega otroka».

Gabriellijevo verzijo dogodka so potrdili tudi «ugrabitelji», njegovi prijatelji Claudio Pilati, Riccardo Marchietti, Osvaldo di Ruscio (vsi stari 18 let) ter 32-letni Nicola Pasculli. Vsi so poudarili, da si sploh niso predstavljali, da bo iz «nedolžne šale» med prijatelji nastal tak škandal.

Verjetno pa se je peterica judoistov ob svojem čudnem obnašanju zamislila, saj jih je zaskrbljenost gnala najprej k odvetniku in šele nato na policijski komisariat. Tu za sedaj še ne vedo, kaj storiti. Mladeniče bi lahko obtožili za «simulacijo zločina», vendar ni dokazov, da so to zares nameravali. Kaj pa, če je bila zares nedolžna šala?

Obsojena ženska, ki je ubila posiljevalca

MONTEREY, 22. — V tem kalifornijskem mestu se je zaključil proces, ki je razburil ameriške simpatizerke «feminističnega» gibanja.

Sodili so namreč «O-letni ženski, Inez Garcia, ki sta jo dva moška posilila. Ženska se je zaklela maščevanju, dolgo iskala enega izmed posiljevalcev in ga ubila. Kmalu nato so jo aretirali. Preiskovalcem je ženska izjavila, da je ponosna na svoje dejanje in da obžaluje samo, da njen strel ni mogel doseči tudi drugega posiljevalca.

Inez Garcia je bila obsojena na težko zaporno kazen. Obsojena je bila na dosmrtno ječo, s pripombo, da ji bo kazen skrajšana na pet let zapora.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ številka 1 50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 18.— letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Izdaja in tiska ZTT - Trst
Odgovorni urednik Gorazd Vesel

Obračun enoletnega dela tabornikov «Modrega vala»

Pogled v foyer slovenskega Dijaškega doma v Trstu med občnim zborom tabornikov rodu «Modrega vala», ki je bil preteklo nedeljo

Slovenska zamejska mladina razvija razveseljivo dejavnost, ki izpričuje njeno vsestransko angažiranost v sklopu slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Vsem je še živo pred očmi nedavna tako v organizacijskem kot v političnem oziru nadvse uspela proslava 50-letnice Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki je s štafetnimi teki preko vsega primorskega ozemlja na obeh straneh meje, od slovenske Istre do Rezije, povezala v en sam šopek našo mladino. Na tej proslavi je sodelovala tudi taborniška organizacija rodu «Modrega vala», ki je imela v nedeljo svoj redni občni zbor, na katerem je podala obračun svojega enoletnega dela in obenem izdelala smernice za nadaljnje delo. Ob izredno razvejani športni dejavnosti je prav ta organizacija ena najbolj živih in zdravih celic naše zamejske mladine, saj se v njej gojitev ljubezni do prirode prepleta z razvijanjem narodnostne zavesti.

Starosta Aldo Rupel - Skala podaja občnemu zboru poročilo o dejavnosti

PETI «EX TEMPORE» KASTE

Prvonagrajeni na «ex tempore» KASTE, Demetrij Cej, pred svojo sliko

Slikarska umetnost ima v naših krajih bogato tradicijo in mirno lahko trdimo, da so prav naši zamejski slikarji prispevali v preteklosti in prispevajo tudi danes velik delež v skupno slovensko umetnostno zakladnico. Zdi se, da je naš človek nagnjen k slikanju, morda tudi zato, da izraža svoj čustveni odnos do prirode, ki je sestavni del naše eksistence. Nič čudnega zato, če prav pri nas tako zelo uspevajo razne množične slikarske manifestacije, znane pod nazivom «ex tempore», na katerih se zberejo tako poklicni kot amaterski slikarji in v časovno omejenem razdobju vržejo na platno svoje umetniško prekvašene vtise realnega sveta. Zadnjo tako uspelo manifestacijo je priredil klub bivših dijakov slovenskega trgovskega zavoda KASTA. Med okrog 100 udeleženci je prvo mesto pripadlo slikarju Demetriju Ceju med poklicnimi umetniki, pa tudi med ostalimi nagrajenci je mnogo Slovencev.

Pogled v Tržaško knjigarno med odprtjem razstave nagrajenih del

Udeležence občnega zbora pozdravlja predstavnik zveze tabornikov Slovenije

Počastitev 30-letnice smrti Frausina in Kolariča

Pogled v dvorano kina Verdi med sobotno slovesnostjo

Prejšnjo soboto je bila v miljski kinodvorani «Verdi» na pobudo krajevne sekcije KPI počastitev spomina dveh miljskih antifašističnih borcev Kolariča in Frausina ob 30-letnici njune smrti. Svečanost se je vključevala v širši okvir proslavljanja pomembnih dogodkov pred tridesetimi leti in v današnje okvire boja proti fašizmu v državi in proti prevratniškim naklepom združene reakcije proti demokratični državi, zrastli iz oboroženega odporniškega in narodnoosvobodilnega boja. Govorniki so poudarili, da je boj za demokracijo in za pravice delovnih ljudi neločljivo povezan z bojem proti fašizmu, ki predstavlja danes po 30 letih še vedno zelo resno nevarnost, ker je povezan z gospodarskimi interesi velekapitala in s strateškimi interesi mednarodnega imperializma.

Na slovesnosti je v slovenščini govoril Peter Viola od Koroščev

NA OBISKU V KLETEH NAŠIH VINOGRADNIKOV V DOLINSKEM BREGU IN V MILJSKIH HRIBIH

Pepi Sancin - Šarnekov (starejši) iz Doline

Andrej Hrvat od Hrvatov nad Borštom

Angel Kraljič iz Prebenega

Benjamin Pečar z ženo od Koroščev

Kako bo z letošnjim vinskim pridelkom? O tem se v teh dneh vprašujejo naši vinogradniki v tržaški okolici, ko zvedavo srkajo mošt in strokovnjaško ocenjujejo njegove lastnosti in možnosti zorenja. Povprašali smo nekatere med njimi in odgovor je bil skoraj pri vseh enak: Letina je več časa kazala, da bo po količini sicer bolj skromna, po kvaliteti pa kar dobra, če ne celo zelo dobra. Toda dolgotrajno deževno in hladno vreme v dneh pred trgatvijo je tudi to upanje skvarilo. Sladkorja je bilo v jagodah manj, kot bi ga moralo biti za dobro kvaliteto. Če bi vreme zdržalo vsaj še nekaj dni, pa bi bilo seveda drugače. Toda kar je je, narava je opravila svoje, sedaj pa pride do veljave le še kletarska sposobnost, saj je tudi od dobrega kletarja v mnogočem odvisna kvaliteta vinskega pridelka. Naši vinogradniki so zato prepričani, da bo vino tudi letos dobro in da bo šlo v denar, tako da trud le ne bo zaman. Sicer pa počakajmo še malo, da kapljica dozori, pa jo bomo lahko tudi sami pokušali ... za sv. Martina. Potem bomo lahko sodili, dotlej pa srečno ...

(Foto Magajna)